

52
'71

FLACĂRA

ANUL XX.
NR. 864
25 DECEMBRIE 1971

în șapte zile

Am mai scris la această rubrică, comentând evenimentele săptămânii, că există ceva care ne definește din ce în ce mai puternic pe fiecare în parte și pe toți laolaltă — responsabilitatea devenirii noastre. În colectivul în care muncim cuvântul responsabilitate revine cu din ce în ce mai multă insistență în toate adîncile lui semnificații, în tot ceea ce el implică atunci cînd este așezat alături de munca și viața fiecăruia dintre noi. Sintem indulgenți cu noi înșine, cu munca și viața noastră sau ne privim cu exigență pe care ne-o dictează sentimentul responsabilității noastre de oameni, de comuniști, de cetățeni ai României socialiste? Și răspunsul nu poate fi decît afirmativ chiar dacă uneori luăm cunoștință și de acte reprobabile, străine gîndului și faptelor noastre. Asistăm de curînd la plenara cu activul comitetului de partid de la I.A.S.-Ostrov. Din primele fraze dărea de seamă informa că planul de beneficii a fost îndeplinit și depășit. Motiv de legitimă mîndrie și bucurie. Restul — mă gîndeam — poate fi o formalitate. Erau acolo oameni mai tineri și mai puțini tineri, cu minile aspre, cu fața arsă de soare și vînt, oameni «care stau cu ochii în pămînt de dimineață pînă noaptea» — cum spunea chiar unul dintre ei — și ascultau atenți, puțin încordați, cuvintele din dărea de seamă, care acum încetaseră să mai fie laudă și răscoleau cauzele pentru care ferma nr. 1 nu și-a îndeplinit planul (și inginerul Mazilu, șeful fermei, avea fața roșie și capul plecat), se spunea de golurile de vie, și cît de mult se pierde din cauza aceasta, se aprecia munca celor 1 800 de studenți și elevi «care ne-au scos din impas» și se vorbea de obligația întreprinderii ca în anul care vine să le asigure condiții mai bune de trai... Și nu era nimic formal, și nu a fost nimic formal, nici cuvîntul sec, greoi, căzînd uneori ca bolovanul, al participanților la plenară (și inginerul Mazilu l-a simțit din plin). Și mi-am dat seama atunci că dacă există un sentiment care-i stăpînește pe toți, în acele clipe, acesta nu se poate numi decît responsabilitate. Și revin din nou la inginerul Mazilu, căruia în aceeași plenară i s-a ridicat o sancțiune, ceea ce a prilejuit o revărsare de căldură și dragoste pentru omul care și-a închinat anii cei mai frumoși acestei întreprinderi. Și una nu a anulat-o pe alta. Acum s-a discutat despre fondul omului, despre ceea ce este esențial la el, cu aceeași responsabilitate cu care a fost tras mai înainte la răspundere.

Ne-am învățat — și acesta este înainte de toate meritul partidului — să ne privim cu o mai mare responsabilitate munca, să fim mai exigenți cu noi și cu tovarășii noștri. Este ceea ce e demonstrat și demonstrează adunările de dărea de seamă din organizațiile de partid, adunările de alegeri din organizațiile sindicale și U.T.C. Rezultă aceasta din modul în care au fost analizate în întreprinderi sarcinile de plan pe anul 1972, din numeroasele propuneri pentru o mai bună valorificare a resurselor interne umane și materiale, pentru mai buna organizare a muncii. Și nu poate fi altfel cînd avem în față, în permanență, pîlda de cea mai înaltă responsabilitate față de destinele țării, ale poporului, pe care ne-o dă zi de zi conducerea partidului nostru. Și este această săptămînă unul dintre cele mai grăitoare exemple în acest sens. Comitetul Executiv al C.C. al P.C.R. a analizat planul de dezvoltare economico-socială a țării pe anul 1972, proiectul Regulului de Stat, precum și o hotărîre menită să asigure îndeplinirea politicii de cadre a partidului. Aceleași documente au fost dezbătute apoi de Plenara C.C. al P.C.R., care a aprobat supunerea lor analizei și votului parlamentului țării. Cea de-a șaptea sesiune a Marii Adunări Naționale a discutat și aprobat aceste legi și altele sub semnul aceleiași sentiment al responsabilității față de țară și popor. La sfîrșitul anului în care ne pregătim să intrăm, producția globală a întreprinderilor industriei socialiste va fi de 368,6 miliarde lei, iar agricultura va realiza o producție globală de 97,8 miliarde lei. Aceasta va face ca venitul național să crească față de anul alecărui ultime zile le parcurgem, cu 11-12 la sută. Și merită să mai reținem, pentru a medita, că 205 000 de oameni se vor adăuga numărului salariaților existenți, că 49,5 mii de apartamente, realizate din fondurile centralizate ale statului, vor fi date în folosință, că la acestea se mai adaugă încă altele 44,1 mii realizate din fondurile cetățenilor, că fondul de salarii va fi și el mai mare cu un procent de 6,2 la sută. Sint prevederi care ne dau, pe bună dreptate, motiv de satisfacție dar care în același timp ne fac și mai responsabili pentru ca tot ceea ce este astăzi plan să devină realitate.

Și nu sint puține întreprinderile din țară care încă din acest an au și început a transforma în lucru realizat ceea ce sub formă de lege începe să-și exercite rigorile din ziua de unu a anului 1972.

Petru ISPAS

Marți, 21 decembrie 1971

CONFERINȚA PE ȚARĂ A SECRETARILOR COMITETELOR DE PARTID ȘI A PREȘEDINȚILOR CONSILIILOR POPULARE COMUNALE

Marți, 21 decembrie 1971, în prezența tovarășului Nicolae Ceaușescu și a altor conducători de partid și de stat s-a deschis în marea sală a pavilionului central al Expoziției economiei naționale Conferința pe țară a secretarilor comitetelor de partid și a președinților consiliilor populare comunale. Acest eveniment de seamă în viața țării face parte din ansamblul de măsuri stabilite de conducerea partidului și statului nostru, pentru sporirea rolului organelor locale de partid și de stat, crearea cadrului organizatoric pentru participarea tot mai amplă a maselor largi populare la conducerea economiei, a vieții politice și sociale, pentru înflorirea tuturor localităților și progresul României socialiste. Conferința a prilejuit o largă și multilaterală analiză, a stabilit — pe baza unei consultări ample și la obiect cu gospodarii satelor, a generalizării experienței pozitive dobîndite pînă acum, a lichidării lipsurilor care mai dănuie — căile pentru o continuă stimulare a inițiativei locale, pentru sporirea

rolului și răspunderii comitetelor comunale de partid și a consiliilor populare, a primarilor, în dezvoltarea viitoare a așezărilor rurale.

Conferința pe țară a secretarilor comitetelor de partid și a președinților consiliilor populare comunale desfășurată în lumina indicațiilor conducerii superioare de partid, ale tovarășului Nicolae Ceaușescu personal, a unit într-o amplă dezbateră peste 5 000 de reprezentanți ai organelor comunale de partid și de stat, alături de membri ai C.C. al P.C.R. și ai guvernului, conducători ai instituțiilor centrale, organizațiilor de masă și obștești, secretarii comitetelor județene de partid care răspund de problemele organizatorice, prim-vicepreședinții comitetelor executive ale consiliilor populare, activiști de partid și de stat.

Miile de participanți la conferință au dat o vibrantă expresie hotărîrii de a milita neconștient pentru îndeplinirea politicii partidului, voinței lor de a traduce în viață planul cincinal.

Ampla dezbateră s-a desfășurat în prezența a peste 5 000 de reprezentanți ai organelor comunale de partid și de stat, de pe întreg cuprinsul țării.

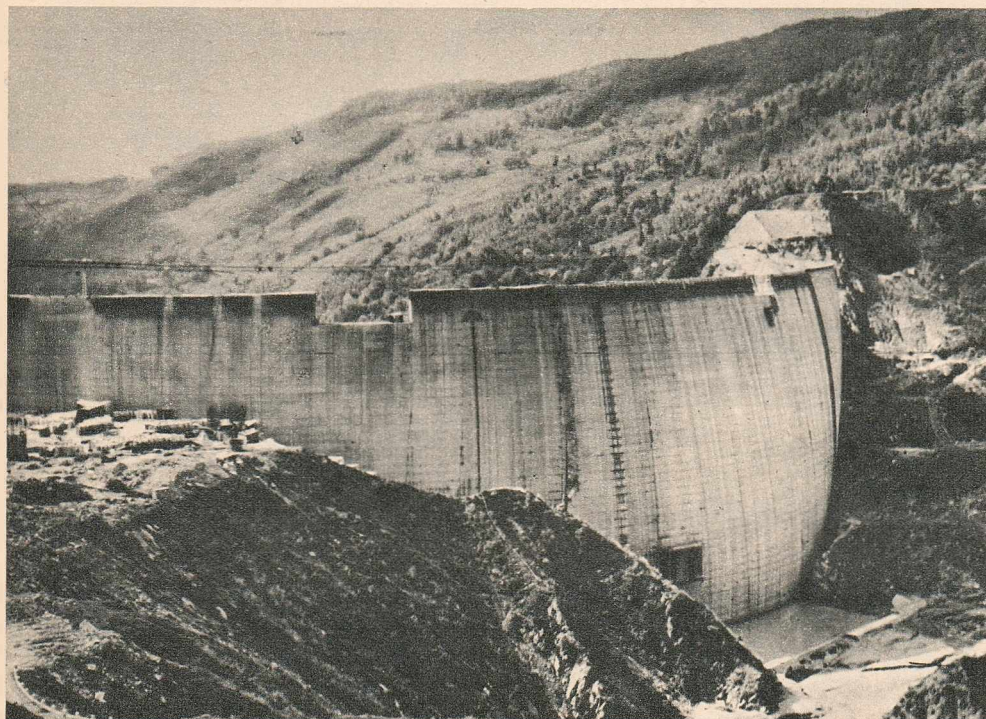
▲ Aspect din sala conferinței.

▲ Întreaga asistență salută cu vii și puternice aplauze deschiderea lucrărilor conferinței de către tovarășul Nicolae Ceaușescu.

▲ Aspect din timpul lucrărilor conferinței.

Pagini realizate de
Liviu TIMBUS
Petre ANGHIEL
și Eugen IAROVICI

barajul de la paltinu la cota finală

Barajul de la Paltînu (15 km de Doftana) se află în prezent în faza de finisare. Această mare lucrare hidrotehnică (barajul are o lungime de 465 m și o înălțime de 108 m), a cărei construcție a început acum patru ani, are menirea de a zăgăzui apele riului Doftana, creîndu-se astfel un lac de acumulare cu un volum de

50 000 000 mc de apă. Uriașul rezervor devine astfel principalul furnizor de apă potabilă și industrială al orașului Ploiești, al altor centre urbane, al Complexului petrochimic de la Brazi, precum și al unor mari uzine și fabrici din județul Prahova. Recent, după cum ne informează

de proiectare a barajului, apa Doftanei a și pătruns în «marea artificială», ajungînd la cota de 53 m (adîncimea în final fiind de 105 m).

S-au recepționat — ne spune domnia-sa — barajul compensator și stația de tratare, astfel că orașul Cîmpina și Fabrica de anvelope de la Florești au și început să primească apă de la Paltînu. De asemenea, se află în probe tehnologice mica hidrocentrală de la piciorul barajului, a cărei putere instalată este de 10 megawați.

realizat 200%

lată un amănunt în stare să ne vorbească în cel mai concludent mod despre progresul industriei noastre: cele opt cuptoare ale Fabricii de articole de sticlărie-București produc încă o dată mai

mult față de producția de sticlă a întregii țări din anul 1966. Întregul proces tehnologic al noii fabrici este complet automatizat și mecanizat, ceea ce permite obținerea unei producții de circa 120 tone pe zi. Încă de la început, produsele

acestei importante unități industriale — sticle de diferite culori, flacoane și fiole pentru industria chimică, farmaceutică, pahare, articole de menaj, vase de flori etc. — s-au impus atît pe piața internă cît și peste hotare.

legume proaspete pe timpul iernii

La poarta de vest a Craiovei, acolo unde a fost înălțată cetatea chimiei și de unde zilnic iau drumul ogoarelor mii și mii de tone de îngrășăminte, se ridică în prezent un nou și important obiectiv economic al agriculturii noastre socialiste. Este vorba de cel mai mare complex de sere din țară, ce va totaliza la finele anului 1972 o suprafață de 248 de hectare. La ora actuală, sub cupolele uriașe de sticlă s-a și instalat o «vară veșnică» pe circa 160 hectare. Folosind apa caldă rezultată de la centrala de termoficare a combinatului chimic, legumicultorii întreprinderii agricole de stat-sere Craiova au și produs, în cele două cicluri ale acestui an, aproape 12 000 de tone de tomate, ardei și castraveți. În prezent, după cum ne informează corespondenții noștri Fl. Staicu și Fl. Roșoga, se pregătește un nou ciclu de producție, care va garanta pentru primul semestru al anului 1972 o producție de tomate de peste 7 000 tone.

Noua întreprindere și-a și căpătat un bun renume, găsindu-și parteneri pentru desfacerea produselor atît în țară cît și pe piețele externe.

250 de kilometri de conducte

În cîmpia Olteniei, pe solurile nisipoase din stînga Jiului, începînd de la Sadova și pînă la Corabia, pe o suprafață ce va cuprinde în final 80 000 hectare, se construiește cel mai mare sistem de irigații din această parte a țării. Începută în toamna anului 1970, lucrarea va fi gata în 1973. În punctul Dăbuleni, unde se realizează stația de pompare, Dunărea va ceda din debitul său pentru irigarea terenurilor cîte 45 de mc de apă la fiecare secundă. Canalul magistral, ce va fi navigabil pe aproape 8 km, va asigura debitul de apă pentru alimentarea altor 9 stații de pompare, care prin intermediul unor conducte metalice, cu un diametru de 3,635 m, vor dirija apa pe o rețea de canale construite din conducte îngropate, ce depășește 250 de kilometri.

După datele estimative ale specialiștilor, «ploaia la comandă» va asigura agriculturii Doljului sporuri de producție ce vor depăși, în medie, 10 000 kg struguri la hectar, 4 500 kg porumb boabe, 2 500 kg grîu, 30 de tone de sfeclă de zahăr și 1 500 kg semințe de floarea-soarelui la hectar.

Fotografia de mai jos vă prezintă canalul magistral ce se construiește în punctul Dăbuleni.

Asta e vacanța... Asta e!...

Fotografie de Elena
GHERA

Prezentarea artistică:
V. OLAC

FLACĂRA. Redacția: București.
Piața Scintei 1, Sectorul 1
Casa poștală 4112. Of. 33.
Telefon 17.60.10—int. 1744.
TIPARUL executat la Combi-
natul poligrafic «Casa Scintei».

de la 14 zile la... un minut!

Cercetătorii de la laboratorul de agrochimie și pedologie din Timișoara, împreună cu specialiștii de la Centrul teritorial de calcul, au elaborat pînă în prezent planurile de fertilizare a pămîntului pentru 78 de unități agricole de stat și cooperatiste din județele Timiș, Arad și Caraș-Severin. Folosirea calculatorului electronic «iris-50» în prelucrarea datelor științifice, riguros elaborate pentru fiecare parcelă cartată, a permis întocmirea operativă a calculelor privind dozele de îngrășăminte și cantitățile de amendamente ce trebuie aplicate. Ca urmare a acestor metode științifice de lucru, durata de întocmire a unui plan de fertilizare pentru o unitate agricolă de mărime mijlocie este mai mică de... un minut, față de circa două săptămîni cît îi erau necesare unui specialist pentru aceeași operație.

INTERVIUL SĂPTĂMÎNII

viteză,
precizie,
eficiență

Interlocutorul nostru:
ing. Grigore GRAMA,
directorul Centrului
de calcul
pentru industria
ușoară

— În forma lui actuală, centrul de calcul a luat ființă abia anul acesta. Dotat cu minicalculatoare electronice el a devenit o unitate puternică de prelucrare științifică a datelor primite de la întreprinderi. În cadrul calculului automat al datelor noi mergem pe două direcții: pe de o parte, lucrări de evidență curentă cu un volum mare de muncă, și pe de altă parte, calcule științifice și tehnice de tip superior cu determinarea soluțiilor optime.

În prima categorie de lucrări rezolvăm problemele legate de evidența materialelor, a salariilor, a importului, evidențele de facturi, de furnizori și clienți etc., din întreprinderile și centralele pendinte de M.I.U. și pentru alți beneficiari din alte ministere. Centrul prelucrează lunar un volum de circa 500 000 posturi, ceea ce ar presupune, în condiții de prelucrare manuală, imobilizarea unui număr de aproximativ 3 000 funcționari cu calificare superioară.

— În ceea ce privește al doilea tip de lucrări, centrul a contribuit în 1971 la calculul datelor din domeniul proiectării unităților care se construiesc de I.P.I.U.
— Puteți să-mi dați și alte exemple de lucrări?

— Desigur. Pe lângă lucrări foarte importante cu caracter economic, cum ar fi calculul producției pe faze de fabricație și altele, ne-am ocupat de organizarea unor fișiere de date, ceea ce a dus la însemnate economii de timp în munca de documentare și de evidență tehnică. Tot în această direcție ne-am preocupat de «banca de date» pentru analiza indicatorilor economici ai întreprinderilor din M.I.U.

Trebuie arătat aici că centrul nostru de calcul, care reprezintă o formă modernă de abordare a problemelor producției, este o unitate rentabilă, care și-a îndeplinit în condiții bune planul de venituri pentru anul scurs.

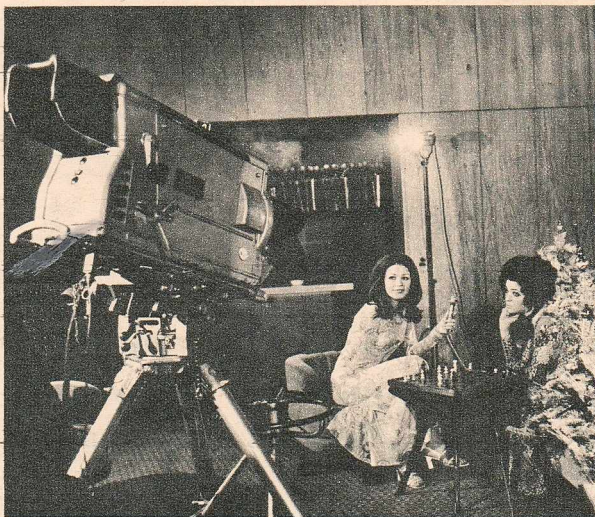
— Ce ați «antecalculat» pentru 1972?

— Ținînd seama de sarcinile

sporite ale M.I.U. și de necesitatea introducerii unei organizări superioare a producției, nouă ne revin obligații mari, mai ales în ce privește o utilizare cît mai eficientă a configurației de calcul existente. Pe de altă parte, este

în intenția noastră de a elabora noi sisteme de prelucrare a datelor ca, de exemplu, prelucrarea integrală, prin care să putem determina decizii cît mai operative și cu o mare eficiență economică.

Televiziunea ne propune de revelion (pe programul I) o călătorie cu... trenul veseliei. După cum am aflat, pe platouri s-a montat un tren adevărat, aducîndu-se de la Arad piesele demontate ale vagoanelor (!), și a fost «angajat» un mecanic simpatic, care nu e altul decît... Ștefan Bănică! Timp de cîteva ore (de la ora 21 pînă la 5 dimineața) vom fi martorii a tot felul de evenimente care se petrec în compartimentele acestui tren al veseliei. Din izvoare oficioase aflăm că Alex. Bocăneț a pregătit momentele grupate sub titlul generic «Istoria și televizorul», că Paul Urmuzescu a coborît pe cei mai iluștri artiști ai scenei românești în arena circului, că proaspetele vedete ale emisiunii «Floarea din grădină» vor călători și ele cu acest tren, după cum nu va lipsi o «Discotecă '71», adică cele mai populare melodii lansate în anul de care ne despărțim. Se vor spune multe-mulțe anecdote, se va cînta și dansa, se va viziona o parodie la unul dintre seriarele românești. (Care serial? — ne-am întrebat. Din păcate n-am aflat. Deci mister încă cîteva zile!) În sfîrșit, Tudor Vornicu, «realizatorul principal», ne asigură că ne vom amuza... Și dacă vrem să dansăm... trecem pe programul II, care de la ora 0,30 la 5 va transmite muzică cu cele mai importante orchestre din țară, pentru toate ritmurile și pentru toate vîrstele. Cele trei fotografii pe care le publicăm sînt imagini din timpul filmărilor marelui spectacol din noaptea Anului nou.

teze și paranteze

de Aurel BARANGA

„puțină... aritmetică“

Zilele trecute privirile mi-au fost atrase de titlul unei cărți suplă: «Puțină... aritmetică», apărută în Editura științifică și semnată: Al. Graur. Cum pentru marele lingvist și savant purtînd același nume nutresc de mult o mare admirație și un nețărmurit respect, mi-am spus că nu poate să fie vorba decît de o asemănare de nume. Ce să aibă comun ilustrul om de știință, specialist în misterele graiurilor, cu... aritmetica? Am citit, grăbit și curios, scurtul Cuvînt înainte publicat în fruntea cărții și m-am lămurit: are, iar volumul îi aparține. «Puțină aritmetică» este, așa cum lămuirește însuși autorul lucrării, o cercetare asupra felului cum s-au creat, cu ajutorul limbii, numerele, stabilind, în același timp, «ce dă limbii faptul că există numere». Se poate concepe — pentru un laic, pentru un nespecialist — subiect mai arid? Am luat cartea, am citit-o pe nerăsuflăte, și, ajuns la pagina 202, ultima, am întors volumul, ca să-l iau, cu aceeași satisfacție, de la capăt. Nu voi povesti cititorului subiectul acestui palpitant roman, ca să nu-i răpesc voluptatea de a-l descoperi singur. Alceva aș îndrăzni să consemnez acum și aici. Cîtă dreptate avea Camil Petrescu atunci cînd afirma: nu există «subiecte mari» și «subiecte mici», teme «generoase» și teme «meschine», secretul este în mîna autorului: depinde ce face cu ele. Al. Graur își pune problema: cum s-a născut ideea de «unu», ideea de «doi», și cum s-a ajuns să i se spună lui trei, «trei». Și cartea se citește cu sufletul la gură, dînd lectorului voluptăți intelectuale infinite. Dar, mă întreb, se putea întîmpla altfel, cînd un volum de 202 pagini e o revărsare de inteligență, pasiune în cercetare, curiozitate neistovită, fantezie creatoare, competență și onestitate științifică, toate exemplare?

Am pus cartea deoparte, o să revin asupra ei, și vorba lui Matei, a marelui Matei, o s-o și leg.

▲
Vasile Vișcă,
director adjunct al grupului școlar,
afirmă pe bună dreptate:
«Aici, acum, trebuie să formăm muncitorii
care vor fi baza cincinalelor viitoare».

de peste cincizeci de ani. Coridoare largi, laboratoare cu exponate rînduite cu aplicație, săli înalte, ușor boltite, căminul curat, luminos, condiții excelente pentru studiu și muncă. O cifră: 800 000 de lei anual — constînd în aparatură de laborator, unelte și scule ce nu se fabrică în mod curent etc. — spune totul despre felul în care se învață și se muncește în școală. Îmi amintesc ultimele cuvinte ale lui Constantin Suci:

«Nu știu de unde vin și unde pleacă»...

— De unde ești, Stănică? — îl întreb pe unul dintre tinerii ce mi-au fost prezentați.

— Din Urechești.

— Îți place meseria de strungar?

— Dacă-mi place...? Îmi place, de ce să nu-mi placă?

— Și ce vrei să faci după terminarea școlii?

— Eu știu? Liceul, facultatea... Reușesc eu undeva.

Francisc Bartaloș nu mai e elev. Și el vrea să ajungă inginer. Nu va părăsi uzina. Bunicul lui a lucrat aici 32 de ani: «Visez să ajung inginer pentru că îmi place studiul, vreau să inoviez, să raționalizez munca în uzină».

Cu mici variații între aceste două răspunsuri se așază proiectele de viitor și ale celorlalți, indiferent dacă s-au născut în Cudalbi-Tecuci, Ciorani-Prahova, Scorțoasa-Buzău, în Roman sau Valea Lungă.

«Nu e nimic rău dacă fiecare vrea să ajungă inginer — spune directorul adjunct al școlii, tovarășul Nicolae Bezrod-nii. Dimpotrivă, faptul că vor să învețe, să se realizeze cît mai deplin e în concordanță cu principiul echității socialiste. Cu remarca însă că nu toți au vocația studiului, cercetării; mi-a fost dat să asist din această cauză la multe drame și deziluzii, atît ale părinților cît și ale copiilor care nu

INTRATI CU ÎNCREDERE PE POARTA UZINEI!

Uzina «Hidromecanica» din Brașov — unitate cu funcții aparate în organismul industriei moderne a României: producție în serie mică sau în unicat, comenzi speciale, mobilitate tehnologică. Pe aceeași suprafață și cu aceleași mijloace, producția uzinei va fi cu 50 la sută mai mare la finele primei jumătăți a deceniului în raport cu perioada anterioară. Paralel cu introducerea de noi tehnologii și producerea de elemente cu performanțe tehnice superioare, omul, gradul său de pregătire profesională, ca și nivelul lui de cunoștințe devin verticale pe care suie ritmurile și productivitatea muncii. Atragerea, pregătirea și integrarea profesională a noilor eșaloane de muncitori sînt cerințe determinate de progresul viitor al uzinei. Cine compun, așadar, aceste noi eșaloane, de unde vin, ce fenomene le însoțesc devenirea? — iată întrebări la care își propune să răspundă reportajul de față.

Hala mare a uzinei: strunguri, freze, raboteze, mașini de rectificat, mașini de danturat, morteze. Ordinea pare chibzuită de rațiuni ce scapă contemplației superficiale. Rațiuni simple, rațiuni de eficacitate, desprinse și impuse de oameni în ani de încercări, transformări, inovări. Totul pare integrat: nimic în minus, nimic în plus.

Mă închipui tînăr muncitor, sosit pentru prima oară în uzină: încerc să-i simt emoția, frămîntarea, neliniștea. Mă adresez tînărului Jean Gradea, practicant.

— La ce m-am gîndit cînd am intrat prima oară în uzină? — repetă el întrebarea. Cred că știu. Observasem că muncitorii nu-și pun apărători la mașină. Oricînd putea sări o așchie...

Nu-l impresionase nici dimensiunile halei, pe care o vedea pentru prima oară, nici ritmurile muncii, nici mașinile ultraperfecționate. Reacția nu era a unui vizitator, a unui musafir, ea izvoră dintr-un firesc interes, în primul rînd față de realitatea imediată, prima manifestare a începutului integrării. Transpare din această mărturie sinceră și altceva, la care tînărul nu se gîndise: sentimentul certitudinii că asupra muncii și a destinului lui veghează ceilalți factori, uzina, școala...

Constantin Suci — «nenea» Suci cum i-am auzit numindu-l pe tinerii din uzină — lucrează aici din 15 iunie 1949

— Credeți că mai știu? — începe gînditor. Cred că primul sentiment a fost acela de teamă... Știam din experiența anterioară că dacă nu mă ajut singur, alții nu se vor grăbi s-o facă. De atunci n-am mai părăsit uzina, mi-a intrat în suflet... Asta să nu scrieți: poate e bine, poate e rău. Dar prea mulți tineri de azi stau cu gîndul la ducă, nu știu de unde vin și unde pleacă!

Școala de meserii «Hidromecanica» — edificiu cu tradiții

de Nicolae CRISTACHE
Fotografii de S. STEINER

înțeleg decît tîrziu că e mult mai util pentru ei, familie și societate să fii muncitor de înaltă calificare decît un diplomat mediocru într-un domeniu pentru care n-ai nici o chemare».

Pe Popică Octavian îl găsesc la strung:

— Dacă-mi place meseria? Îmi place. Am venit la școală cu gîndul că după aceea voi deveni inginer. Credeam că-i ușor... Și-acum cred. L-am văzut însă pe nenea Suci lucrînd. El mi-a zis: «De ce vrei să te faci inginer și nu artist? Mi-a arătat pe urmă o piesă. O vezi? — zice. Uită-te și la bucata asta de fier. O vezi? O văd, zic. Asta-i arta! Artă cu mîinile astea? Ce zici? Vrei să te faci artist?» Acum fac și eu artă, încă nu ca el sau cum aș vrea eu, dar o să fac. Și-o să fac cu mîinile astea, ale mele.

Cuvintele muncitorului mă însoțesc însă cu un lait-motiv:

«Prea mulți tineri de azi stau cu gîndul la ducă...»

Îl caut pe Gheorghe Rusu, «campionul» acestor «ducă-reți», după cum am aflat. Nu-l găsesc și discut cu maestrul lui, Aurel Lupea: «De 27 de ani sînt în uzină și vă spun drept nu m-am gîndit niciodată să-mi părăsesc locul de muncă. Multe am trăit, multe am văzut. A fost și bine, dar a fost și rău. N-am plecat. Între ăștia tineri sînt unii de ție mai mare dragul să-i vezi muncind: Tiron Sava, Cornel Rădulescu și alții. Cu Gheorghe Rusu, despre care mă întrebați,

nu se poate înțelege nimeni. Au vorbit cu el și secretarul de partid, și secretarul U.T.C., și eu, și alții. Omul ăsta a venit cu gîndul să plece. Crede că nu se poate acomoda, visează cai verzi pe pereți și a ajuns la o vîrstă cînd alții se pot lăuda că au făcut ceva în viață. Greșește. Mă doare nu atît că e indisciplinat, ci pentru că greșește atunci cînd se gîndește că locul lui e în altă parte. E băiat bun, nu i-am spus-o, dar e băiat bun, totuși».

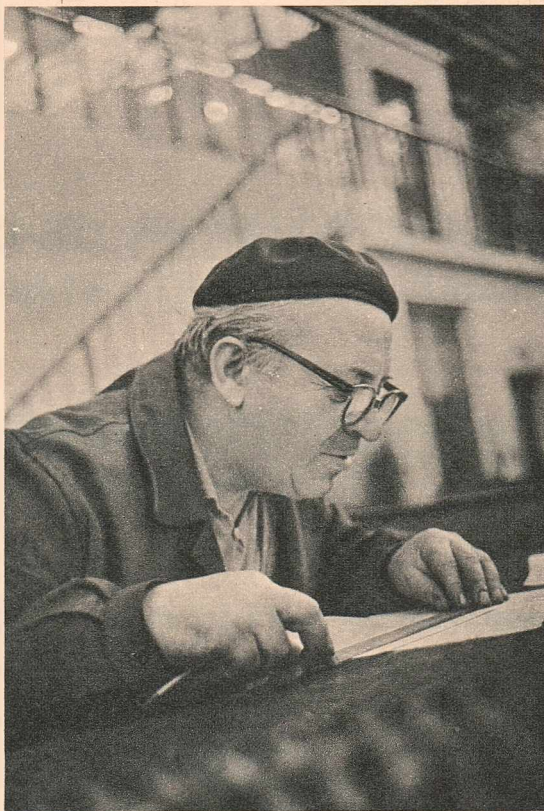
Nu i-a spus-o. Păcat! — îmi spun. Poate n-ar mai fi fost nevoie de secretarul de partid și de secretarul U.T.C. Sau poate i-a spus-o și n-a știut cum?

Tînărul Constantin Alexandru e nemulțumit din alte pricini. N-a visat diplomă și nici nu vrea să plece să se rostuiască mai comod. Îi place meseria de strungar deși ar fi vrut să se facă matrușer. N-au mai fost locuri și nu-i pare rău. «Fiecare cu norocul lui» — spune cu tristețe, dar se vede că nu asta îl nemulțumește în primul rînd. I se dau scule proaste și astea cu întîrziere. Meșterul nu prea are încredere în el: «Cum să muncești bine cînd mie și altora ni se dau scule uzate, iar cînd sezezi, pe nimeni nu interesează!»

— Are dreptate și meșterul, și tînărul! — suride înțelept Roland Schweter, «mîna de aur a uzinei», cum l-a numit un specialist elvețian care a lucrat mai mult timp în uzină. Meșterul are dreptate pentru că el se conduce după un plan iar tînărul ar trebui să cunoască și să înțeleagă legile uzinei, disciplina ei, cît și unele cauze obiective care apar și cînd nu e vinovat nici meșterul, nici uzina. Cît despre tînăr, el are dreptate pentru că... deh! cînd meșterul vrea!...

Sînt și cazuri cînd meșterul nu vrea, mărturisește tovarășul Ștefan Dumitru, secretarul de partid pe uzină. Mai există destul de multe cazuri cînd tinerilor li se subapreciază calitățile, maturitatea de gîndire și acțiune. Exemplul cu sculele e semnificativ în această direcție. Considerîndu-se că aceștia nu sînt capabili de productivitate ridicată li se repartizează scule vechi sau în cantități insuficiente.

A pregăti tineri, a forma oameni, nu-i o treabă ușoară. Maistrul Gheorghe Priscu are în această privință o experiență practică ce ar stărni invidia unei echipe întregi de pedagogi, sociologi și psihologi.

Metea, au intervenit la timp în vederea înlăturării cauzelor care favorizează fluctuația forței de muncă și mai ales a tinerilor veniți să învețe o meserie. Pentru a preveni unele fenomene negative, noi am introdus, deși uzina pierde, sistemul de plată în regie, timp de trei luni, pentru tinerii absolvenți. În acest interval, ei câștigă un salariu fix chiar dacă nu-și îndeplinesc norma și-și pot perfecționa cunoștințele profesionale nestingeriți. Am refuzat, de asemenea, proiectul inițial care prevedea ca fiecare cameră în cămin să aibă 6-7 paturi și am hotărât ca locuințele acestea să nu depășească două paturi. Legislația de până acum nu permitea căminiștilor să primească buletin de Brașov, or, cum mulți doreau să se căsătorească și să-și aducă soțiile aici, la intervenția noastră și a altora, recent a apărut un decret care reglementează favorabil această chestiune pentru tinerii ce locuiesc în cămine și au un număr de ani vechime în producție».

Pleacă puțini, dar mulți se gîndesc s-o facă, de la «Hidromecanica» ca și de aiurea, și mă întreb dacă la 16, 18 sau 20 de ani, cînd viața ți se așterne întregă în față și posibilitățile de realizare sînt nelimitate, nu e firesc să fii nemulțumit de condiția prezentă și să tinzi mereu să te perfecționezi și să promovezi aici, în uzină. Dacă această competiție, cu noi înșine și cu alții, bărbătească, onestă, continuă nu este tocmai generatoarea perfecțiunii și progresului? Și acesta este cazul mării majorități a tinerilor din uzină. Dar cît de dăunătoare poate fi în același timp pentru noi înșine, pentru familiile noastre, pentru colectivul în care lucrăm, pentru societate în general, dorința vană, nesustenută de cunoașterea temeinică a interesului nostru, a forțelor de care dispunem pentru realizarea ei, întemeiată exclusiv pe intenții formulate de o experiență de viață insuficientă sau de alții cu o viziune unilaterală, deformată, chiar dacă aceștia sînt părinții noștri? Din acest punct de vedere mai există încă, în școală sau uzină, tineri care năzuind spre himere trec pe lângă viață și, tot dorind altceva, în altă parte, mai ușor, fără să dea nimic în schimb, nici un efort, nici o privațiune, se autodistrug lent, devin nemulțumiți de ei și de cei din jur, considerîndu-i vinovați de propria lor nerealizare, influențînd și pe alții pentru ca, în final, atmosfera de pasivitate și de așteptare pe care au favorizat-o să se întoarcă tot împotriva lor, nemaigăsind în ceilalți sprijinul de care ar avea nevoie.

Maistrul Ion Schiau și strungarul Kocsis Ștefan, doi veterani ai uzinei. Amîndoi însumează 52 de ani de muncă în producție. Și ei au început meseria ca simpli ucenici, cu dificultățile și neliniștile inerente oricărui început, dar în condiții incomparabil mai grele decît ale tinerilor care intră azi pe poarta uzinei spre a pătrunde și stăpîni tainele, de loc ușoare, ale profesiei.

Noi am analizat aceste fenomene chiar într-o ședință de conducere la care am invitat toți factorii răspunzători de buna integrare a tineretului în uzină. Unii meșteri sînt subiectivi în apreciere...

Revenim la Roland Schweter: «Sîntem și noi subiectivi, nu zic ba. Cînd vezi că vine unul numai suflet în el, harnic, cu tragere de inimă, poate să nu-ți fie drag? Dar cînd vine un altul numai ifose, tot timpul nemulțumit, gîndindu-se cum să cîștige mai mult și mai ușor, trăgînd cu coada ochiului la uzinele celelalte din oraș... Țștuia ce să-i faci?»

— Și totuși, mulți pleacă sau vor să plece. De ce?

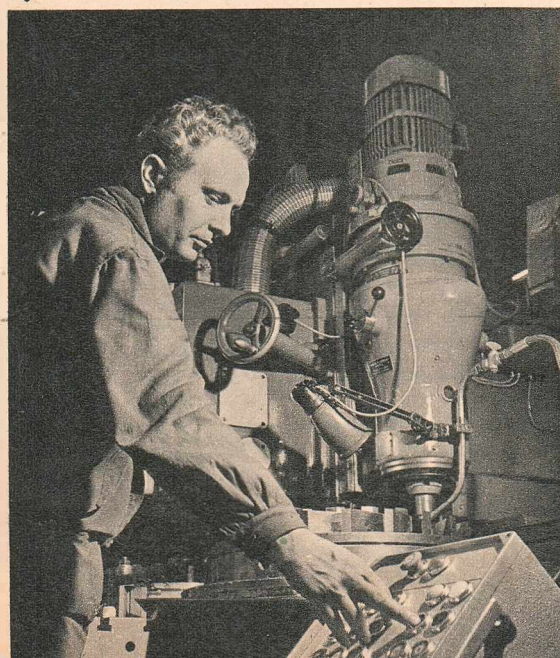
— Nu sînt mulți, au fost, e drept, mulți care au vrut să plece și chiar au plecat, acum însă numărul lor e infim. «Conducerea întreprinderii, organizațiile de partid și de tineret, arată directorul uzinei, tovarășul Constantin

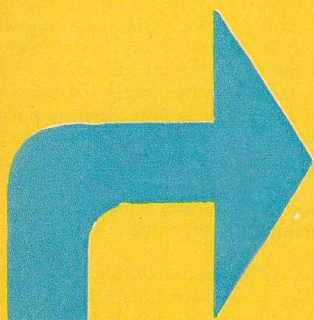
Citez la întîmplare: Stănică Cioară, Andrei Nicolae, Lunca Ion ș.a., ș.a. Nume. Nume anonime sau încă anonime. Nume ce înseamnă tot atîtea aspirații, neliniști, visuri. Azi sînt încă elevi la școala profesională. Cei mai mulți nu vor fi împlinit 18 ani cînd vor păși pe porțile uzinei. Personalități în formare, supuse particularităților vîrstei, la cumpăna unde între copilărie și maturitate se întrepune uzina, vor ști ei să asimileze, o dată cu îndemînarea mîinilor și ascuțirea minții, experiența colegilor lor care astăzi se integrează mării familii a muncitorilor? Dar aceștia din urmă, cum îi vor primi pe noii lor tovarăși de muncă? Vor veghea ei ca piedicile care le-au învins astăzi să fie înlăturate din calea celor ce-i vor urma?

La toate aceste întrebări ne propunem să răspundem peste cîțiva ani în cadrul unui nou reportaj.

Doi dintre elevii Grupului școlar al uzinei, doi dintre zecile de mii de tineri care în cîțiva ani vor intra în rîndurile cadrelor de bază ale clasei muncitoare.

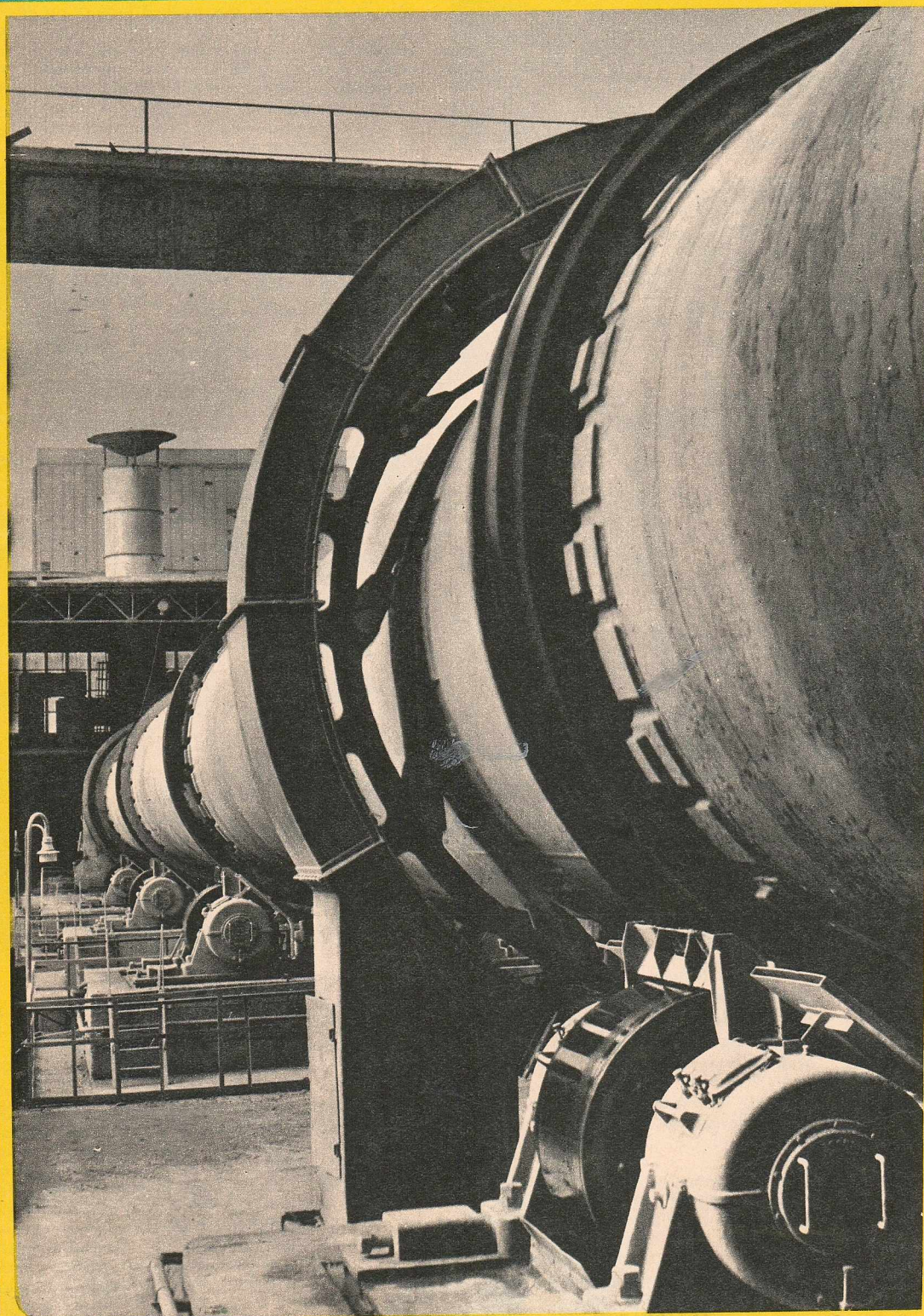
Mulți muncitori pricepuți au fost elevi ai frezorului Alfred Pechar. De la el au învățat nu numai cum să minuiască o unealtă, ci și cum să-și iubească meseria.

tehnocim

ÎNTRERINDERE ROMÂNĂ DE COMERȚ EXTERIOR
PENTRU INDUSTRIA MATERIALELOR DE CONSTRUCȚII

Cimentul este un material de bază, cu o largă utilizare în toate tipurile de construcție, și de aceea producția de ciment este un indicator important al gradului de dezvoltare a unei țări.

Volumul tot mai mare al construcțiilor industriale și al construcțiilor de locuințe impulsionează creșterea continuă, pe plan mondial, a cererii de ciment o dată cu a celorlalte materiale de construcții. În consecință se impune sporirea de la un an la altul a capacităților de producție ale materialelor de construcții și în special a construcției de noi fabrici de ciment.

În România, fabricarea cimentului a început la sfârșitul secolului XIX; a cunoscut o creștere în perioada anilor 1908—1938, iar după cel de-al doilea război mondial — ca urmare a politicii de industrializare a țării — dobândește o puternică dezvoltare atât prin modernizarea fabricilor vechi cit și prin construcția de fabrici noi.

Tehnologiile de fabricație existente se bazează, îndeosebi, pe procedeul uscat de fabricație, care din anul 1960 a obținut o rapidă consacrare. Pe măsura perfecționării cuptoarelor cu schimbătoare de căldură cu ciclon acestea au căpătat o întrebuințare preferențială, prezentind marele avantaj al reducerii considerabile a consumului de combustibil.

Toate fabricile în curs de execuție și cele noi proiectate vor fi utilizate cu cupatoare cu schimbătoare de căldură cu ciclon, care se fabrică în România.

La baza dezvoltării impetuoase a capacităților de producție în industria cimentului stă potențialul și maturitatea tehnică a industriei construcțiilor de mașini din România, care asigură 85—90% din utilaje, echipamente și instalații necesare realizării noilor linii tehnologice.

În țara noastră noile linii tehnologice care urmează a se construi vor fi linii de mare capacitate, dotate cu cupatoare de 3 000—3 500 tone clincher pe zi. Aceste cupatoare, care reprezintă nivelul tehnic cel mai avansat, se fabrică în România.

Caracteristic este, de asemenea, gradul tot mai ridicat de automatizare a procesului tehnologic și extinderea măcinării prin folosirea morilor de mare capacitate, echipate cu separatoare și instalații de uscare.

La baza acestor realizări stă o vastă activitate de cercetare și proiectare, o bună organizare și dotare a lucrărilor de construcții-montaj, precum și utilizarea și modernizarea uzinelor metalurgice pentru construcții de mașini și de utilaj electrotehnic, care asigură producția de utilaje și echipamente complete la un înalt nivel tehnic.

Având la bază o bună tradiție în cercetarea tehnologiei fabricării cimentului, România produce, în mod curent, atât sortimentele de ciment uzuale după standardele internaționale cât și cimenturi speciale pentru sonde, baraje, ciment alb și colorat, ciment aluminos, cimenturi rezistente la ape sulfatice.

Linii tehnologice românești fac obiectul interesului multor firme din străinătate. Posibilitățile de export ale României în ceea ce privește livrarea de instalații complete pentru fabricarea cimentului, precum și pentru fabricarea celorlalte materiale de construcții, se datoresc îndelungatei experiențe în proiectarea și execuția utilajului pentru fabrici complete și moderne.

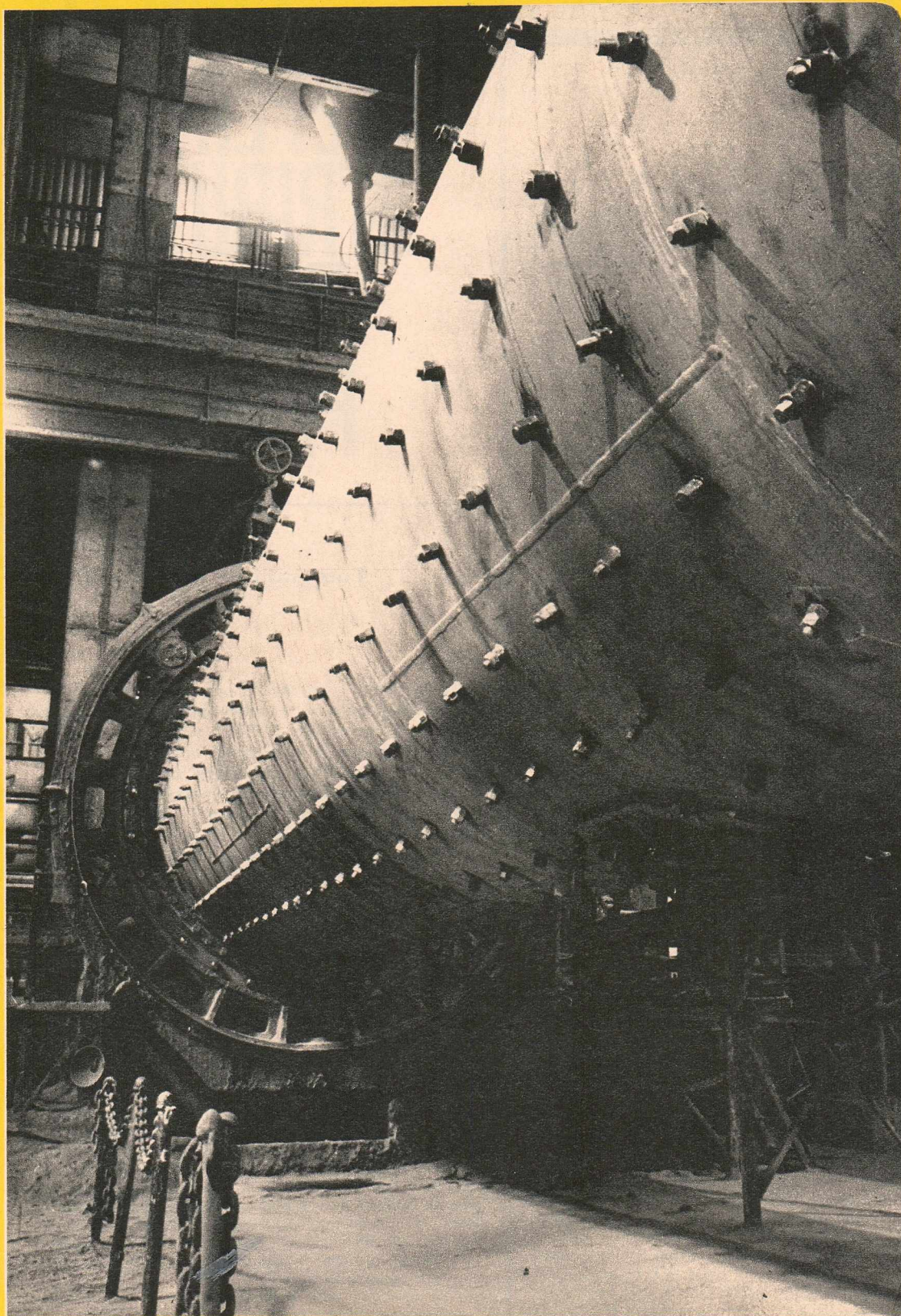
România beneficiază de un potențial de engineering care, atât în țară cât și la solicitări externe, poate să rezolve probleme complexe în domeniul industriei materialelor de construcții, fiind create toate condițiile pentru prezentarea de oferte competitive pe piața internațională.

În vederea realizării exportului de instalații complete în industria cimentului și al altor instalații din industria materialelor de construcții a fost creată în România întreprinderea de comerț exterior TEHNOCIM, prin intermediul căreia țări ca: Iugoslavia, U.R.S.S., Ungaria, China, India, Brazilia și altele importă fie utilaje pentru industria cimentului, fie instalații și linii complete pentru alte materiale de construcții.

TEHNOCIM execută, de asemenea, la cererea partenerilor externi, la nivelul exigenței tehnicii actuale, cercetări și studii de materii prime, studii de fezabilitate și proiecte complete.

TEHNOCIM acordă asistență tehnică la montaj, probe tehnologice, punere în funcțiune și recepție, asigurând, la cererea beneficiarilor externi, și școlarizarea personalului tehnic de exploatare.

TEHNOCIM acordă tot engineering-ul necesar realizării de obiective industriale în ramura industriei materialelor de construcții.

**PENTRU ORICE RELAȚII SAU CERERI DE OFERTĂ
SE VA ADRESA DIRECT:**

tehnocim

BUCUREȘTI, ROMÂNIA, bd. Magheru nr. 1-3, tel. 12.64.16, telex 011120

de H. DONA

Un mai vechi corespondent al revistei noastre, tovarășul Paul Lincu din com. Bujoru, jud. Teleorman, ne relatează într-o scrisoare un caz care demonstrează «lipsa de înțelegere a generației vechi față de tinerii de azi» (e vorba de întâlnirea cu un fost profesor, care atribuie celor care au astăzi 18 sau 20 de ani toate păcatele posibile). Înțelegem amărăciunea cititorului nostru, dar nu ne îndoim că dispune de o suficientă doză de spirit filozofic pentru a da cezarului ce e al cezarului și a recunoaște că e uneori dificil unui om de șaizeci de ani (sau mai mult), crescut într-o anumită ambianță, format într-o lume atât de deosebită de cea de astăzi, legat sufletește de anumite obiceiuri și preferințe, să înțeleagă felul de viață fatalmente altul, gusturile, simpatiile și antipatiile unei generații care s-a format în cu totul alte condiții. Mai ales că nu de puține ori — de ce n-am recunoaște-o? — se manifestă și din partea tinerei generații destulă neînțelegere față de cei vîrstnici. Asemenea deosebiri de vederi sînt firești, exprimă dialectica ineluctabilă a vieții, dar ele nu trebuie, în nici un caz, să conducă la absurda teorie a «conflictului dintre generații». Mai ales într-o societate ca a noastră, în care esențial și predominant este ceea ce-i unește pe oameni de diferite generații, în aceleași idealuri și în aceeași muncă. Ceea ce nu exclude existența, uneori, a acelor nepotriviri de păreri despre care am vorbit înainte.

Cititorul M. Dulgheru din Botoșani, care ne relatează două cazuri dureroase de abdicare de la o conduită morală normală, ridică — pe marginea lor — o chestiune de interes mai general: «Cum se explică faptul că oameni care au crescut într-o atmosferă sănătoasă, care au muncit cu stăruință și entuziasm, care s-au dovedit capabili de spirit de sacrificiu, care erau printre colegii lor de vîrstă adevărate modele, au putut, o dată ajunși — pe baza meritelor, ce-i drept — în funcții de conducere, să decadă în așa hal, să manifeste lăcomie și lașitate, servilism și aroganță, dorință de căpătuială și imoralitate crasă? Decăderea unor oameni care au fost cîndva buni mi se pare un fenomen cît se poate de penibil». E greu de dat explicații valabile fără cunoașterea elementelor concrete ale fiecărui caz în parte; e vorba totuși de situații singulare, căci — orice s-ar spune — majoritatea celor care-și croiesc drum în viață prin muncă cinstită rămîn oameni cinștiți pînă la capăt. Și totuși, există un fenomen care dă de gîndit: psihologii au observat, nu de azi și nici de ieri, că oamenii fără o suficientă stabilitate psihică și morală se descompun mai ușor la bine decît la greu. În condiții dificile, avînd de înfruntat adversități, asemenea oameni găsesc mai degrabă în ei resorturi pentru a se menține curați, pentru a-și dezvolta calitățile umane autentice, pentru a cultiva sentimentul solidarității cu ceilalți semeni ai lor. Dimpotrivă, o dată «ajunși», oamenii de acest tip se izolează, încep să considere că totul li se cuvine, că au «tras» destul și că acum a sosit timpul recompenselor, că normele de conduită obligatorii pentru toți ceilalți nu-i mai privesc pe ei; toate acestea, însoțite de sentimentul de panică provocat de ideea că ar putea să piardă avantajele actuale și să trebuiască să se întoarcă la condițiile dificile de altădată. N-ar trebui să tragem din aceste fenomene concluzia că e mai bine ca oamenii s-o ducă greu. În socialism, toți pot și trebuie să trăiască din ce în ce mai bine, tuturor celor capabili le sînt deschise porțile spre activități cît mai interesante și cît mai responsabile. Singura concluzie valabilă este că grija pentru om, preocuparea educativă nu trebuie să slăbească, ci să crească pe măsura îmbunătățirii condițiilor de viață, a creșterii pe scara responsabilităților.

Scrisoarea cititoarei Elisabeta Furlea din Tg. Jiu a fost predată cronicarilor noștri de televiziune; nu considerăm necesar să mai intervenim și noi cu cine știe ce critici la adresa programelor actuale. Ba, ca să fim drepti, posibilitatea de a urmări o dată pe săptămînă o emisiune excepțională cum e cursul de inițiere muzicală al lui Leonard Bernstein (ca să dăm un exemplu) te despăgubește de tot ce te-a călcat pe nervi de-a lungul a multor ore. Trebuie de asemenea să înlăturăm și ideea că televiziunea noastră ar fi mult mai slabă decît televiziunile din alte părți. Privind luna trecută la Paris cum oamenii se închideau în casă sîmbătă seara pentru a urmări ultimul episod din «Invadatorii», și amintindu-mi cum acum doi sau trei ani aceeași scenă se repeta cu «Incoruptibilii» sau «Sfîntul», mă gîndeam cît de mică e lumea și cît de copilărească e presupunerea că cireșele din grădina vecinului sînt mai ceva decît ale noastre.

Cititorului Stan Pirvu din Craiova îi comunicăm că, după calcule aproximative, lexiconul cinematografic «De la A la Z» se va încheia (inclusiv addenda necesară) cam pe la sfîrșitul actualului cincinal, deci în 1975. Admiratorii lui John Wayne, ai Lorettei Young sau ai lui Efreim Zimbaltist să mai aibă deci puținică răbdare.

Și acum, la sfîrșit — avînd în vedere că sîntem la numărul 52 și deși încă în cursul acestui an (mai exact, la 30 decembrie) va apărea numărul 1 pe 1972, colecția anului 1971 se încheie acum — îi rugăm pe cititorii noștri, pe cei care ne-au scris și pe cei care nu ne-au scris (dar poate ne vor scrie), pe cei care au urmărit această rubrică și pe cei care n-au urmărit-o, să primească felicitările noastre și urările noastre de mai bine. La mulți ani!

CUM ÎTI ÎNDEPLINEȘTI ATRIBUTIILE, TOVARĂȘE PRIMAR ?

de Mihai HETCO

Fotografii de Elena GHERA

Conferința pe țară a secretarilor comitetelor de partid și a președinților consiliilor populare comunale a făcut o largă și multilaterală analiză a activității organizațiilor de partid și consiliilor populare comunale, stabilind căile pentru ridicarea rolului lor în viața satelor, a oamenilor muncii din comune. Asupra acestor extrem de importante aspecte și probleme de deosebită actualitate revista noastră va referi pe larg în paginile sale și în viitor. Cu materialul de față, realizat înainte de începerea lucrărilor Conferinței, prezentăm pentru început doar cîteva dintre preocupările și activitățile complexe ale unor gospodari ai comunelor.

Dimineată senină și rece de decembrie. Peste cîmpurile nesfîrșite, peste brîiele de păduri negre ce se interpun cînd și cînd între ochi și linia orizontului se revărsă lumina palidă a unui soare abia ghicit. Pămîntul înghețat se dezmoștește, iarba ofilită, acoperită cu brumă, de la marginea drumului începe să strălucească, la fel și ochiurile de apă prinse-n poighița subțire de gheață, pe suprafața cărora joacă lumina blindă a aceluiași soare omniprezent și totuși greu de localizat într-un punct anume. Intrăm în comuna Răcari, comună mare, cuprinsă, cu case, străzi și magazine ca la oraș. Oprim la primărie, vrem să vorbim cu primarul.

— Trebuie să vină. E plecat de dimineată de tot, ne lămurește cineva. La desecări.

— Și unde vine asta? E departe?

— Departe. 4-5 kilometri. A plecat cu bicicleta.

Așteptăm. Pînă una alta, dăm ocol centrului comunei. Linște, lume puțină. Cîțiva bătrîni stau de vorbă la porți. Doi-trei băieți întîrziți se grăbesc spre școală. La primărie, lume puțină, o secretară care bate la mașină, paznicul. «Toată lumea, toți din conducere sînt în comună, ni se explică. La desecări ori cu treburi prin celelalte sate, doar avem opt. La prînz ce se mai adună». Iată-l după un timp și pe Dumitru Ion, primarul. E înalt, puternic, are fața îmbujorată de ger. Își reazimă bicicleta de gard, ne poftește înăuntru, stăm de vorbă. Ne dăm seama din felul cum vorbește, cum sare de la un subiect la altul, că este un om ocupat. Ne-o confirmă și se scuză. «Nu am prea mult timp, sîntem o comună cu peste 9 000 de locuitori, răspîndiți în 8 sate. Sînt multe de făcut, avem o mie și una probleme de rezolvat».

Da, să fii primar în comuna Răcari nu-i o funcție onorifică. Trebuie să activezi intens, tu și ceilalți membri ai comitetului executiv, ca să faci față. Să socotim numai: în comună funcționează 19 unități cu profil industrial și prestări servicii, 2 CAP-uri cu peste 4 000 ha teren arabil. Apoi mai sînt 7 școli de cultură generală, un liceu, 2 cămine culturale, un cinematograf, spital, 25 de unități comerciale etc., etc. Cum face față primarul atîtor solicitări? Un prim răspuns îl găsim în aspectul general al comunei. Străzi asfaltate ori pietruite, trotuare, straturi cu trandafiri, acum îngropați cu grijă, case mari, gospodărești, multe terminate de curînd. Impresia ne este confirmată de primar.

— De două ori, în '68 și '70, am cîștigat premiul I în întrecerea pe județ privind acțiunile edilitar-gospodărești, iar în acest an am ocupat locul III.

L-am întrebat cum își organizează activitatea. Franc,

deschis, mi-a răspuns că deși are o mare experiență, singur, bizuindu-se numai pe forțele sale, n-ar face față. Mi-a vorbit despre cei 11 membri ai comitetului executiv, oameni de nădejde, despre deputații și comitetele de cetățeni, care cu promptitudine sesizează primarului sugestiile, propunerile, inițiativele oamenilor, mobilizîndu-i, la rîndul lor, cînd este vorba de o acțiune de anvergură inițiată de primărie. Așa s-au putut amenaja prin muncă patriotică 7 km de drumuri, așa s-au putut realiza sute de mii de lei economii cu ocazia construirii celor două noi școli generale, cînd, cu mic, cu mare, cetățenii comunei au pus mîna și au ajutat efectiv la înălțarea lor. Așa se întîmplă în prezent, cînd are loc o vastă acțiune de desecări menită să repună în circuitul agricol 250 ha. «Da, numai așa, ascultînd

Una din mindriile rucărenilor: casele noi, mari, gospodărești ce se țin lanț.

de C. N. CONSTANTINIU

EROII POZITIVI

Poate e o chestiune de opțiune subiectivă, dar prefer, pe micul ecran, conștiințele curate celor cu dereglări congenitale. Un «reflector» proiecta în prim-plan o ciudată figură intelectuală (mâini cu degete prelungi, muzicale, un craniu alungit dar energic și ridat sculptural) care confirma întru totul întrebările reporterului intransigent, cu o perfectă luciditate și eleganță academică: «O, da, aveți dreptate. Ceea ce făceam se poate spune că era înșelătorie. Da, da, acesta e cuvântul».

«Este perfect exact. Escrocheriile variau între trei și patru mii de lei. Pe ce contam? Bineînțeles, logic, pe șansa candidatului». (Individul profita de credulitatea bieților părinți și le promitea, contra unei sume de bani, reușita la examene a odraslelor.)

Dar cu câtă eleganță își explica metoda. *Ex professo*. În perfectă și profundă cunoștință de cauză. E greu de stabilit câtă pondere au declațiile, debilizii mintali, escrocii ori lapidatorii cu acte legale în opera de asanare morală pe care, pe bună dreptate, televiziunea are datoria să o facă.

În mult mai mare măsură sînt însă adeptul «figurilor luminoase», al oamenilor normali, cu tot riscul clișeului publicistic și așa-zisei lipse de «dramatism interior» a eroului pozitiv.

Un țăran din Maramureș (pasionat de astronomie), explicînd ce înțelege el prin materie densă («Eu îi spun ca pe la noi, materie îndesată») operează cu mai multă forță în conștiințele celor care îl ascultă decît contabilul care expune doct tehnica însușirii banilor publici.

În ultimul timp reporterii televiziunii dialoghează cu oameni de diverse categorii și răspunderi sociale care, firesc și tot logic, vorbesc despre munca lor cotidiană fără să aibă nici un moment senzația că fac ceva ieșit din comun, că sînt, cum se spune, «elemente de excepție».

Cei mai mulți, majoritatea, își îndeplinesc obligațiile sociale cu pasiune și responsabilitate civică.

— Aveți în comună 11 000 de locuitori, deci 11 000 de probleme, se adresează reporterul primarului comunei Dumbrăvița, convins că a dat o lovitură jurnalistică și că va primi un răspuns încărcat de neliniști hamletiene.

— Oamenii nu-mi ridică nici un fel de probleme. Necazurile mari le am cu formalismul. Apoi apar legi, decrete și nu avem asistență juridică...

O altă secvență.

— Cum acordați audiențele? (De data asta întrebarea e adresată primarului comunei Ileana.)

— Eu nu acord audiențe. (Suspense!) Pe stradă, la cîmp, peste tot unde mă aflu, discut cu țărani, ei îmi spun ce necazuri au, eu le notez, apoi încerc să le rezolv. Pot eu să-i oblig să-și spună păsurile numai la anumite ore și în anumite zile? Ce-aș putea face atunci pentru cei care trebuie ajutați de îndată.

Și, într-adevăr, filmul televiziunii ne-a făcut o demonstrație pe viu, adevărat ciné-verité. Primarul aproape că nu intră în biroul consiliului popular. Este tot timpul pe stradă, la noile construcții, pe cîmp, cînd au loc muncile agricole, în grajdul vitelor să vadă cum sînt îngrijite, la ferma de legume etc., etc. El nu stă îngropat în adrese și dosare, nu clasează hîrtii și ordonanțe, ci umblă.

Cu alte cuvinte își «face meseria», în condiții de perfectă profesionalitate, ca un adevărat... primar.

Ce poate fi mai tulburător în planul performanțelor morale decît istorisirea aceluiași primar din comuna Ileana: «Copiii de la noi, dacă nu primesc în ziua respectivă note de 9 și 10 la școală nu se întorc acasă pe strada principală». Le este rușine. O iau pe ulițe mărginașe, ca nu cumva să fie întrebați de cineva cît au căpătat la istorie ori la aritmetică.

Filmele televiziunii cu eroi pozitivi sînt de fapt expresia vie a unui popor care muncește cu abnegație și pricepere, expresia conștiinței socialiste în acțiune și ne emoționează nu prin elemente de senzație, ci tocmai prin simplitate și bun-simț.

cu atenție părerile oamenilor, sprijinindu-i, fiind tot timpul în mijlocul lor, bucurîndu-te în muncă de ajutorul unui colectiv unit, căruia treburile comunei îi stau la inimă, poți munci cu succes real», îmi spune primarul.

Răcari nu este o comună oarecare. Răcari este o comună cu multe și complexe probleme. 2 000 de locuitori ai săi lucrează în Capitală, în diferite întreprinderi. «Fac naveta, e greu. Dacă pe teritoriul comunei s-ar amplasa o întreprindere mai mare, acești oameni nu ar mai fi nevoiți să facă zilnic circa 70 km dus și întors», îmi spune primarul. Pentru «recuperarea» unei părți din această importantă forță de muncă au început să fie încurajate în comună, mai mult ca pînă acum, meseriile. Prin noile legiferări primarul are competențe și atribuții distincte, de care trebuie să se folosească. Trebuie să dea dovadă de și mai multă inițiativă, neașteptînd totul de la «centru». Iată de ce cei din Răcari, în frunte cu primarul, au hotărît să creeze echipe de muncitori constructori, mecanici, instala-

▲ *La Rucăr, sub munte, un om străbate neobosit comuna: primarul Gheorghe Miloș.*

latori etc., să ridice cuptoare de ars cărămidă, care să satisfacă cerințele cetățenilor din comună.

Am aflat la Tîrgoviște, la Comitetul județean de partid Dimbovița, că Răcari este o comună cu perspectivă. «Un viitor oraș. Are tot ce-i trebuie ca să merite acest titlu», mi s-a spus. Are într-adevăr tot ce-i trebuie. Și baie comunală, și casă de cultură, și străzi asfaltate, și (mai ales!) un primar vrednic.

*

— Cum lucrează primarul?

— Cum să lucreze?! Bine.

— Păi n-ar putea să lucreze și rău?

— Atunci cine l-ar mai alege? Și-apoi cum să lucrezi rău cînd te știe toată lumea? Se poate?!

Așa a debutat dialogul nostru cu primul cetățean întâlnit în comuna Lungulețu. Și a fost prima confirmare a activității harnice a lui Anton Vișan, primarul, tînărul primar — are în jur de 40 de ani — al comunei. Și ne-a mai relevat ceva acest scurt și cu totul întâmplător dialog. Anume, importanța faptului că primarul este de baștină din comuna pe care o conduce. Acest lucru îi dă posibilitatea să cunoască bine pe fiecare cetățean al comunei, problemele sale. În același timp aceasta îl stimulează, îl determină să lucreze neobosit pentru treburile comunei. Fiindcă lumea îl știe, fiindcă fiecare, alegîndu-l, a investit încredere și speranță în el.

Pe Anton Vișan toată lumea-l cunoaște. Aici s-a născut,

(Continuare în pag. 12)

de Ioan GRIGORESCU

EXTRATERESTRII

De cîtuva timp, televiziunea ne delectează cu un serial american a cărui cheie constă în exploatarea unui trucaj cinematografic repetat pînă la obsesie: topirea unui punct din imagine, evaporarea lui sub ochii uluiți ai spectatorului, care nu așteaptă altceva decît să vadă cum acționează «raza morții», pe cine mai pîrjolește fără scrum și pulbere, ce se mai topește ca o bucată de margarină într-o tigaie, cine se mai evaporă, cine mai dispăre, ce mașină, cisternă sau butoi se sublimează în propria-i ectoplasma ca un grăunte de camfor lăsat la soare. Un alt serial, inspirat tot de un trucaj dintre cele mai puerile, confruntă disproporțiile, amintindu-ne de aventurile lui Neghiniță sau Tom Degețelul în varianta unor Gulliveri în țara uriașilor. Ambele n-au decît alternativa unui motiv comun: extraterestrii la noi sau noi la extraterestri. Temă de predilecție a serialului TV din epoca de pionierat a zborurilor cosmice, ea are «priză» la public mai mult din pricina obsedantelor întrebări legate de probabilitatea existenței vreunor forme de viață pe alte planete decît a realizării artistice care, trebuie să recunoaștem, este lipsită în ambele cazuri cu desăvîrșire de orice alte virtuți în afara celor eminentamente comerciale.

Extraterestrii nu sînt niște simple născociri, doar se întîmplă să-i întîlnim și pe prearabdătoarea noastră planetă sub forma unor indivizi care umbă cu capul în nori. Cu cîtuva timp în urmă, doi venerabili nu făcuseră altceva decît să se inspire din naiva carte a lui Flournoy despre planeta Marte, publicată la începutul secolului nostru cu o sumedenie de imagini de la «fața locului», unde autorul ajunsese nu se știe cum deoarece mijlocul de transport fusese harul ceresc, credulii au zîmbit cu amărăciune. Nu erau pentru prima dată «duși».

Academicianul din persoana lui Daniel-Rops recunoaște acum zece ani existența «farfurilor zburătoare», dar militantul catolic din aceeași persoană nu vedea în ele, nici mai mult, nici mai puțin, decît întruchiparea arhanghelilor coborîți din oștirile lor cerești să mai îndrepte unele lucruri pe ici, pe cole, prin punctele esențiale ale tristei noastre planete. Compozitorul Paul Misraki, alegîndu-și pentru semnarea revelațiilor sale cosmice în defuncta revistă «Le Figaro littéraire» pseudonimul mai «științific» de Paul Thomas, a încercat să demonstreze vizitele extraterestriilor pe pămînt legîndu-se de faptul că americanul Edward J. Ruppelt, autorul «Raportului asupra OZN», declarase că din cele 7 369 obiecte zburătoare necunoscute, semnalate între 1947 și februarie 1962, «nimic nu dovedea că măcar unul singur ar fi putut fi un vehicul spațial extraterestru», dar că, pentru un infim procentaj dintre ele, adică 1,94 la sută, nu s-au găsit explicațiile de rigoare. Ei bine, acești 1,94 la sută au devenit calul de bătaie pentru a explica inexplicabilul. Unul dintre «specialiștii» francezi în extraterestriologie, Aimée Michel, si-a construit teoria despre extravaganțele incursiuni pe Terra ale ființelor de pe alte planete sosite la bordul unor OZN-uri, luînd ca bază declarațiile «martorilor oculari», printre care, ca autoritate supremă, se găseau cîțiva membri ai jandarmeriei, a căror fină psihologie este îndeobște cunoscută. Studiind valul de observații din toamna anului 1954, Aimée Michel a ajuns la constatarea că toate localitățile de unde apăreau martorii oculari se aflau în linie dreaptă unele față de celelalte și că, urmărind aceste drepte, a putut stabili traiectoria OZN-urilor pe o figură riguroasă geometrică în formă de stea, cu centrul în orașul Montlevic — singurul traversat de cinci linii convergente. S-a dus acolo ca nepotolitul Vincent David și nu s-a mai mișcat din loc timp de cincisprezece ani, unde și astăzi așteaptă, dacă nu i s-o fi făcut lehamite, aterizarea «invadatorilor». Între timp însă a «dezlegat» cîteva dintre tainele biblice demonstrând, deocamdată verbal, că steaua care i-a călăuzit pe evrei în Egipt n-a fost decît o navă spațială extraterestră, că Moise n-a văzut pe Muntele Sinai altceva decît o rachetă cosmică ce avea să se întoarcă după sute de ani pentru a-i conduce pe cei trei Magi de la Răsărit pînă la Bethleem și că prorocii nu se deosebeau prin nimic de sumbrii, taciturnii și secretoșii invadatori din serialul american cu care ne delectăm în fiecare sîmbătă seara pe primul program, așteptîndu-i cu sufletul la gură reluarea duminicală de programul doi. Paul Thomas merge și mai departe: carul de foc al sfîntului Ilie este și el o farfurie zburătoare care nu-i cruța decît pe leviți, lovind fără milă în filistenii; preafrumoasa Fatima, care i-a uluit pe pămînteni cu drăcescul ei «dans al soarelui», făcea parte tot din vesela volantă a extraterestriilor, de unde concluzia febrilă și totală conform căreia sclavagismul și exploatarea pe pămînt n-au fost altceva decît dominarea pămîntenilor prin «teleghidaj» de către voința unor inteligențe de pe alte planete!

Lată însă că aici ieșim din domeniul purei fantezii, menită să dea o interpretare hazardată dar materialistă credințelor ancestrale, și intrăm în domeniul psihosociologiei de clasă unde, dacă în privința elucubrațiilor pe marginea Bibliei autorul mai putea fi crezut pe cuvînt, conform indicației crede și nu întreba, în ceea ce privește exploatarea omului de către om mai știm cu toții cîte ceva și nu ne putem lăsa prea ușor duși cu... farfuria zburătoare.

CUM ITI INDEPLINEȘTI ATRIBUTIILE, TOVARĂȘ PRIMAR?

(Urmare din pag. 11)

aici a copilărit și crescut. Tot aici s-a dezvoltat ca om. Din 1963 este primar în Lungulețu. «Cam tînăr», și-au zis unii, dar nu după mult timp au convenit că cel ales merită cu prisosință încrederea ce i-a fost acordată. De atunci și pînă astăzi în comună au apărut un oficiu P.T.T.R., un cămin cultural, o circumscripție sanitară, o școală cu opt săli de clasă, s-a realizat alimentarea cu apă potabilă, s-au construit prin muncă patriotică 8 km de drumuri comunale, s-au plantat pomi etc., etc.

Toate acestea și încă multe altele — să mai amintim lucrările pentru recuperarea unor importante suprafețe de pămînturi pînă de curînd considerate pierdute din cauza apei care bătea în permanență, cultivarea cu viță de vie a circa 6 ha, fapt inedit într-o comună lipsită total de experiență în materie de viticultură, obținerea an de an a unor producții impresionante de cartofi (săpunari, mîndria localnicilor!) și varză — s-au obținut prin continuul, neobositul colocviu al primarului cu comuna, dorințele sale de a o vedea propășind mereu. «Nimic din ce-i legat de comună nu mi-e străin», am fi tentați să parafrazăm un adagiu celebru, urmărind tînăra, încă tînăra siluetă a primarului din Lungulețu, grăbind cine știe unde, urmărind poate pregătirile ce se fac pentru iernat, poate interesîndu-se de păsul vreunui consătean întîlnit în cale.

Drept în fața noastră, strălucind orbitor în soare, Piatra Craiului. De jur împrejur, munți acoperiți de zăpadă și păduri severe de brazi, coborînd pînă la poale. Sîntem la Rucăr, la extremitatea nordică a județului Argeș, și-am regăsit iarna în toate drepturile ei. Comuna, o adevărată stațiune turistică. Străzi asfaltate, case frumoase, marea majoritate noi, magazine, un hotel cochet, baie comună. Comună? «Sînt perspective să fim declarați oraș», ne spune primarul Gheorghe Miloș. Ar fi fără îndoială o recunoaștere a unei așezări cu perspective dintre cele mai frumoase. În primul rînd, turistice. Fiindcă Rucărul este vizitat vara și iarna nu numai de turiști din toate colțurile țării, ci și de peste hotare. Apoi să nu se uite că Rucărul este un mare furnizor de produse lactate, mulți dintre cei 7 000 de locuitori ai săi fiind oieri sau crescători de vite. În împrejurimi sînt parchete forestiere importante,

Aspectul pașnic rural nu trebuie să înșele pe nimeni. Rucărul are personalitate și se dezvoltă grație unor oameni harnici, competenți ce-și iubesc comuna.

«Să ne sfătuiți, să vedem ce mai este de făcut...» sau instantaneu cu primarul Anton Vișan din Lungulețu.

S-a muncit bine, s-a făcut porumb mult. Pe fața primarului din Răcari și a oamenilor se citește mulțumirea.

în care lucrează sute de rucăreni. Comuna are o tradiție culturală prestigioasă, funcționează un cenaclu literar, există o societate culturală, se organizează cu regularitate concursuri de muzică populară și ușoară și cite și mai cite.

Mai trebuie să spunem că primarul unei astfel de comune este extrem de ocupat?

Îl însoțim. Are multe drumuri. Urmărește lucrările de corectare a torentelor. Lucrări menite să preîntîmpine inundații ca cele de anul trecut. Se interesează de activitatea atelierului de covoare — inițiativă locală — în care 250 de rucăreni țes adevărate opere de artă populară. Intră în magazinul universal cu care s-ar putea mîndri orice oraș și se interesează cîte televizoare și radiouri s-au vîndut de cînd cu importanta reducere de prețuri. «Numai astăzi am vîndut zece televizoare», îl anunță vînzătorul. «Zece? Asta înseamnă că avem în prezent în comună 300 de posturi», socotește primarul, satisfăcut. Pe stradă îl oprește țata Maria să-i spună nu știu ce, apoi nea Mihai, și așa mai departe. Se face ora 14.00.

— Așa-i în fiecare zi, sau aproape. O asemenea comună te solicită. Și dacă vrei ca lucrurile să meurgă bine, atunci trebuie să știi tot ce se întîmplă, să pui suflet, să nu-ți fie străină nici o problemă. Noi, primarii de comună, am fost investiți cu atribuții și îndatoriri importante. Să uzmă de ele în interesul propășirii comunei. Am primit și primim tot sprijinul de la județ, dar considerăm că se mai pot face încă multe.

— Adică?

— Ar trebui, printre altele, ca toate cadrele din comună, cum sînt cele de la CEC, de la dispensarul sanitar, de pildă, să fie încadrate de comună, să răspundă deci în fața comitetului nostru executiv. Așa, ele așteaptă dispoziții de la centru, lucrurile se tîrăgănează, se pierde timp, umblăm cu hîrtii. Vorbim despre competențele primarului. Să i le acordăm deci și să-i apreciem activitatea în consecință. Să se aibă și mai mare încredere în spiritul nostru de inițiativă, în capacitatea noastră de a răspunde integral de bunul mers al comunei.

Ar mai fi multe-multe de spus. Spațiul tipografic, din păcate, nu ne permite. Trei primari, trei gospodari vrednici ne-au vorbit succint despre munca, despre perspectivele muncii lor. În climatul de efervescență politică, de larg democratism, pe care-l trăim, primarului îi este rezervat, în cadrul comunei, un rol de prim ordin. Prin personalitatea sa, prin capacitatea sa organizatorică, prin înaltul său simț politic el este chemat să ridice comuna la înălțimile exigențelor prezentului. În acest sens, Conferința pe țară a secretarilor comitetelor de partid și a președinților consiliilor populare comunale, care a avut loc săptămîna aceasta, a fost chemată să impulsioneze și mai mult activitatea acestora, investindu-i cu atribuții și răspunderi ce, aplicate judicios, vor duce negreșit la progresul rapid al tuturor comunelor țării.

de Teodor MAZILU

gestul contează

Expresie sacră, investită cu puteri aproape supranaturale, «gestul contează» circulă imperială și nestingherită. Are chiar și puțin mister. La prima vedere habar n-ai despre ce anume e vorba. La urma urmei, ce-o fi însemnând «gestul contează»?

«Gestul contează» vrea să spună că totul e numai formă, că, în rest, nimic n-are importanță. Numai suprafața are valoare. Numai ce-i făcut, așa, de ochii lumii, reprezintă cât de cât interes. Gestul contează ar însemna, după cât mă pricep eu, un fel de schimb reciproc de ipocrizii galante. Eu mă fac că mă interesează sănătatea ta, și tu la fel, te prefaci că te interesează sănătatea mea... Cu această ipocrizie reciprocă unii se declară pe deplin satisfăcuți. Nu mai duc dorul sincerității, se descurcă foarte bine și fără ea...

E ceva, dar nu e totul. Explicația nu e desăvârșită. Fiindcă aici intervine un element nou. Gestul. Adică faptul. Avem de-a face deci cu o ipocrizie în mișcare, avem de-a face cu o ipocrizie bazată pe fapte. Aici e drăcovenia. Nu-i vorba de cuvinte, de asigurări platonice, fiindcă — după cum se vede — gestul contează. Aici ipocrizia a realizat un progres remarcabil. A renunțat la vorbe și folosește arma gestului. Deși se spune cam în scîrbă, totuși se spune.

— Dă-i un pix. Gestul contează.

Atenția vibrantă, tandră, se amestecă de minune cu disprețul.

— Cumpără-i o floare, dă-o încolo. Gestul contează.

Minciuna prin cuvinte a devenit mai obositoare, mai complicată, de aceea se apelează cu dragă inimă la gesturi. Gestul costă mai puțin.

— Dă-i și tu o gumă de mestecat. Gestul contează. Sau cumpără-i și tu o pereche de ciorapi, o dată pe an, că doar n-o fi moarte de om. Gestul contează...

Uneori expresiile sînt și mai dure.

— Cumpără-i o floare și o să-ți țină gura. Gestul contează.

Gestul contează?

Poate.

Dar nu cine știe ce...

TELUS

și

Cortebert

DOUĂ MĂRCI, ACELAȘI CEAS

CORTEBERT S.A. 2500 BIENNE

PUBLICOM

de Lucian RAICU

Ov. S.
CROHMĂLNICEANU:

literatura română și expresionismul

O carte de literatură comparată, concepută ca teză de doctorat, și în consecință cu caracter de studiu documentat, erudit chiar. În realitate ea poate interesa și pe nespecialist, pe orice cititor inteligent la curent cu marea literatură a secolului XX. Ov. S. Crohmălniceanu este, cum bine se știe, unul dintre cei mai importanți critici și istorici literari ai perioadei postbelice, cu un orizont cultural vast, orientat, poate ca nimeni altul la noi, în literatura mai nouă a lumii, cu gust și înclinații speciale, de mare rafinament, pentru «spiritul modern», pentru experiențele artistice cele mai îndrăznețe. Era deci, prin natura însăși a preferințelor sale, nimerit să ne dea această primă sinteză critică asupra expresionismului, unul dintre curentele literare dominante ale secolului, caracteristic prin deschiderea față de problematica atât de ascuțită, de «convulsionată», a omului în tensiune, confruntat cu o experiență istorică decisivă, nu o dată catastrofică. Ceva din această tensiune dramatică extrem de acută care a generat expresionismul trece în paginile cărții lui Ov. S. Crohmălniceanu, chiar și în «tonul», în «stilul» ei strins, încordat, plin de «acoperirea» asigurată numai de ideile trăite intens, la o temperatură considerabilă. Acest stil, de loc «așezat», lucid și parcă nerăbdător să izbucnească în formulări tăioase, în fraze-șoc, de un relief foarte personal, traduce, nu se poate mai exact, patosul specific expresionismului însuși. Un critic, ca scriitorul cu vocație autentică, în genere, nu poate trata orice temă, ci numai pe aceea ce-i este adînc adecvată, altfel nu este critic, ci un mediocru meșteșugar. Nu oricine poate scrie despre orice, există un mod necesar al *adevării* peste care, la noi, se trece mult prea ușor, așa se face că avem destule «lucrări» indiferente, vag merituose dar încă puține verificabile opere de *creație critică*, de neconcepuit în afara vocației izvorite dintr-o profundă trebuință a sufletului.

Din acest punct de vedere cartea lui Ov. S. Crohmălniceanu mi se pare a fi o reușită exemplară. Tocmai pentru că realizează la toate nivelurile, de la «ideologie» la «stil», în felul cel mai coerent cu putință, acest deziderat al necesarelor «corespondențe»; mai simplu: pentru că este scrisă cu adevărată pasiune, dînd sentimentul că autorul e vital interesat de «tema» sa, cartea lui Ov. S. Crohmălniceanu izbutește să umple un «gol» (resimțit de mai multă vreme cu oarecare perplexitate!) în istoria modernă a literaturii noastre. Și să se situeze cu autoritate printre lucrările cele mai bune ale genului pe plan european. Scrisă pentru noi, exactă și substanțială, această carte are toate șansele, după părerea mea, să intereseze și străinătatea.

Are „dușmani” tovarășul Mirică?

Reportaj de Viorica CIORBAGIU
Fotografii de Elena GHERA

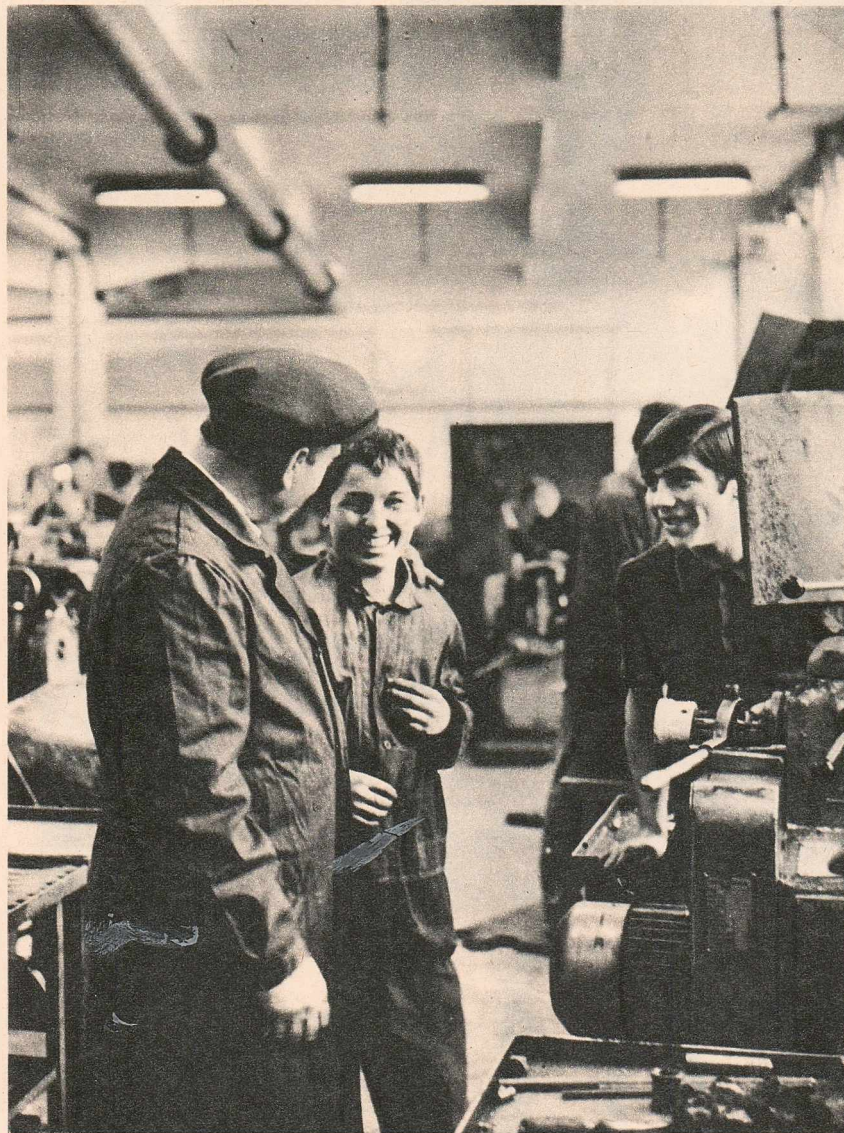
A fost o vreme, destul de apropiată, când la Uzina de mecanică fină din București se șoptea că un maistru anume și-a cerut transferul și pleacă în altă parte numai și numai din cauza lui «nea Mirică». Vestea în sine conținea o mare doză de satisfacție amară. Satisfacție — pentru că, în sfârșit, căpătase câștig de cauză dreptatea. Amară — fiindcă cel care săvîrșise nedreptăți nu le recunoștea nici în ultimul ceas. Mai mult încă: își acoperea lașitatea cu artificialul argument al persecuției: «Nea Mirică are ceva cu mine!»

— Păcat, era un maistru bun... — și tovarășul Mihail Mirică oftează abia simțit.

Dintii am fost tentați să ne mirăm: cum de n-a fost reținut cu orice preț maistrul rectificator? Dacă își cunoaște atît de bine meseria... nu lași să plece, cu una, cu două, un astfel de om. Chiar dacă vrea el cu tot dinadinsul, se pot găsi felurite mijloace de lămurire pentru a-l convinge să-și schimbe hotărîrea. Apoi, am descifrat din oftatul secretarului un înțeles mult mai adînc al definiției de bun meseriaș. Maistrul în cauză, e drept, stăpînea cu autoritate secretele profesiei sale. Dar nu ținea prea mult ca să-i ajute pe toți, în același sens. Mulți oameni din subordinea lui au început să murmure, apoi să spună cu glas mai tare: maistrul avea protejați. Cei care intrau în grațiile sale puteau să lipsească oricît; la sfîrșitul lunii salariul lor depășea chiar pe al muncitorilor care respectau cu strictețe programul de opt ore, cu ritm de producție cu tot. «Mînea» cîștigurilor bune fără muncă pe potrivă a fost scoasă în cele din urmă la iveală. Și nu doar prin stăruința singulară a lui «nea Mirică». În secția strungărie opinia comunistilor era una: spiritul muncitoresc nu poate îngădui cu nici un preț infiltrarea chiar a unei unde părelnice din obiceiurile vechi ale patronilor... Folosul era al tuturor. Așadar, și osteneala smulgerii din rădăcină a răului a fost (și este în toate cazurile) comună. Numai că stăruia la început un fel de teamă în a se rosti răspicat adevărul. Unii dintre aceia care-l știau în amănunt mai ezitau. Mihail Mirică s-a sfătuit și a cerut și ajutorul inginerului Petre Dobrescu — secretarul comitetului de partid al uzinei. Și puțin cite puțin lucrurile s-au limpezit: maistrul «compunea» bonuri de regie pentru cei care îi erau... simpatici. Pînă și aceștia din urmă, o dată ce se vedeau păgubiți de favorii bănești, au început să se ofere la dezlegarea misterului: «...cînd îi duceam acasă cite o damigeană...»

Așadar, maistrul primea, sub o formă sau alta, cadouri. Dincolo de calificativul grav al acestei obicei, — respins cu înverșunare de etica orînduirii noastre — unele dintre consecințe au stăruit și după data plecării maistrului. Bunăoară, la rectificatorul Ion Cazacu. Figurase și el, dintr-un motiv sau altul (nicidecum obiectiv!), pe lista favoriților. S-a întîmplat, nu o dată, ca, lucrînd în schimbul II, să plece din uzină cu citeva ceasuri înainte față de colegii săi. Regim preferențial însoțit de sfidarea fățișă a celei mai elementare discipline!

Ion Cazacu a depășit binîșor vîrsta primei tinereți. Și a crezut că numai atîta e de ajuns ca să aibă dreptul la promovarea într-o ca-

tegorie superioară de salarizare. «Pe ce, Cazacule?» — a încercat să-l redeștepte controlorul de calitate Mihail Mirică. De nenumărate ori i-a întors piesele, care nu puteau pleca la montaj în starea inițială. Rectificatorul Ion Cazacu a preluat refrenul: «Mirică nu mă înghite, are ceva cu mine!»

— Omul nu își cunoștea pur și simplu valoarea profesională. Se obișnuise cu ideea că e un meseriaș bun. Asta-i foarte trist... M-am întrebat și eu dacă nu cumva greșesc. Într-o zi, i-am dat în mînă un micrometru și l-am rugat să măsoare cu el piesele. Nu știa. S-o fi dat o luptă în sufletul lui, atunci. Așa cred. Poate a înțeles că nu-i vreau răul. Din contră. Oricum, nici Cazacu nu mi-e dușman. Nu are de ce. Clasa de salarizare a primit-o, și a primit-o pe merit, însă mult mai tîrziu decît a vrut el. Au fost și încercări de presiune asupra mea, ca să-mi înmoaie hotărîrea. Ce-ar fi zis însă tinerii? Ei alcătuiesc aproape trei sferturi dintre muncitori.

Să-i învățăm că poți trece prin viață, prin meserie, oricum și că la bătrînețe toată lumea ți-e datoră numai din cauza numărului anilor? Cazacu nu s-o fi obișnuit cu păreri bune despre sine, întîmplător. A avut, probabil, nenorocul să crească între oameni care nu s-au uitat cu atenție la el. Uite, de pildă, îl întrece cu mult rectificatorul Ovidiu Pavel. Și nu are decît 23 de ani...

Despre Ovidiu nea Mirică omite să ne povestească, dintr-o delicatete firească, acea epocă — scurtă — cînd era așteptat la poartă, zi de zi, de o șleahță de derbedei. Ovidiu nu are părinți. E orfan. Risca să-și strice caracterul într-o companie mai mult decît dubioasă. L-a supravegheat cu strășnicie. I-a dat povețe. N-au fost în zadar. Ovidiu este acum un om «de bază». Din toate punctele de vedere. Tovarășul Mihail Mirică îi este, într-un fel, tată. Dar acesta nu-i un lucru ieșit din comun în tradiția uzinei, în nevoia firească a fiecărui comunist de a crește meseriași, de a fasona caractere.

Într-un pămînt sănătos incolțește și prinde rod chiar și o sămînță rea. Dacă nu smulgi la vreme buruienile, osteneala de a scăpa de ele e mai lungă și mai trudnică. Sigur, știe toată lumea. Dar practic...

La o ședință recentă, Mihail Mirică s-a înfruntat nu violent, dar ferm, cu Ilie Grigore. Printre altele, controlorul de calitate Mirică (secretar de partid) îi reproșa controlorului Grigore (secretar U.T.C. — tot

Mi-am tot zis: uite că lucrez cu Ilie în același birou, stăm alături cu scaunele. Vorbim, sigur. Dar cum l-am ajutat eu? Și cît? Ca să nu ajungă la control piese proaste, merg în atelier, cîteodată reglez mașinile și chiar ascut cuțite. Meseria mea de bază este cea de strungar. Și nu-i nici o grozăvie să descoperi rebuturi, dacă nu ești în stare să le și preîntîmpini. Dar un meseriaș cu adevărat bun nu-i acela care știe numai el, trebuie să-i învețe și pe ceilalți. Și nu doar să lucreze desăvîrșit la strung, ci și cu sufletul omului. Eram vinovat față de Ilie. I-am și spus-o, nu știu dacă direct, a doua zi de dimineață. A priceput. Altfel arată acum înțelegerea noastră... Sînt foarte bucurosi...

Strungarul Mihail Mirică lucrează la Uzina de mecanică fină de peste 15 ani. Nu-i un caz singular: viața uzinei îl privește direct; îl bucură sau îl doare, după împrejurări. Și nu rareori, ca să ajungă la bucurie a fost nevoit să-și ascundă cite o rană vremelnică din inimă.

Fraze trunchiate, aluzii sau chiar enunțări îndubitabile ne-au făcut cunoscut că între secretarul de partid de la strungărie și șeful sectorului — A.M.C. (aparate de măsură și control) au fost (și poate mai sînt?) contradicții acute. Bunăoară, șeful de sector îi apăra în chip inexplicabil pe maistrul Ion Marcovici (cel cu... damigenele) și pe rectificatorul Ion Cazacu. În schimb, își îngăduia o antipatie manifestă față de strungarii «de mîna întîi» Mihai Dincă și Gh. Kloss. De ce? Fiindcă nu acceptau să îndrepte piese pe care le stricaseră alții (!) la alte faze de producție. Dacă acesta putea fi un motiv sau o justificare...

— Sînt un comunist vechi! — îi reamintea Vasile Nicolae, șeful de la A.M.C., subalternului său în ierarhia profesională. Îți depășești atribuțiile, ca secretar de partid la strungărie!

«Nea Mirică» sîngera pe dinăuntru dar nu-și trăda credința. Îi spunea deci cu blîndețe vorbe aspre, care să-i trezească acele zone din conștiință susceptibile de amortire. Chiar un comunist vechi poate să greșească, dar este dator să se uite în față la greșelile lui, mai cu seamă cînd ele afectează armonia unui colectiv și bunul mers al lucrului. Or, dacă șeful de sector pleacă în timpul orelor de program cu doi-trei maistri «la băt», cum mai are curaj să deschidă gura și să

pretindă ca vorbele sale să fie crezute, apelul la disciplină și probitate profesională și morală, ascultat?!

Fără a intra în detaliile trecutei confruntări, fără a încerca să le recapitulăm neapărat prin intermediul său, l-am întrebat pe Mihail Mirică, așa, fără nici un preambul:

— Șeful sectorului I din uzină vă este dușman?

— Nu, dimpotrivă: mi-e prieten foarte bun!

O astfel de înțelegere a relațiilor cu tovarășii tăi de muncă (chiar atunci când, vremelnic, par încordate) definește nu un om în sine, ci un fel de a gândi, care, departe de a se detașa, este liantul însuși dintre cei care trăiesc și acționează în chip comunist. Și aceștia nu sînt puțini. Așadar, secretarul de partid de la strungărie nu este un «erou», chiar dacă face obiectul reportajului de față.

Am discutat despre «nea Mirică» și cu directorul și inginerul șef al Uzinei de mecanică fină. Întîmplarea face că amîndoi au absolvit Politehnica acum zece ani, au fost chiar colegi de grupă, iar mai pe urmă au învățat meserie și știința de a înțelege oamenii de la muncitori mai vechi, printre care...

— ... Nea Mirică este un model de conștiință comunistă. Totuși, acum un an, la alegeri, știind cît de mult se împotrivesc rutinei și compromisurilor, și asta, oricum, deranjează, credeam că... Ei bine, a fost ales din nou secretar de partid. Un vot sau două împotriva. Atît. Și doar votul este, după cum se știe, secret.

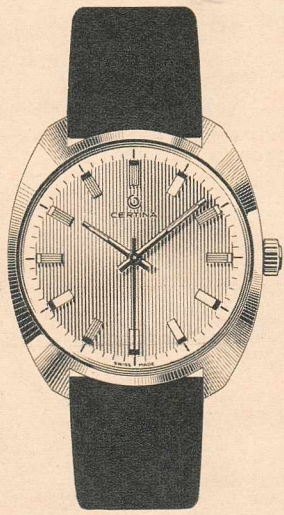
La cele de mai sus, reporterul nu are de adăugat prea multe. Decît poate că, într-adevăr, nea Mirică știe ce spune: nu are dușmani propriu-zis. Se mai supără cîte unul... Dar supărarea de acest fel e ca iodul pentru prevenirea unei infecții. Vine însă și clipa în care neînduplecarea ce stă sub semnul binelui răzbește dincolo de aburul așternut peste lucruri. Mișcările interioare din om nu se pot măsura cu micrometrul. Dar ele se produc totuși după legi care pot fi cunoscute și stăpînite. Merită să te ostenești, chiar cu riscul de a nu fi înțeles și aprobat de toți de la început...

Dumneavoastră ce credeți?

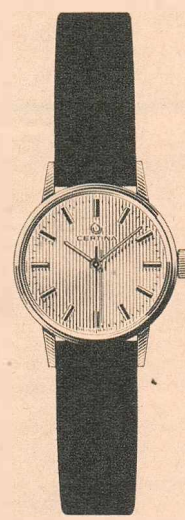
Un cadou care oferă
certitudine —
ceasul „Certina“

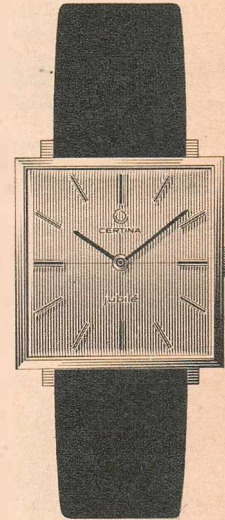
70-250

52-147

17-150

40-177

Toate modelele CERTINA sînt antișoc, antimagnetice, insensibile la variațiile de temperatură și prevăzute cu resort incasabil Superflexo.

CERTINA

De vînzare la magazinele «Bijuteria» din întreaga țară.

▲ Rod Steiger —
un Napoleon doborât de istorie.

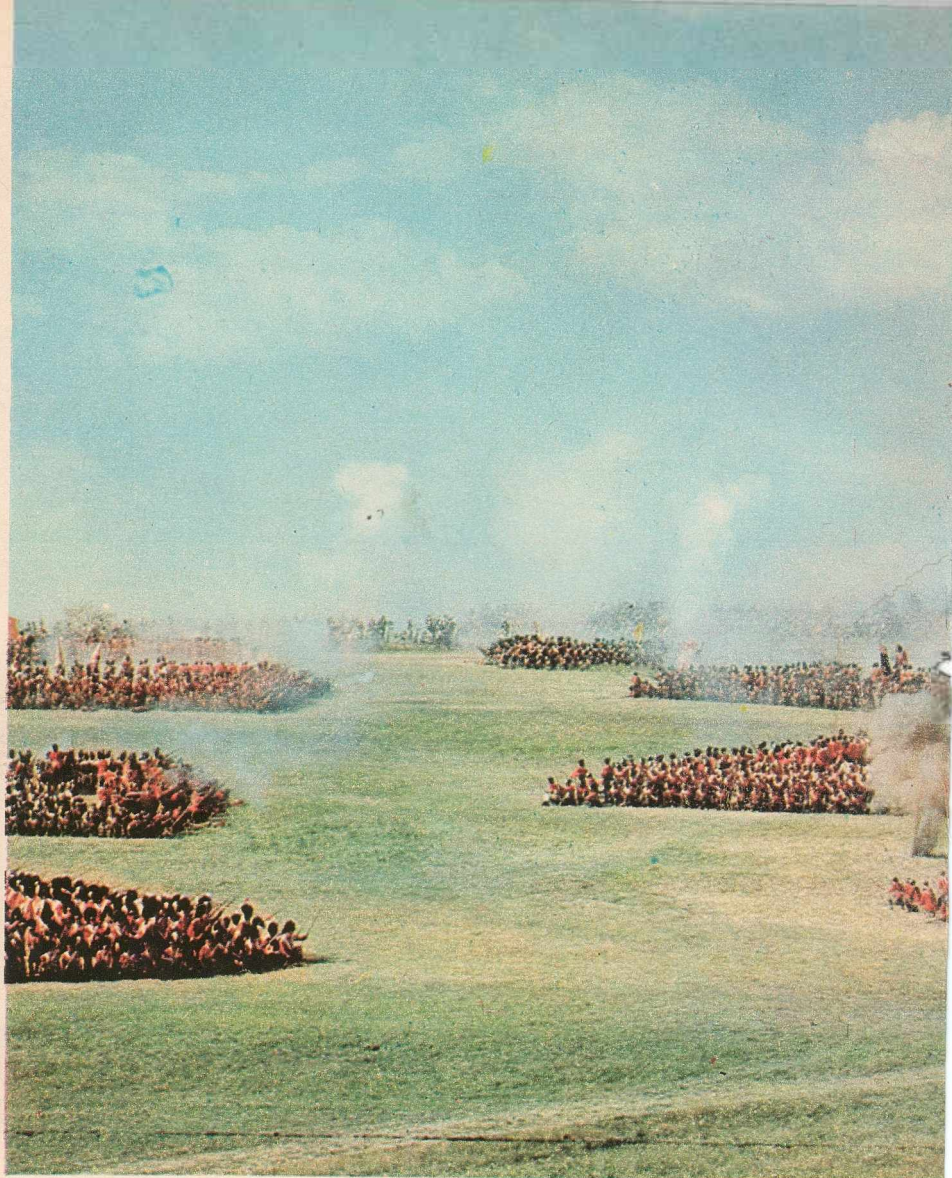
PE ECRANE

WATERLOO

Un venerabil profesor de istorie universală, cărturar și literat care a fascinat generații de studenți, ne-a «desfășurat» o dată cea mai sentimentală dar și cea mai bărbătească secvență dintr-un posibil film despre Napoleon: în bătălia de la Eylau, împăratul a fost văzut plingând, strângându-l la piept pe generalul Lannes, cel cu picioarele sferțecate de un obuz. Bondarciuk și l-a imaginat și el pe marele bărbat în lacrimi, în momentul despărțirii de soldați, înaintea plecării pe insula Elba, dar scena, jucată cu excesiv și inexplicabil patetism din partea unui actor ca Rod Steiger, nu izbutește să ne cutremure. Ea concentrează însă intențiile cineastului, acelea de a realiza un film nu despre măreție, ci despre «un om și destinul său», un om condamnat să-și ducă în spate soarta sa de geniu militar dar care nu a înțeles la timp implacabilitatea legilor istoriei și, fatalmente, a plătit. Potrivit obiceiurilor mai noi ale cinematografului care vrea «cu orice

preț să ni-i apropie pe marii oameni ai istoriei, să dea la o parte straturile reci ale convențiilor și ale legendelor prăfuite așternute de-a lungul anilor, cineastul Serghei Bondarciuk ne înfățișează un Napoleon fără aureolă, hărțuit, obosit, bolnav, urmărit de ideea îmbătrânirii («la Marengo eram tânăr — spune el), agățat cu disperare de ultima șansă de a-și împlini o voință obișnuită să îngenuncheze pe a altora.

Aparatul acumulează mărturii după mărturii, aleargă dintr-o tabără în alta ca un vecin însărcinat să relateze atât cât poate de obiectiv ce se întâmplă și acolo, și dincolo; după un plan cu Wellington îngândurat urmează unul cu Napoleon și mai abătut, după o secvență în care primul scrutează prin ochean ce se petrece la inamici vine alta în care împăratul este surprins mușcându-și pumnii etc. Această alternare de planuri — uneori obositoare — este întretăiată de imaginile monumentale, copleșitoare ale marelui teatru

de Constantin POPESCU

FEUILLADE Louis

Autor, scenarist și regizor francez de film, născut la Lunel (Hérault), la 19 februarie 1873; mort la Nisa, la 26 februarie 1925. Pionier al cinematografului mut francez, L.F. reprezintă o întreagă epocă (cea din anii premergători primului război mondial și a primilor ani ai celui de-al treilea deceniu), cu stilul și preocupările ei, cu amestecul ei de realism și fantezie, epoca de aur a serialelor, a melodramei, a comediei bufle și a primelor pelicule de aventuri. Își începe cariera ca autor de scenarii la Gaumont, firmă pentru care avea să lucreze până la moarte, turnând ca regizor (și scenarist) un număr de filme impresionant (câteva sute), filme de toate dimensiunile, de toate genurile, de toate stilurile. Evoluind între un cinematograful realist și cineromane sau seriale, L.F. pune bazele unei adevărate industrii cinematografice naționale, opunind o concurență de temut producțiilor americane, daneze și italiene care acaparaseră piața mondială. Opera sa poate fi împărțită în câteva cicluri, grupate în: scene istorice (1908-1913), drame și melodrame (1910-1924), seria «filmul estetic» (1910-1911), seria *Bébé* (comedii cu micul *Bébé*: 1910-1911), seria «*La vie telle qu'elle est*» (tranche din viața reală: 1911-1913), *dramele de aventuri* (1912-1919), seria *Bout-de-Zan* (1912-1916), seria «*Detectivul Dervilleux*» (1912-1913), seria *Fantomas* (inspirată din romanele lui Souvestre și Allain: 1913-1914), seria «*La vie drôle*» (1913-1916), *dramele de război* (1918), seria *Vampirii* (filme în episoade: 1915-1916), *serialele Judex, Tih-Minh, Barabas, Les deux gamines, L'Orpheline, Parisette, Le fils du flibustier, Vincita, L'Orphelin de Paris, Le stigmat* (1916-1924). Avea un grup de actori fideli care a cunoscut, grație filmelor sale, o glorie mondială: René Navarre (*Fantomas*), René Cresté (*Judex*), Renée Carl, Sandra Milowanoff, Biscot, Marcel Levesque (Cocantini) ș.a.

FEUILLÈRE Edwige

Actriță franceză de teatru și film, de origine italiană (dinspre partea tatălui), născută Edwige Carolina Cunati, la Vesoul (Haute-Saône), la 29 octombrie 1907. Incontestabil prima doamnă a teatrului francez și (alături de Morgan și Darrieux) a cinematografului francez, rang la care-i dau dreptul o lungă și exemplară carieră, un talent rar, de mare comediantă, farmecul (încă activ) al unei personalități inegalabile. Studiază la Conservatorul din Paris și debutează la Bouffes-Parisiens sub numele de Cora Lynn. Un an mai târziu (1931) debutează în film, alături de Fernandel, în *La Combina* și este angajată la Comedia franceză, unde va rămâne până în 1933. Turnează un număr apreciabil de filme menite a-i releva atributele fizice: *Topaze* (1932), *Aventurile regelui Pausole* (1933) ș.a. De-abia din 1935, cînd i se dau roluri dramatice care convin temperamentului ei, E.F. se impune ca o bună actriță de film în *Stradivarius, Golgotha, Barcarola, Lucreția Borgia* (1935), *Mister Flow* (1936), *Marthe Richard, Focul, Doamna din Malacca* (1937), *Aventuriera* (1938), *De la Mayerling la Sarajevo* și *Sans lendemain* (de Max Ophüls — 1939), *Emigranta* (id.). Consacrată pe scenă în urma unei memorabile creații în *Dama cu camelii*, E.F. își va continua în anii războiului dubla carieră de actriță de film și teatru, creînd piese originale de Cocteau, Giraudoux și Claudel și interpretînd pe ecran cu brio câteva mari roluri de dramă: *Mam' zelle Bonaparte* (1941), *Duchesse de Langeais* (1942), *Lucrece* (1943), *Înseninare* (1944), și de comedie: *Onorabila Catherina* (1942). După război va cunoaște alte triumfuri artistice cu filme ca *Idiotul* (1946), *L'aigle à deux têtes* (1947), *Julie de Carneihan* (1949), *Olivia* (1950), *Adorables créatures* (1952), *Le blé en herbe* (1953), *Les amours célèbres* (1961), *Aimez-vous les femmes?* (1963), *La bonne occase* (1964). În ultimii ani a acceptat roluri de compoziție în: *Scusi, facciamo l'amore?* (1967), *Short Circuit* (1968), *Clair de terre* (1970) ș.a.

FEYDER Jacques

Regizor francez de film, de origine belgiană, născut Jacques Frédéric, la Ixelles (Belgia), la 21 iulie 1888, mort la Geneva, la 25 mai 1948. Este fără îndoială marele maestru al cinematografului francez dintre cele două războaie, cel de la care au învățat arta regiei de film cinești ca René Clair și Marcel Carné. Debutează ca actor (1912-1915), și după o scurtă perioadă de asistență de regie începe să realizeze, aproape de regulă pe scenarii proprii, adesea inspirîndu-se din operele marilor romancieri francezi, filme care au intrat pe rînd în istoria cinematografului. Cităm astfel: *Atlantida* (1921) după Pierre Benoit, *Crainquebille* (1922) după Anatole France, *Chipuri de copii* (1923), *L'Image* (1924) după Jules Romains, *Gribiche* (1925), *Carmen* (1926) după Mérimée, *Thérèse Raquin* (1927) după Zola, *Boierii noi* (1928) după De Flers și Caillavet. Invitat în S.U.A. realizează aci ultimul film mut al Greciei Garbo: *Sărutul* (1929), și primul ei film vorbitor: *Anna Christie* (1930 — versiunea germană). Tot la Hollywood, în primii ani ai vorbitorului, va realiza versiunile franceza și germană ale filmului *Olympia* (1930-1931), precum și două filme cu Ramon Novarro: *În zori de zi* (1931), după Schnitzler, și *Fiul Indiei* (1932). Întors în patrie înscrie adevărate pagini de glorie în istoria filmului francez cu: *Jacul cu moartea* (1933), *Pensiunea Mimosa* (1934) și *Nevestele sirete sau Chermesa eroică* (1936), toate interpretate de soția sa, Françoise Rosay. Invitat pe rînd la Londra și Berlin, turnează respectiv: *Contesa Alexandra* (1937) după James Hilton, cu Marlene Dietrich și Robert Donat, și *Nomazii* (1937), cu Hans Albers, Françoise Rosay. Termină în primele zile ale războiului *Legea Nordului* (1939), cu Michèle Morgan; stabilindu-se în Elveția va realiza acolo *Femeia cu patru fețe* (1942), cu Françoise Rosay. După război, în Franța, semnează doar ca scenarist și supervisor *Macadam* (1946), filmul în care va debuta Simone Signoret.

FIELD Betty

Actriță americană de teatru, film și TV, născută la Boston, la 8 februarie 1918. Diplomată a Academiei americane de artă dramatică, desăfoară o intensă activitate teatrală, afirmîndu-se ca una dintre cele mai inteligente actrițe de pe Broadway. Soția a dramaturgului Elmer Rice, B.F. nu va trădi niciodată teatrul, chiar cînd, în 1939, își face un senzațional debut în film, în rolul femeii din *Oameni și soareci* (r: Lewis Milestone) după romanul lui Steinbeck. Actriță sensibilă, cu un chip expresiv și inepuizabile rezerve de temperament dramatic, B.F. va alterna teatrul cu filmele, purtînd semnătura unor mari cinești. Vom menționa astfel interpretările ei din *Shepherd of the Hills* (1949 — r: Henry Hathaway), *Inimi întunecate* (*Kings Row* — id. — r: Sam Wood), *Carne și fantezie* (1943 — r: J. Duvivier), *The Great Moment* (1944 — r: Preston Sturges), *Tomorrow the World* (id. — r: Leslie Fenton), *Omul din sud* (1945 — r: Jean Renoir) ș.a. După o lungă pauză face o reintrare, ratată, într-o mediocră adaptare a romanului lui Scott Fitzgerald: *Marele Gatsby* (1949). Pare a fi renunțat definitiv la cinematograful, dar revine șase ani mai târziu, de astă dată pentru a face rare, dar marcante, roluri de compoziție în filme ca: *Picnic* (1955 — r: J. Logan), *Stația de autobuz* (1956), *Peyton Place* (1957), *Butterfield 8* (1960), *Birdman of Alcatraz* (1962 — r: J. Frankheimer), *Middle of the Night* (1962), *Seven Women* (1965 — r: John Ford) *Band of Gold* (1967), *How to Save a Marriage and Ruin Your Life* (1968), *Coogan's Bluff* (id.) ș.a.

Christopher Plummer — Wellington, omul datoriei.

Impresionanta secvență «a careurilor», adevărate cetăți alcătuite din trupurile oamenilor.

Peisaj după război.

de război: peisajul dezolant, mocirlos, din care răsare ici-colo cite un ciot ars, adăpost ostil al miilor de soldați veniți să se bată pentru o cauză ce nu le aparține, năvala cailor albi porniți parcă să cotopească întreg pămîntul, a armatelor lui Blucher — uriași corbi dezlănțuiți. Poate mai mult decît portretul eroului principal, lui Bondarciuk i-au izbutit aceste scene precum și chipurile anonime ale bărbaților descoperiți în scurte treceri, ale celor ce se întrebă: «Pentru ce ne omorîm, nici nu ne cunoaștem unii cu alții».

Superior — din punct de vedere al realităților de pe ecran — se dovedește a fi și personajul lui Wellington, purtător al unei distincții autentice (se pare că în realitate nu a avut parte de ea), după cum autentică pare a-i fi și o anumită conștiință a zădărniceii. Desigur, meritul trebuie atribuit și fermecătorului actor Christopher Plummer, spiritual, cu zîmbetul său superior-răutăcios, așa cum îl știm, și care, aici, poartă tot timpul aerul unui călău îndrăgostit de victima sa. Poate cea mai frumoasă scenă a filmului — dacă nu și cea mai semnificativă — rămîne plimbarea din urmă a lui Wellington pe cîmpul semănat cu jertfe omenești.

P.S. Am avut și în alte dăți prilejul de a semnala amuzantele surprize ale traducerilor de pe ecrane: nepotriviri, gafe etc. «Waterloo» se înscrie într-un alt capitol, cel al traducerilor *leneșe*, le-am numi noi. Autoarea ne restituie sensul elementar al celor spuse de eroi dar, nu de puține ori, sare peste nuanțe. Nu pentru că ecranul n-ar putea găzdui — din punct de vedere al spațiului — cantitatea de cuvinte, ci pur și simplu din «comoditate». Nu știu de ce, dar la filmul cu pricina omul cel mai oropsit a fost Wellington, tocmai el. Atît de oropsit, încît una dintre replicile cele mai scurte ale acestuia, o replică malițioasă ce suna: «desigur, nu», a apărut doar «nu». Întrebat dacă cunoaște bine locul luptei, Wellington, spune (în engleză): «îl cunosc ca pe buzunarele mele». Pe ecran apare scris doar «îl cunosc». Îndemnat să schimbe o poziție de luptă, același personaj refuză, argumentînd că nu are chef «să alerge de colo-colo ca o găină plouată» (like a wet hen). Ultimele vorbe lipsesc din propozițiune, răpindu-i acesteia o anumită savoare. Exemplele pot continua. Ne întrebăm: cine nu l-a iubit pe Christopher Plummer de i-a ciopriț replicile? Și, mai ales: cine nu-și face meseria de traducător așa cum trebuie?

M. MIHAIL

clubul giganților

În orașul New York funcționează un club al celor mai înalți cetățeni ai acestui oraș. Reunirea lor într-o organizație n-a fost întâmplătoare. Acești oameni au, din pricina înălțimii lor, diferite probleme de rezolvat. Pe de o parte, prezența lor în diferite locuri (săli, localuri, teatre etc.) provoacă curiozitate și dificultăți celorlalți cetățeni, pe de altă parte, chiar ei întâmpină greutăți în privința asigurării mobilei, mașinilor, pantofilor etc. Acum, într-un club numai al lor, unde sînt primiți ca membri numai acele persoane care au minimum 1,85 m (pentru femei) și 1,92 m (pentru bărbați), ei se simt mai în largul lor și pot rezolva cu mai multă autoritate diferite probleme specifice. Iată-i în fotografie pe doi dintre membrii clubului: Gloria Heidengreen (1,90 m) și Larry Melillo (2,08 m).

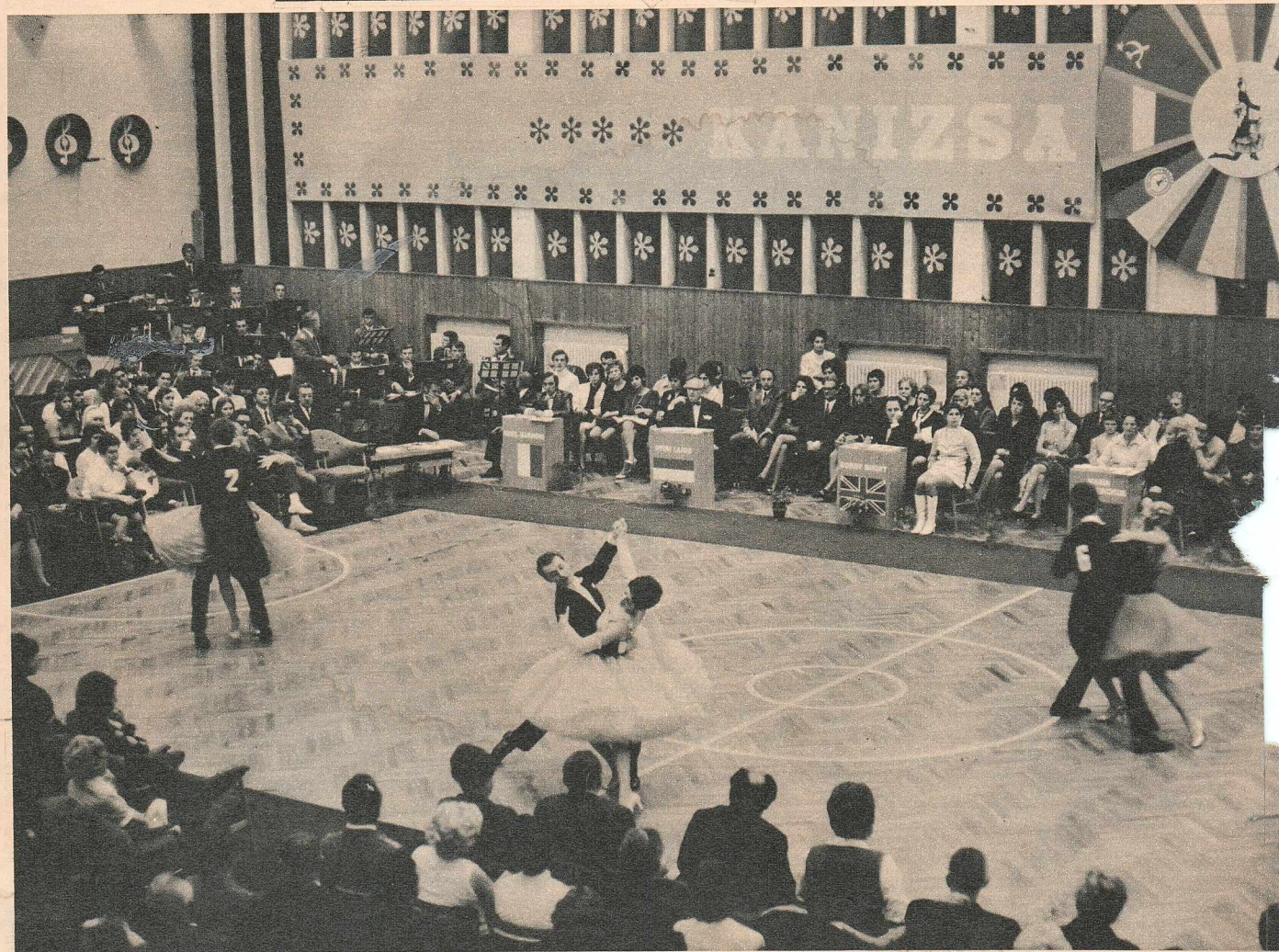
diplomatul și savantul

O fotografie puțin cunoscută la noi, pe care o reproducem din revistele franceze ale timpului. Este făcută în orașul Bellegarde din Franța, în vara anului 1930, cu ocazia întrunirii Comisiei internaționale a cooperării intelectuale. La sfîrșitul lucrărilor, președintele comisiei, matematicianul francez Paul Painlevé (fost prim-ministru al Franței), a oferit un banchet cîtorva fruntași congresiști, pe care-i vedem în fotografie. Pe rîndul întii, primul din stînga, este Nicolae Titulescu, — pe atunci ministrul României la Londra — iar al treilea, savantul de renume mondial Albert Einstein. Era pentru prima dată cînd acești doi oameni de seamă se întîlneau într-o activitate de interes internațional. Apoi au urmat alte ocazii asemănătoare, întîlnirile soldîndu-se cu o trainică prietenie între diplomatul român și savantul german.

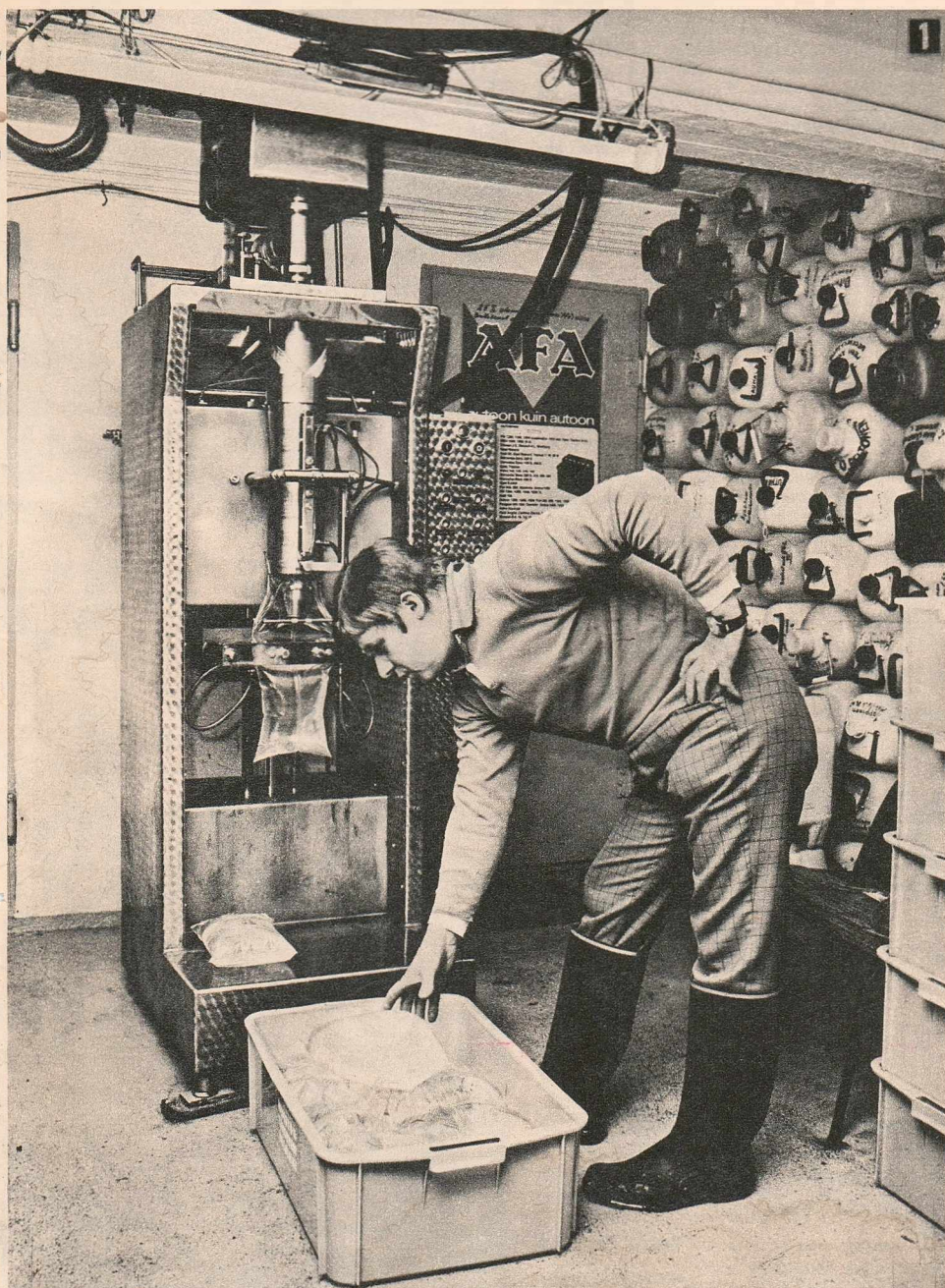
invitație la dans...

...mai exact:
la concurs de dans.
Sub privirile atente,
competente și exigente
ale membrilor
unui juriu internațional
a avut loc
în orașul Nagykanizsa,
din vestul Ungariei,
un concurs de dans
cu participanți din zece țări.
În fotografie,
trei dintre echipele finaliste
(în mijloc,
cîștigătorii trofeului:
maghiarii Klara Szátucsek
și Attila László).

de vânzare, apă chioară...

În capitala Finlandei, datorită unor efecte mai mult sau mai puțin secundare ale poluării, apa potabilă extrasă din straturi superficiale nu mai corespunde calitativ. În consecință, administrația orașului a hotărât ca apa să se extragă, cu mijloace tehnice adecvate, de la mari adâncimi (foto 1), să fie ambalată în canistre și pungi de plastic (foto 2) și să fie oferită pentru consum sub această formă.

de revolutionibus...

În acest castel medieval de la Olsztyn, R.P. Polonă, a locuit între anii 1516 și 1521 Mikolaj Kopernik alias Nicolaus Copernicus, autorul revoluționarei «De revolutionibus orbium coelestium libri VI», întemeietorul bazelor astronomiei moderne.

jucării dar nu joacă

În suburbia pariziană Orly s-a deschis recent o extrem de interesantă expoziție tentând reconstituirea istoriei jucărilor mecanice. O adevărată expoziție a fanteziei omenești dar și a aplicării inteligente, îndrăznețe și insolite a celor mai noi descoperiri din domeniul electronicii și ciberneticii. Ca să ne facem o idee cât de cât asupra proporțiilor expoziției: valoarea totală a exponatelor — machete, roboți, păpuși etc. — se ridică la rotunjoara sumă de 5 milioane franci. În fotografie: una dintre piesele expoziției — «Omul și puțelul», o aplicație cibernetică din colecția Jaques Courtois.

PROBLEME SPINOASE... PE POANTE

de Sanda FAUR

Fotografii de Elena GHERA

De prin luna mai, când luminile Operei bucureștene s-au stins (din pricina bătrâneții orgii electrice, se spune, începând astfel lungă vară fierbinte a... montării unui nou, modern și costisitor mecanism de iluminat scenic!), și pînă acum, nu demult, cînd și-a deschis stagiunea «de toamnă» în prima zi a iernii, pe scena Operei române nu s-a mai cîntat. Nu s-a mai dansat. Doar pe culoare, prin cabine și culise s-au auzit — înversunate sau șoptite, oneste sau meschine, justițiare sau dezolante — arii ale calomniei și adevărului, a circulat vînt otrăvit de ceartă, au răbunit nemulțumiri justificate sau nejustificate, s-au aprins orgolii. Și tot acest edificiu al armoniilor muzicale a fost zguduit de lupte intestinale care au lăsat Opera — și la ora aceasta încă — fără director. Potolite în urma unor ședințe de partid, ale căror concluzii principale (date și publicității) s-au străduit să pună ordine în viața artistică, în repertoriul și climatul acestei instituții, — cu alit de înalte și nobile funcții educative! — frămîntările acestea oglindeau o stare de fapt și de spirit pe care spectatorii o intuiseră mai de mult. O intuiseră în însăși calitatea mediocră a unor spectacole, în banalitatea și sărăcia opțiunilor repertoriale, în slaba programare a numelor «mari», în rara apariție (semnificativă!) a numelor noi. Și toate acestea au făcut ca Opera să-și piardă, încetul cu încetul, pe cite unii dintre credincioșii ei suporteri și cite ceva din prestigiu, să nu izbutească a-și forma suporteri noi în tinăra generație, să joace cu săli departe de a fi pline. Din amuzant de trufașă instituție din urmă cu ani (la care trebuia să faci cu zile și zile înainte cereri semnate, parafate și aprobate ca să poți fotografia o scenă dintr-un spectacol și care se împăuna cu necruțători portari în firețuri postați pînă și la intrarea artiștilor), Opera ajunsese o instituție uitată, pe care pînă și presa de specialitate nu o mai frecventa cu mare interes profesional. Asta nu însemna însă de loc că «fondul ei de aur», marii noștri cîntăreți și dansatori, și-ar fi diminuat potențialul artistic, că ei nu continuau să facă mari succese peste hotare, că nu-și reinnoiau într-una contractele și că nu se întorceau cu cronici elogioase tăiate din ziarele străine. Dar aici, acasă, totul se urzea greu. Baletul Operei — care ne preocupă în rîndurile de față — a trecut și el, în acești ultimi ani, printr-o criză de afirmare, de gîndire artistică, printr-o criză de «producție», aș zice. De la cele citeva premiere anuale cu care ne învățasem s-a ajuns — în stagiunea trecută — la una singură, «Don Quijote»; studioul experimental s-a stins de inaniție artistică, după ce a încercat cu bunăvoință niște «Ecouri de jazz», scoase de pe afiș înainte chiar de a apărea. Cu transpunerea coregrafică a «Nunții în Carpați» a lui Paul Constantinescu s-a ajuns în stagiunea trecută pînă în faza pregătirilor finale, ca să se descopere că gîndirea regizoral-coregrafică nu răs-pundea în aceeași tonalitate valorilor muzicii. O sută douăzeci de dansatori (dintre care 40 de soliști) își risipeau forțele în diverse momente coregrafice din spectacole

de operă, așteptînd marile spectacole în care să se poată afirma tumultuos. E drept că o ciudată apreciere asupra longevității însușirilor în această cumplit de grea profesiune împinsese vîrsta de pensionare a dansatorilor pînă la 50 și, respectiv, 45 ani, deși oricine înțelege că niște lebede de 35-40 de ani pot cu greu să mai zboare ca fulgul și că un cord de 48 de ani suportă cu greu o săritură în aer.

Un corp de ansamblu ușor îmbătrînit (în timp ce tinerii absolvenți ai Scolii de coregrafie nu au unde fi angajați) nu poate oferi unui maestru coregraf cele mai ferice condiții de lucru; cu condiția ca acești maestri să existe ei înșiși. Dar Oleg Danovski s-a retras — o dată cu voita pensionare și cu propriile sale nemulțumiri — de pe scena Operei, și cu cei doi maestri coregrafi rămași, Tilde Urseanu și Marcu Vasile, nu se poate face primăvară și un mare balet național, oricîtă bunăvoință, și bun profesionalism, și conștiinciozitate ar avea ei. Marii coregrafi solicitați — un Clifford, un Grigorovici, un Bėjart, un Alonso — au aminat sau au refuzat, se spune, propunerile de a monta niște mari spectacole pe scena noastră.

Și așa se face că în timp ce dansatorii români colindă lumea cu o trenă de aplauze după ei, în timp ce Magdalena Popa și lui Amato Checiulescu le sînt reinnoite în

fiecare an angajamentele la celebrul balet francez, iar Ileana Iliescu dansează, împreună cu Marin Ștefănescu, în Cuba, în timp ce Rodica Simion și Ion Tugearu sînt invitați să danseze în Italia și Franța, iar Sergiu Ștefănschi și Dan Moise au contracte pe luni de zile în Canada și la Paris (ultimul fiind solicitat să danseze cu Zizi Jeanmaire în trupa lui Roland Petit), în timp ce Alexa Mezincescu, și Elena Dacian, și Cristina Hamel, și Pavel Rotaru, și alții, au și ei contracte pe diverse scene ale lumii, în tot acest timp baletul nostru vegetează. E drept, fiecare din acești dansatori de frunte vin acasă și-și fac «norma» de spectacole (oare chiar toate cele 30 de spectacole pe stagiune?!), e adevărat că în acest început de stagiune publicul din Pitești și Craiova, Ploiești, Buzău și Bacău a avut bucuria de a-i vedea pe scena din orașul lor pe Magdalena Popa și pe Valentina Massini, pe Simona Ștefănescu și pe Lulu Ross, pe Gheorghe Cotovelea, Amato Checiulescu și Ion Alexe. Dar esențialul este, cred, nu îndeplinirea mai mult sau mai puțin formală a unor obligații de «normă», ci folosirea din plin, viguroasă, cutezătoare și valorificarea acestui potențial artistic formidabil la ora aceasta dar, vai, cit de ușor perisabil. Esențialul este realizarea unor spectacole excepționale pe măsura acestor forțe excepționale. Facem succese internaționale cu «Lacul lebedelor», cu «Gi-

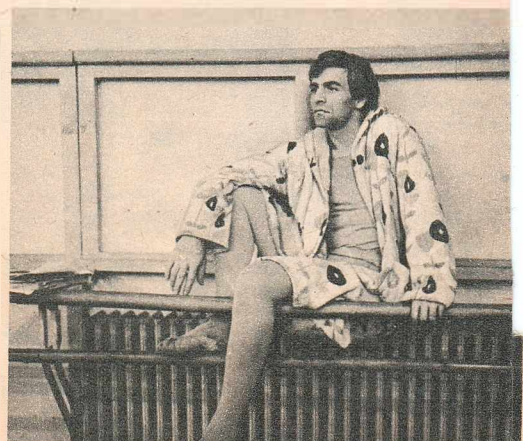

Un cuplu sculptural — Petre Ciortea și Rodica Simion.

«Nunta în Carpați» în zilele ei de pregătire înfrigorată.
«Miri»: Valentina Massini și Petre Ciortea.

Ion Tugearu, așteptînd intrarea în repetiție și... răspunsul criticilor la petică scrisoare trimisă «Săptămîinii». Iată-l pe al nostru: o poză și o semnătură în alb pentru creația sa din «Se ivesc zorile».

selle», cu «Seară vieneză» și «Bolero». Foarte bine. Dar pînă cînd numai cu aceste spectacole? Oare repertoriul nu trebuie întinerit și el? Oare baletul primei scene lirice a țării nu-și poate depăși condiția exclusiv clasicizantă? Oare nu ne putem afirma pe scena Operei cu un balet românesc, pe muzică românească, fără ca acesta să facă concurență neloială trupei de pe Lipscani a sindicatelor și fără să esueze în «dansuri moderne» tip teledivertisment de simbătă seara? Eu am convingerea că e cu putință. Mai ales că acum toate aceste aprinse discuții pornite de la dezbaterile documentelor de partid din vară au scuturat niste inertii, au trezit conștiințe, au sfîrșit o colosală poftă de muncă și de afirmare.

Am urmărit zilele trecute repetițiile la două baletе noi, care vor alcătui curînd, în ianuarie, împreună cu «Coloana infinită», un întreg spectacol de balet românesc: «Se ivesc zorile» (inspirat din poemul simfonic «Doftana» al lui Alfred Mendelsohn) și «Nuntă în Carpați» de Paul Constantinescu. Nu știu dacă aceste două scurte piese coregrafice vor izbuti să declanșeze inviorarea pe care o așteaptă și trupa de balet, și publicul ei, nu știu, dar sper ca, împreună cu baletul programat și fîgăduit aniversării din primăvară a U.T.C.-ului, să se constituie în gesturi de artă autentică (și nu în simple puncte îndeplinite de plan!)

și să marcheze fie și numai începutul așteptatului reviriment al baletului nr. 1 al țării.

Se pare că «Nunta în Carpați» a așteptat din 1938 pînă acum, deci peste 30 de ani, ca să fie repusă pe scena Operei, de același cuplu de coregrafi care au montat inițial baletul, Floria Capsali și Mișu Dumitrescu, și care au lipsit la rîndu-le — împreună cu buna lor cunoaștere a dansului de caracter românesc, cum numesc ei jocul popular stilizat, prelucrat, «cult» — peste 20 de ani de pe această scenă. Sigur, în acea jumătate de oră a baletului nimeni nu-și poate propune decît să schițeze un foarte vag fir narativ pe care să se prindă, de fapt, o serie de ritualuri de nuntă și jocuri populare reprezentative (jocul zestrei, hora miresei, suitănică, jocul voinicesc, ursărească etc.); și asta au și făcut cei doi maeștri coregrafi, străduindu-se să «teatralizeze», să dea spectaculozitate scenică formelor și pașului dansului popular, să ofere prilejul unei plastice compoziționale pe rînd grațioasă și bărbătească, explozivă sau reculeasă, tratată de scenograful Roland Laub într-o paletă cromatică amintind pe cea a icoanelor populare pe sticlă. Baletul are toate șansele să se alcătuiască într-un bun moment de artă coregrafică românească «de specific», cu tot ce presupune aceasta

▲ Ceva din tensiunea dramatică a baletului politic «Se ivesc zorile», surprinsă pe peliculă la o repetiție.

ca pitoresc și culoare locală, care să poată circula ca atare pe scenele lumii; cel puțin așa ni s-a părut la repetițiile în care i-am văzut pe Valentina Massini și Petre Ciortea, pe Luminița Dumitrescu și Mihai Ciortea, făcînd două expresive și colorate cupluri. Dar nu mă pot împiedica să nu meditez că eforturile generoase și imensa bunăvoință cheltuită de maestra Floria Capsali — care conduce repetițiile la o vîrstă și într-o stare a sănătății nu din cele mai fericite, sfînd ore întregi în picioare, rezemată cu greu în baston — ar fi putut fi cruțate dacă baletul Operei ar fi avut grijă să-și formeze noi cadre de maeștri coregrafi, în măsură să revitalizeze, să impulsioneze faptele de artă ale trupei.

Cu baletul «Se ivesc zorile» — realizat pe partitura unui poem simfonic care nu a fost gîndit nici o clipă pentru dans — cred că Vasile Marcu va face una dintre cele mai viguroase, mai puternice și mai emoționante

creații ale sale. Balet politic prin excelență, evocînd scene din existența și lupta comuniștilor deținuți la Doftana, lucrarea lui Marcu (pe care am urmărit-o de asemeni la repetiții) nu are nimic «făcut», nimic exterior, nici o brutalitate didactică și nici un retorism al gesturilor: întreaga sa forță irumpe din dansurile bărbătești de un dramatism conținut, stăpînit al interpretilor. Ritmurile sacadate, grele, gesturile expresive, compoziția strînsă și densă a mișcărilor, tristetea delicată a femeilor urcînd spre Doftana, la vorbitor, răbufnirile de forță și ură ale deținuților împotriva gardienilor, toate acestea se vor împlini, sper, pînă la urmă într-un fapt de artă autentică și răscolitoare, o artă angajată în sensul cel mai adînc al cuvîntului. Petre Ciortea — care dansează împreună cu această balerină drăgălașă și plină de har care e Rodica Simion — va face aici, se pare, o creație absolut remarcabilă, care convine admirabil stilului său viguros, expresiv, dramatic. Ne sînt fîgăduiți, în rolurile principale, și Magdalena Popa, și Ion Tugearu, și acestea nu sînt, sperăm, fîgăduieli deșarte, așa că putem crede mai departe în șansele de izbîndă ale acestui balet. Oricum, e timpul ca Opera să ne ofere și satisfacția unui înalt moment de artă coregrafică românească. Îl așteptăm de destulă vreme. Cu încredere. Dar se pare că, uneori, și prea multă încredere strică...

operațiunea „lansarea unui cîntăreț de muzică ușoară“

George GRIGORIU:

Băieții îmi spun Herrera

Știe toată lumea — vorba cîntecului — că George Grigoriu este nu numai autorul a numeroase melodii de mare și îndreptățită audiență, dar și un pasionat mentor muzical, un compozitor cu suflul de dascăl și intuiție de manager, căruia mulți interpreți îi datorează, într-un fel, «ora succesului». Lăsînd la o parte — din motive de metodă — soarta muzicii ușoare, în general, l-am solicitat pe George Grigoriu să accepte o discuție despre soarta cîntăreților, în special, despre felul cum își croiesc ei drumul în lume, în sfîrșit, despre spinoasa cale a lansării.

— Cîtă încredere acordați dumneavoastră întîmplării și cîtă necesității, pregătirii, susținerii, atunci cînd este vorba de lansarea unui cîntăreț? Concret, cum înlesniți drumul unui nou venit, presupunînd că v-ați dat seama de existența unor calități?

— Pentru mine este o muncă cum nu se poate mai pasionantă și mă consacru ei ca atare. Spuneai de «întîmplare». Unii o lasă să-și facă de cap, așteaptă ziua cea mare, eu încerc să evit întîmplarea pe cît pot. Primul meu demers în acest sens este, ca să zic așa, pregătirea terenului, cunoașterea tendințelor momentului, stadiul în care se află acestea. Iată micul secret: în clipa în care face succes un anumit gen de interpret, un anumit stil de muzică, trebuie bruscată puțin preferința, venind cu o nouă ademenire, ușor deosebită de prima.

Margareta Pislaru, acum 13 ani, a uimit cu vocea ei neobișnuită la ora aceea. Avea nevoie însă de o piesă deosebită. Atunci am scris pentru ea «Chemarea mării», cîntec care pretindea o certă maturitate profesională (în trecut fie spus, cîntecul era foarte greu de interpretat, dacă vă amintiți, refrenul apărea pe nota acută a ambitusului ei vocal); Margareta l-a interpretat cu un glas matur, grav, ce contrasta cu chipul de fetiță-păpușă. Oricum, a avut și noroc. Publicul a împinținat-o cu căldură.

Pentru unii cîntăreți mă bat pur și simplu (se înțelege, mă bat cu lipsa de încredere a altora). Cu Cristian Popescu, eu am lansat un cîntăreț «fără voce» în momentul acela; am scris pentru el «la te uită ce mai fete», pe ritm de ca la Breaza. Cred că fetele l-au aplaudat pentru că era vorba de ele. La piesa următoare, «A doua tinerete», dovedea că are și calități vocale. Este un băiat foarte serios în meseria lui.

— Cum l-ați descoperit pe George Enache?

— Am fost chemat o dată la Suceava, la ansamblul «Ciprian Porumbescu». Enache era unul dintre soliști. M-a bucurat în mod special întîlnirea cu el, nu știu cum să vă spun, simțeam nevoia să scriu pentru cineva cu un glas foarte bun. L-am obligat să-și perfecționeze dicția, am făcut lungi și chinuitoare lecții de frazare, improvizații la pian reluate vocal, treceri dintr-o frază în alta fără respirație. La început l-am cam speriat, nu era convins că poate, argumentul cu care îl doboram era acesta: «Dacă pot eu, care nu sînt cîntăreț...» Prima înregistrare la radio, piesa «Neuitate», am pregătit-o timp de două luni. A făcut o impresie de nota 10. Cu cîntecul următor, «Cîtă splendoare», și-a ocupat locul pe care-l merită în lumea cîntăreților de muzică ușoară, a început să fie solicitat de compozitori. Vreți să vă spun o taină? În intenția mea, chiar în timpul pregătirii lui George Enache, era gîndul cinstit de a-i crea o concurență lui Dan Spătaru, pe care, vă rog să notați asta, îl iubesc și-l apreciez foarte mult, dar care, după părerea mea, dacă nu simte că-l urmărește o umbră stă pe loc. Veți vedea cum se va schimba Dan.

— Deci acesta ar fi modul dumneavoastră de a-l iubi pe Dan Spătaru. Dar de ce nu ați compus niciodată vreă piesă pentru el?

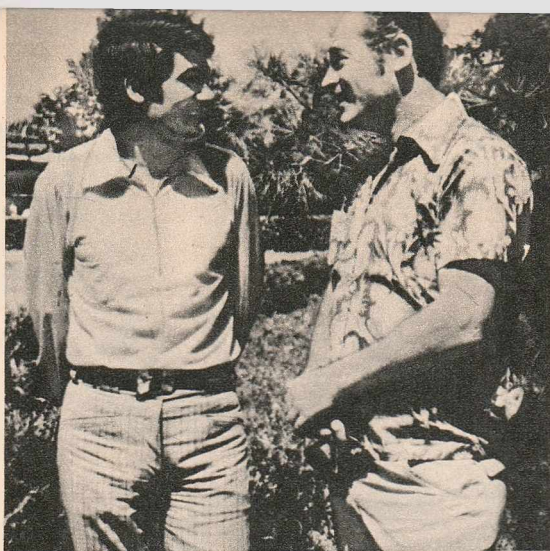
— Eu nu scriu niciodată pentru mari vedete. Cu Margareta Pislaru, după ce a izbucnit așa cum știți, n-am mai colaborat timp de zece ani. În semn de omagiu, am compus din nou cîteva cîntece destinate ei.

— Ce aveți cu marile vedete?

— Oh... Am ajuns la o întorsătură foarte delicată. Tare n-aș vrea să fiu rău înțeles. Lucrurile stau cam așa: nu vreau să-mi lansez cîntecul profund de personalitatea cîntărețului. Nu este o chestiune de orgoliu aici; motivarea mi se pare mai degrabă obiectivă: țin, este spre folosul meu de altfel, ca melodia să apară curată, vreau să spun, așa cum este ea, bună sau rea. O vedetă o include în parametrii propriei personalități, îi transferă ceva.

— Parcă ați fi Bresson, care se teme de actorii profesioniști. Dar stați puțin... pentru Aurelian Andreescu de ce scrieți, chiar acum cîteva săptămîni mi-a vorbit de o nouă piesă a dumneavoastră?

— Acum ne împotmolim în nuanțele subiectivismului.

Ei bine, este absolut imposibil să mă lipsesc de o personalitate ca a lui Aurelian, este imposibil să nu-l iubești, să nu-ți dorești să-l ascuți cîntîndu-ți o melodie. N-ai încotro.

— Deci chestiunea asta cu vedetele este, pînă la urmă, și o chestiune de iubire. Faptul însă că pe cele mai multe le părăsiți pînă la urmă este, oricum, puțin trist, seamănă cu o despărțire, nu?

— Nu. Cîntăreții mă cunosc și nu se supără.

— Vi s-a întîmplat ca vreo operațiune de lansare să dea și greș?

— Uneori cîntărețul are ghinionul ca melodia să placă mai mult decît propria lui persoană. Atunci trebuie să aștepte o altă ocazie, un acord mai fericit între el și cîntec. Este o lege: cîntecul nu trebuie să seducă mai mult decît interpretul, la lansare. Sînt atîtea nuanțe în munca asta. Se mai poate întîmpla ca, în mod paradoxal, un cîntăreț să fie iubit fără să aibă cîntecele lui.

A fost cazul Angelei Similea, fostă elevă a Școlii populare de artă. Luase premii, la București, la «Cerbul de aur», dar numele ei nu era asociat imediat de al unei melodii. Atunci am compus «Amurgul», piesă dificilă, care a însemnat și pentru mine o modalitate de a-mi rezolva unele probleme componistice.

— Pentru că din acest moment participă la discuția noastră și cîntărețul George Enache, spuneți-mi, cum urmăriți, în continuare, evoluția unui interpret deja lansat, ce îi cereți? Iar dumneavoastră, interpretul, ce vă impuneți?

G.G. — Primul lucru asupra căruia le atrag atenția este acela de a nu-și închipi că au dat totul, că au cucerit o poziție, și cu asta, basta, și-au făcut datoria.

G.E. — Eu nu știu cum să ies dintr-o încercătură, nu știu cum să refuz unele cîntece. Mi se dau foarte multe. Cum să spun «nu» unor compozitori?

G.G. — Ai respinge o piesă de-a mea dacă nu ți-ar plăcea?

G.E. — Nu.

G.G. — Eu nu te-am învățat așa.

G.E. — Dar dumneavoastră mă cunoașteți, știți ce pot, ce nu, alții îmi oferă însă cîntece numai pe motivul că sînt asemănătoare cu cele care mi-au adus succesul. Cred că un cîntăreț aflat la începutul carierei trebuie să se străduiască în a se cunoaște foarte bine pe el însuși. Eu știu că pentru mulți am apărut din senin, am fost luat de iure, unii nu au prea multă încredere în mine, zic că mi-am făcut drum prea ușor. Trebuie să fiu grijuliu și meticulos cu munca mea.

G.G. — Eu le amintesc mereu și altceva: că trebuie să ducă o viață de sportivi, să nu bea, să nu fumeze, să se odihnească mult, să citească mult și uneori cu voce tare. Băieții îmi spun că sînt Herrera sau, mă rog, un antrenor, ca să nu exagerăm.

— Să revenim la «operațiunea lansare». George Grigoriu, este absolut întîmplătoare absența dumneavoastră, de aproape doi ani, din juriile «Stelei fără nume»?

— Nu. Este un refuz pe care îl pot argumenta oricînd. Apreciez această rampă de lansare dar, după părerea mea, ea nu funcționează exemplar în toate compartimentele ei. Stimez personalitățile culturale care ocupă scaunele juriului, dar cred că dumnealor nu țin totdeauna seama de datele profesionale ale genului, de specificul său. Cu timpul s-a instalat aici o atmosferă de prea mare rigiditate, lipsește căldura proprie muzicii ușoare. Candidații sînt înhibați. Nu sînt de acord nici cu felul cum sînt pregătiti tinerii. Trebuie să existe cîteva care să-i îndrume, să-i sfătuiască cum să-și aleagă repertoriul. Ei sînt tentați să se îndrepte nu către piesele adecvate lor, ci către cele care au succesul asigurat dinainte. Și apoi, nu vi se pare o anomalie că niciodată nu s-a găsit un loc în juriu pentru anumiți oameni care sînt implicați în viața muzicii ușoare, pentru dirijori, cîntăreți cunoscuți? Credeți că este o idee trăsînită aceea de a-i invita pe Margareta Pislaru, pe Andreescu, să-și spună cuvîntul? Nu este simptomatic faptul că de atît amar de vreme «Steaua fără nume» nu a mai impus un nume nou?

— Care vi se par a fi produsele cele mai bune ale amintitului concurs?

— Incontestabil, Doina Spătaru. Și Corina Chiriac, dar evoluția ei mi se pare cam sinuoasă. Însistînd asupra greutății specifice a unui concurs, nu trebuie să pierdem din vedere importanța pe care o are el în ochii tineretului, valoarea lui practică, sentimentală, dar și educativă.

sport

de Gh. EPURAN

SCHIUL ȘI MELCUL

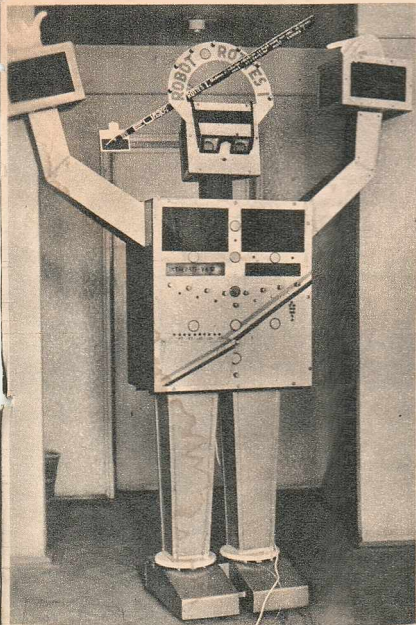
Sport de competiție, dar mai ales de agrement, de destindere a orașenilor tot mai mult îndemnați — de o nevoie organică — să schimbe decorul urban cu feeria de basm a munților înzăpezii, schiul atrage și prin plăcerea pe care o dă alunecările sale. Este însă cel puțin curios faptul că viteza rămîne doar un atribut al schiului și schiorilor, atît în practica lui cît și în cucerirea de noi adepți. În contrast cu mersul lui alert, cu numărul sporit de la un sezon la altul al celor care vor să se bucure de alunecările lui, surprinde ritmul de melc cu care stațiunile noastre întîmpină nevoile acestui sport al iernii.

Cu cîteva ani în urmă, cînd turismul nostru încă își căuta drumul și era o problemă greu de soluționat utilizarea în timpul iernii a capacităților de cazare existente, nu puteam pretinde forurilor care diriguiau turismul să se gîndească prea mult la acest sport deși, în fond, el este viața stațiunilor în sezonul alb. Între timp s-au produs multe mutații și iarna nu mai este sezonul de povești la gura sobei de pe vremea bunicilor, ci un sezon turistic viu, mai ales datorită schiului. Sezonul alb este desigur prezent și în preocupările, planurile și bilanțurile organizațiilor de turism. Ritmul în care ele se adaptează noilor cerințe nu este însă cel vijelios al schiului, ci ritmul melcului. Celor mai puțin avizați li se poate părea exagerată această afirmație, dar nu-i de loc greu să căutăm exemple pentru ilustrarea situației. Să începem cu excursiile programate de agențiile turistice. Aici vom constata aceeași prioritate absolută a revelionului, care, o dată trecut, este urmat de firave excursii pe traseele clasice pentru sezonul de... vară. *Schiul este un rar musafir în agenții, făcîndu-se pentru el — eventual — căraușie.* Cîteva rare încercări de a se oferi sejururi la cabane, cu lecții de schi, au eșuat din cauza neglijării unor detalii, considerate de mică importanță de organizatori, dar socotite esențiale de beneficiari, amatorii de schi. Să continuăm poposind în cîteva stațiuni de frunte pentru turismul de iarnă. La Predeal (și începem cu cel mai înalt oraș din țara noastră fiindcă schiul de competiție este aici un oaspete rar), s-ar părea că s-a făcut mult pentru schi. Cele două teleferice, cele două schi-lifturi (al doilea pe cale de a fi pus în funcțiune) și iluminarea părții inferioare a pîrtiei de pe Clăbucetul Taurului sînt fără îndoială realizări remarcabile și necesare. O bună parte din eficiența lor se pierde însă prin faptul că toate deservesc o singură pîrtie (cu o variantă amenajată pentru competiții și — firesc — accesibilă doar schiorilor consacrați). În aceste condiții, o *duminică de schi la Predeal înseamnă o supraaglomerare a pîrtiei, un furnicar în mijlocul căruia cel care vrea să facă cunoștință cu schiul sau să pătrundă mai departe în secretele lui nu are curajul să se aventureze.* Școală de schi cu instructori calificați, terenuri pe măsura celor ce fac ucenicia alunecărilor nu există nici măcar în proiect. Situația școlilor de schi și a pîrtiilor pentru început este aceeași la Sinaia, deși — jos — în Poiana Popicării și — sus — în Poiana Stînei sînt minunate terenuri de școală. La Sinaia totul se concentrează la Cota 1400 și Virful cu Dor, deși schiorul turist nu va avea o pîrtie pentru el decît — să sperăm — la anul. Ea va veni deci la doi ani după moderna telecabină, fiindcă cei ce au investit milioane în această instalație cred că ea este menită să urce spre pisciri doar pe amatorii de panorame montane. Același lucru l-au crezut și cei care au amplasat telecabina de pe Timpa astfel ca să nu poată fi legată direct și de o pîrtie de schi și deci să-i prelungească și peste iarnă funcționarea. Cam la fel s-a «raționat» și la *Poiana Brașov unde de ani de zile se așteaptă o pîrtie pentru turiști, adică pentru numeroșii amatori de schi mai puțin încîntați de dificultățile pîrtiilor de competiții.* Mai trist este că această optică — să-i zicem numai curioasă — prin care organizațiile noastre de turism privesc nevoile principalilor lor clienți din timpul iernii tinde să se perpetueze. Ministerul Turismului parcă nu vrea să iasă din făgașele lăsate de vechiul O.N.T. și își concentrează atenția tot numai asupra hotelurilor și restaurantelor, ca și cum acestea ar fi alfa și omega turismului. Dar ele nu pot și nu trebuie să fie scop, ci mijloace; mijloace moderne de găzduire pentru cei ce poposesc într-un loc atrăgător turistic. *Or, iarna, atracția majoră a stațiunilor de munte este și la noi, ca pretutindeni, schiul.* Cît de bun ar fi patul, cît de gustoasă mîncarea, cît de bun serviciul, oricît le-ar agrementa degustarea vinurilor noastre și peisajul, oaspeții unei stațiuni de sporturi de iarnă nu vor pleca încîntați decît atunci cînd și scopul major al deplasării a fost realizat. Adică au avut posibilitatea să schieze pe pîrtii potrivite posibilităților lor, bine amenajate și marcate. Or, tocmai în problema pîrtiilor în stațiunile noastre se înaintează în ritmul melcului. De curînd, Ministerul Turismului a reunit într-o întreprindere (Baza transporturilor turistice pe cablu) administrarea și exploatarea mijloacelor mecanice de urcat pantele. Dar de pîrtii nu vrea să se ocupe. Ele continuă să fie ale nimănui, deși rentabilitatea acestor mijloace mecanice o asigură tocmai aflurul schiorilor pe pîrtii. O contradicție care fără îndoială nu va aduce nimănui beneficii, dar care face multe neazuri acestui minunat sport care este schiul și pentru a cărui dezvoltare ritmul melcului nu-i de loc potrivit.

Magda MIHĂILESCU

eu, rottes I...

Fotografia de mai jos vă înfățișează un «dascăl» original, examinator imparțial și polivalent, sortit, poate, unei îndelungate cariere didactice: robotul con-

struit pentru uzul studenților de tinăru inginer Ion I. Miriță, asistent la catedra de electrotehnică din cadrul Institutului de mine din Petroșani. Acest robot se înscrie pe linia unor preocupări «electronice» mai vechi ale tovarășului Miriță, care a mai conceput și realizat împreună cu studenții institutului o serie de blocuri fundamentale dintr-un calculator de uz didactic. Înalt de 2,65 m, robotul impune, chiar de la prima vedere, prin «prestanța» și «seriozitatea» sa.

reflector științific

Față în față cu robotul, pe care «părintele» său l-a denumit ROTTES I, atenția este reținută de aceste cuvinte scrise cu un urias creion negru: «Eu ROBOT ROTTES I, strămoș al tuturor roboților ce după mine vor veni, vă doresc vouă, studenților, mult succes!»

Apăsând pe un buton, ROTTES I prinde viață, clipește din ochi și afișează pe frunte îndemnul: «Gîndiți-vă de trei ori și răspundeți o dată». Apoi studentul este invitat să aleagă primul bilet-întrebare.

Textul biletului apare afișat în dreptul «inimii» automatului, timp de 20 de secunde, după care se cere răspunsul printr-un afiș luminos: «Răspundeți!» În același timp, robotul afișează automat mai multe răspunsuri posibile (doar unul exact!) în partea dreaptă. După alegerea răspunsului, ROTTES I «înscrie» cu mina stîngă nota, iar cu mina dreaptă o apreciere bine simțită (de exemplu: «felicități»).

După trei răspunsuri consecutive greșite ale celui examinat, ROTTES I atribuie nota zero, retrăgîndu-se cu demnitate doi metri în spate și decuplîndu-și complet circuitele, dezgustat.

Răspunsurile sînt apreciate diferențiat, cu notele 6, 7, 8, 9 sau 10. Nota 5 nici măcar nu se atribuie, fiind considerată nesatisfăcătoare pentru un viitor specialist.

Utilizarea robotului va fi universală; el va servi pentru examinarea studenților la toate disciplinele, prin cartele de plexi, ce pot fi schimbate în funcție de disciplina la care se testează. Ca la un calculator electronic cifric el va dispune de o bibliotecă de date.

Mai menționăm că dacă un număr de 10 întrebări adresate lui ROTTES I sînt socotite insuficiente pentru parcurgerea unei materii, atunci se recurge la un al doilea set de cartele, mărîndu-se numărul întrebărilor la 20 sau 30.

După cîte știm, în țara noastră nu există un alt robot de acest tip, ci numai mașini de testare, cu posibilități inferioare robotului.

ROTTES I este doar un început, aparatul aflîndu-se încă în stadiul de experimentare. Poate îi va urma un ROTTES II, și mai sever, și mai perfecționat. Nu știm. În orice caz reținem îndemnul lui: «Gîndiți-vă de trei ori și răspundeți o dată». Este o povață demnă de cel mai desăvîrșit pedagog în carne și oase.

Prof. Cornel HOGMAN

atenție, fumători!

Un nou mijloc pentru a ne lăsa de fumat: o serie de șocuri electrice de intensitate variabilă în braț, declanșate în timpul fumutului sau în momentul începerii unei noi țigarete. Cinci ședințe de acest fel, a cîte 30 de minute fiecare, ajung în general pentru a produce dezgust față de fumat. Aceasta este o nouă metodă aplicată în spitalul Maudley din Londra. Un tratament eroic...

„suprafrigul“ stimulează

Un grup de cercetători sovietici a demonstrat în experiențe cu tomate că la temperatura azotului lichid (minus 195°C) se exercită o puternică acțiune stimulatorie asupra capacității vitale, germinării și fertilității grăuncioarelor de polen. Este ne-

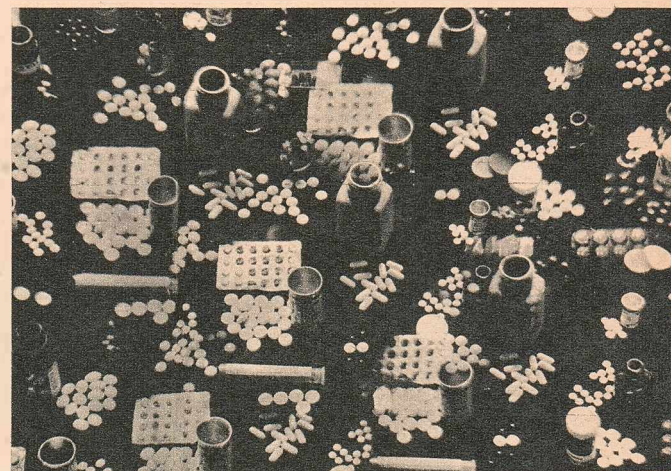
cesar însă ca tratamentul să fie de scurtă durată. Autorii apreciază că aceste rezultate pot constitui o bază de îmbunătățire a procedeelelor folosite în ameliorarea plantelor precum și în practica păstrării polenului.

antigel de tip... gîndac

Cercetătorii criobiologi studiază comportarea unui gîndac care își produce un antigel, putînd rezista astfel la iernile arctice. Se semnalează ca o curiozitate faptul că numele insectei, gîndacul carabid, este asemănător cu Carbide, denumirea uneia dintre cele mai mari firme producătoare de etilenglicol, antigel pentru automobile. Gîndacul carabid este originar din Alaska și în timpul iernii organismul său își creează un sistem de apărare împotriva frigului, prin producerea de concentrații mari de hemolimfă glicerol. Astfel fortificat, gîndacul poate trăi în timpul iernii rezistînd pînă la temperaturi de minus 40°C!

doriți o tonă de aspirină?

În S.U.A. se consumă zilnic 20 pînă la 30 tone de aspirină. Președintele Academiei americane de alergii apreciază că acest medicament poate declanșa accidente de intoleranță și că înțrebuințarea lui ar trebui limitată numai la cazurile în care nu poate fi înlocuit (în special în reumatism), farmaciile eliberîndu-l numai pe bază de prescripție medicală.

Eleganța și precizia
unui ceas LONGINES
domină toate schimbă-
rile modei trecătoare.

De vînzare la magazinele
«Bijuteria» din întreaga
țară.

Longines — crono-
metru oficial la Jo-
curile Olimpice de la
München 1972.

LONGINES

Termenul aventură ar putea părea nepotrivit pentru o cercetare «obișnuită» a unor naturaliști, fie ea desfășurată în inima continentului negru. Și totuși, în măsura în care această cercetare implică îndrăzneală, fiorul descoperirii, al neprevăzutului, ea reprezintă și o aventură. Științifică, bineînțeles.
Așadar :

aventuri africane

de Val TEBEICĂ
Fotografii de Valeriu CIMPOIERU

URIAȘUL „BĂRBAT” AL SAVANEI

«Arborele sfânt», «copacul de mii de ani» — așa îi spun localnicii acestui gigant al lumii vegetale africane, baobabul. Este posibil ca acest exemplar, fotografiat în timpul unui popas prin savanele Republicii Mali, să fi înmugurit pentru prima dată pe vremea când a fost construită... piramida lui Kefren. În anotimpul ploios baobabul devine o uriașă umbrelă de verdeață sub care se pot adăposti peste 500 de oameni!

Acolo unde savana este udată de ape natura se înviează și plante care cresc pipernicite în zone aride ating și depășesc chiar înălțimea unui om.

Pentru știința românească, expediția transafricană încheiată anul acesta — și despre care revista «Flacăra» a scris pe larg la vremea sa — a constituit o adevărată premieră. Înedit a fost și itinerarul ales pe melegurile celor 12 țări străbătute de la țărmul Oceanului Atlantic la cel Indian. Este drept, începând cu celebrul Stanley, mulți exploratori au traversat «continentul negru» între cele două oceane, dar pe itinerare mai scurte. Cei opt români, membri ai Expediției române transafricane, au realizat o adevărată performanță, de reușita căreia, la început, s-au îndoit unii specialiști. Dar acești oameni temerari și mașinile lor au dovedit suficientă tărie pentru a înfrunța anotimpul secetos, drumurile neumbrate, deșertul și jungla. Periplul lor transafrican consemnează o serie de rezultate de interes multiplu, dar în același timp poate oferi memorialisticii românești de călătorie pagini de mare interes. În aceste pagini oferim cititorilor revistei «Flacăra» o inedită transpunere — comprimată — a celor 1 800 m bandă de magnetofon pe care au fost înregistrate amintirile povestite de membrii expediției, evocând cei 18 000 de kilometri africani.

Nu numai pentru necunosători, dar chiar și pentru specialiști bogăția materialului biologic capturat sau colectat este remarcabilă. Fiecare pește, insectă, șarpe, melc sau cameleon, fiecare floare, fruct sau sămânță de plantă își are mica sa biografie sau poveste mai mult sau mai puțin pasionantă, amintește de o aventură sau un moment plin de semnificații. Dacă și se vorbește, de pildă, despre pești... împușcați cu arma de vânătoare ești tentat să crezi că e vorba de o butadă vânătoarească. Și totuși, cei câțiva guvizi de uscat cu ochi telescopici (Periophthalmus) ce trăiesc în mlaștinile litoralului senegalez doar așa au putut fi capturați!

LA VÎNĂTOARE DE... PEȘTI

— Sînt de o agerime extraordinară — își amintește zoologul expediției, Dragoș Neculce. Inteligența lor ne-a uimit pe toți. Intrasem după ei în niște mangrove*), între Dakar și Saint Louis. Ne lăsau să ne apropiem pînă la 10-15

*) Caracteristic țărmurilor mlaștinoase inundate în timpul fluxului, mangrovele sînt formațiuni vegetale tropicale.

centimetri, aruncam plasa, convinși că-i prindem, și cînd colo, ghicind parcă mișcarea ce-o făceam, reușeau să scape ca prin farmec. Alergam după ei înciuși și murdari de nămol, dar degeaba. Îi urmăream, și ei fugeau din calea noastră ca niște săgeți, pentru a se afunda apoi în nămol. Pentru ca să-i prindem a trebuit să-i împușcăm cu alice!

— Cum explicați, tovarășe Neculce, comportamentul acestor guvizi de uscat, însușirile de care dau dovadă și care v-au uimit?

— Bineînțeles, nu este vorba de judecată, ci de niște reflexe extraordinar de bine dezvoltate.

Tot din mangrovele litoralului senegalez al Atlanticului au fost capturate și câteva exemplare din vestigiul crabii «ucca», care au unul dintre clești mai dezvoltat. Pentru a se ascunde, ei își sapă o galerie în pămînt în care intră și o acoperă, ca o ușă, cu cleștele cel mare. Pentru a captura cele câteva exemplare aduse, membrii expediției au trebuit să sapa în jurul galeriilor în care se ascuseră crabii, căci ușă-clește s-a dovedit și o temută armă de apărare!

ÎN AFRICA, ARICII TRĂIESC ÎN... APĂ

Nu sînt decît vreo 9 000 de ani de cînd lacul Ciad mai era încă o mare interioară în care se vărsau riurile ce brăzdau pășunile și pădurile Saharei. Locul lor l-a luat, cu trecerea mileniilor, un adevărat «ocean de nisip», iar marea Mega-Ciad s-a restrîns pînă ce a rămas un lac ce luptă din greu să supraviețuiască în climatul arid înstăpînit în această parte a continentului. În această luptă, suprafața și adîncimea apelor sale se măresc și scad de două ori pe an. Astfel, în anotimpul ploios lacul Ciad reușește să-și extindă suprafața pînă la vreo 26 000 kmp, deci cam cît are Sicilia, pentru ca în anotimpul secetos să se reducă la mai puțin de jumătate. În apele dulci sau salmastre ale lacului — o altă particularitate a Ciadului — trăiesc tot felul de rarități faunistice și floristice de mare interes pentru naturaliști. De aici au fost aduse șapte fosile vîi de Polypterus, niște pești lungi pînă la 90 cm și atît de bine acoperiți cu plăci romboidale încît par înveliți într-o carapace. Zoologul expediției își amintește de surpriza pe care i-a oferit-o găsirea citorva exemplare de pești sferici cu doi dinți (diodoni), adevărate comori smulse apelor Ciadului.

— Golind o plasă pescărească în niște vase, cu intenția de a selecta peștii ce urma să-i

REFLUX PE ȚĂRMUL OCEANULUI INDIAN

Noaptea, oceanul era la zece metri de țărm de casa unde eram cazați la Mombasa — își amintește Valeriu Cimpoieru. Dimineața pur și simplu nu-l mai zăream. Se afla la vreo trei sute de metri. Mergeam în larg, cum s-ar spune pe fundul oceanului, și culegeam corali, scoici, iar în gropile în care rămăsese apă observam încîntați tainica lume a adîncurilor. La fiecare pas o stea-de-mare, arici-de-mare, castraveți-de-mare, pești de corali, actinii gigantice...

BASM ȘI REALITATE

În jungla ecuatorială arborii își înalță virfurile la peste 60 de metri în căutarea luminii și a desprinderii din înăbușitoarea strînsoare a plantelor gigant. Aici lianele, fie subțiri ca un fir de ață, fie groase cât un trup de om, șerpuiesc pe pământ sau se încolăcesc în jurul copacilor într-o înlănțuire înfricoșătoare. Dar ecuatorul are și alte ipostaze. Iată în fotografie o priveliște de basm dintr-unul din parcurile naționale ale Kenyei.

punem în formol, — povestește Dragoș Neculce — am observat cum unul dintre ei, lung de aproape 40 cm și cu pete cafenii-roșcate, începe să se umfle ca un balon. Curiozitatea mea și a tovarășului profesor Botnariuc creștea... o dată cu dimensiunile peștelui, în timp ce apa din vas scădea vertiginos!

Proeminențele pielii care înlocuiau solzii luau sub privirile noastre uimite aspectul de ghimpi ce se lungeau. În cele din urmă, miraculosul pește s-a transformat într-un veritabil arici. Așa ne-am dat seama că pescuisem acel rar și curios pește-arici (*Diodon hystrix*) pe care nu ne așteptam să-l descoperim în Ciad. Această «metamorfozare» este mijlocul prin care el se apără de dușmanii care, speriați de ciudata-i formă și țepii apăruiți ca prin farmec, dau bir cu fugiții.

O DESCOPERIRE NOCTURNĂ

Derularea filmului emoțiilor din etapa Ciad, trăite în cele trei zile ale aventuroasei expediții în căutarea vestitei alge *Spirulina*, îmi amintește de cele povestite mai înainte de tov. prof. dr. N. Botnariuc, conducătorul expediției.

„Mica așezare de pescari Sangaria. Se înseamnă și-a desertat plasa. Nimic nu părea că va trezi interesul omului de știință român. Noaptea, în cort, gândurile oarecum sumbre provocate de întârzierea neprevăzută a grupului de membri ai expediției plecat în căutarea *Spirulinei* nu dădeau liniște profesorului. De afară se auzea furnăiața crocodililor care, ieșiți pe malul lacului, dădeau ocol cortului. Undeva, dincolo de gânduri și siclieli, se strecură o imagine: a unui pește care totuși nu era ca ceilalți. «Parcă nu are solzii», își spuse prof. Botnariuc. Începu să-și răscolească înfrigurat cele știute din literatura de specialitate până ce ajunse la presupunerea că ciudatul pește ar putea fi un *Protopterus* cu condiția să aibă plămâni. Cu asemenea gânduri adormi în cele din urmă. A doua zi dimineața, primul lucru pe care l-a făcut a fost să verifice ipoteza și surpriza a fost deosebit de mare. Un al doilea exemplar nu l-a mai găsit, cu toate strădaniile pescarilor din Sangaria, care ar fi fost bucuroși să dobândească răsplata promisă.

STELE PE PĂMÎNT ȘI ALTE MINUNĂȚII

Pentru majoritatea celor care știu câte ceva despre Africa din cărți și filme, fauna și flora «continentului negru» se reduc la lei și pantere, gorile și crocodili, elefanți, rinoceri

și hipopotami, la palmieri și baobabi, la jungla în care mișună șerpi. Imaginea este trunchiată! Lumea vegetală și animală a acestui continent, cu o natură plină de contraste, unde întâlnești ghețuri și zăpezi veșnice sub soarele ecuatorial, este deosebit de bogată și de variată, biologul găsiind la tot pasul prilej de incintăre, fie că este vorba de vietăți mari sau mici. Acestea din urmă sînt mai puțin cunoscute și cercetarea lor deschide oamenilor de știință căi nebănuite spre descifrarea tainelor naturii. Iată de ce Expediția română transafricană a pus accentul pe fauna mărunță, protozoare, crustacei, artropode terestre, faună bionică ș.a.m.d. Colectarea a fost extensivă, lipsind timpul necesar adăncirii materialului de interes științific, atât pentru zoologi cât și pentru botaniști. Acestea se va face în țară cu meticulozitatea și răbdarea specifice cercetătorilor.

Dintre numeroasele specii de pești atrag astfel atenția somnului african, pește ce poate dezvolta o tensiune electrică apropiată de cea a unei prize, și peștele carnivor (caracidae) din apele dulci, apoi crabul lopătar de uscat, femelele de scarabei giganti sau acele călugărițe care prin homomorfism imită cele mai diferite forme și culori de muguri, flori, frunze, ramuri și chiar de sol lateritic. Nu mai puțin interesante sînt gândaci tosorescenți care, în nopțile ecuatoriale (în special din Congo), apar ca niște stelețe coborite din înaltul cerului: femelele luminează continuu, în timp ce masculii au lumini intermitente ca ale avioanelor.

În pădurile tropicale din Republica Africa Centrală expediția a avut, de fapt, primele întâlniri cu temuții șerpi veninoși. Asemenea întâlniri pot oferi surprize pentru că omul niciodată nu poate ști cum va reacționa, de pildă, acel șarpe arboreal subțire, zvelt și iute în mișcări, lung uneori de 2-3 metri, care ori dispare într-o clipă, ori atacă pe neașteptate. Un asemenea șarpe a cărui culoare nu poate fi deosebită de cea a frunzișului în care se ascunde — din această cauză fiind și mai periculos — a apărut într-o dimineață în preajma campamentului expediției. Nimeni nu-și mai amintește cine l-a zărit mai întâi. Dar mai iute decît șarpele, zoologul, care avea un fel de bită la îndemână, a tăbărit pe el amestîndu-l cu câteva lovituri bine aplicate. Era un splendid exemplar de mamba-verde (*Dendraspis viridis*), al cărui venin este extraordinar de puternic. Bineînțeles, înainte de a se dezmetici, primejdioasa reptilă a fost înecată în formol.

ÎNTR-O LUME DE GIGANȚI

Era în primele zile. Expediția română trans-

africană traversa unul dintre platourile marelui parc național Albert, unde a întâlnit de altfel și prima turmă de elefanți. Brusc, în ciuda oricăror evidențe, platoul se termină oferind călătorului priveliștea pe cit de neașteptată pe atât de copleșitoare a lacului Eduard. Aici, naturalistii români și-au îmbogățit colecțiile de pești, insecte, flori și semințe. De aici au adus, de exemplu, cinci interesante exemplare de pești dipnoi cu înfățișare de salamandă (*Protopterus*) și respirație dublă, acvatică și aeriană. Tot de aici a fost adus și cameleonul. De fapt, zoologul expediției nici nu se afla în căutarea acestui reprezentant al faunei africane ci... Dar să-l lăsăm mai bine pe Dragoș Neculce să povestească cea mai «teribilă» aventură trăită de el.

— Ne aflam pe malul lacului Eduard, lângă Ishango, acolo unde am văzut pentru prima oară hipopotami. Plecasem pe urmele unei turme în căutarea diplopedelor gigantice, niște miriapode de 20-25 cm. Deodată zăresc pe țărm, la nivelul apei, o galerie. Intenționam să trec mai departe. Dar adîncimea galeriei îmi trezește totuși interesul. Mă uit mai atent și observ ceva de formă alungită, turtit lateral și cu culoare portocalie pe o parte, brună pe alta. Am rămas pe gânduri.

Ce poate fi? — mă întrebam eu, continuă tov. Neculce — ca șarpe nu este. Imi iau totuși inima în dinți și încep să trag de ceea ce mi se părea a fi o coadă. Simt opintea misteriosului animal dar nici eu nu mă las. Centimetru cu centimetru coada îi ieșea tot mai mult la vedere, dar tot nu reușeam să-mi dau seama cu cine am de-a face. La un moment dat rezistența încetează și pur și simplu smulg din galerie un... varan, o rudă mai mică, să tot fi avut un metru și jumătate, al vesticului balaur din Komodo. Uimit încă de descoperirea mea îl țineam strîns de coadă, cînd, deodată, se smucește și se-ntoarce brusc să muște. Știam că mușcătura unui varan este deosebit de periculoasă, așa că i-am dat drumul, făcînd însă, precaut, și un pas înapoi. De fapt amîndoi eram surprinși și speriați de această întîlnire! Șopîrla-gigant căzu în apă și apoi o luă la sănătoasa. Mi-am dat seama că era vorba de un reprezentant al uneia dintre cele 45 de specii și subspecii cunoscute (*Varanus niloticus*) de șopîrle superioare dezvoltate, carnivore și prădătoare. Eram încă sub impresia puternică a acestei aventuri, cînd zăresc nu departe de mine un cameleon, uimit probabil de scena la care asistase. N-a avut timp să se dezmeticească și am și pus mîna pe el. Curînd, i-am găsit un tovarăș de captivitate, dar într-o noapte acela a murit mîncat de termite. Rămas

singur a declarat pur și simplu greva foamei și în curînd mi-am dat seama că unicul mijloc de a-l mai aduce în țară, bineînțeles nu viu, era să-l conserv în formol.

CONAN DOYLE AVEA DREPTATE!

Periplul african a fost continuat de un periplu oceanic de două luni, dar numai de către zoologul expediției, pe motonava «București». În dreptul Dakarului, în largul oceanului, vasul s-a întîlnit cu o masă imensă de sifonofore, asemănătoare cu acele *Physalis*, numite de Conan Doyle «Coama leului».

Rugat să se facă mai bine înțeles, zoologul explică:

— Coama leului, ca să vorbesc în termenii lui Conan Doyle, este un animal sifonofor*, înrudit cu meduza. Are un plutitor, niște filamente urticante (de fapt baterii de celule urzicătoare) și trăiește în colonii în Marea Nordului. Acțiunea acestor filamente urticante este extraordinar de puternică și poate provoca moartea unui om. Deci afirmația lui Conan Doyle se baza pe o realitate! Ei bine, am avut norocul să întîlnesc o specie de aceste sifonofore, de dimensiuni ceva mai mici, adusă dinspre nord de un curent mai rece, în largul coastelor senegaleze. Erau foarte multe exemplare, o populație întreagă. Vasul s-a oprit, cu intenția să capturăm ceva, însă valurile fiind foarte mari, de-abia am reușit să prindem două exemplare. În acele momente la bord domnea o atmosferă entuziastă, ca la un meci de fotbal. Toți se uitau concentrați, participau parcă cu privirile: o prindem, n-o prindem!... Toate plasele erau lăsate la apă, comandantul alerga dintr-o parte în alta a punții. Cu mare greutate am prins aceste două exemplare. Le-am filmat apoi color, într-o găleată (neavînd altceva), apoi le-am pus în niște pungi de material plastic, am turnat formol și la ora aceasta se găsesc, bineînțeles, în bune condiții în țară.

* Firește, așa cum ne-a precizat prof. dr. N. Botnariuc, conducătorul Expediției române transafricane, rezultatele ei științifice trebuie privite deocamdată ca preliminare! Cit privește celelalte aspecte... așteptăm să vedem pe ecranele cinematografulor și televizoarelor filmul promis (de ce întârzie atât de mult?), să apară în școli materialul documentar, să citim notele de călătorie ale primei expediții științifice românești pe continentul african.

*) *Physalis arethusa* sau, cum i se mai spune, «galera portugheză», temută pentru filamentele ei urzicătoare foarte lungi.

O săptămână în lume

Așadar, iată calendarul ajuns la ultimele-i file. Țara noastră, tot astfel cum încheie un an rodnic, cu importante înfăptuiri pe plan material și spiritual, în edificarea societății socialiste multilaterale dezvoltate, în cizelarea omului nou, făurar al socialismului, pășește în noul an pe arena mondială cu simțămîntul datoriei împlinite față de comunitatea internațională. Este un simțămînt generat de satisfacția pe care ți-o dă principialitatea, consecvența, realismul unei politici externe promovate în strînsă, dialectică concordanță cu cea internă. Adică tocmai trăsăturile deținătorii ale politicii externe românești — ce i s-au înfățișat neconținut, sub multiple forme de manifestare, observatorului fenomenului internațional. Și pe care comentatorul le reliefează, o dată mai mult în aceste zile, ca pe elemente pline de semnificație ale acestui tot unitar care este politica externă a României socialiste. O politică internațională caracterizată în primul rînd de un profund internaționalism. Aceasta se reflectă în eforturile neobosite ale partidului și ale țării noastre pentru dezvoltarea relațiilor cu toate țările socialiste, cu toate partidele comuniste și muncitorești, cu mișcările de eliberare națională și cu lupta popoarelor pentru consolidarea independenței și suveranității. În acest context se înscriu, ca avînd o deosebită semnificație pentru evoluția procesului de continuă dezvoltare a relațiilor de colaborare și cooperare prietenească, multilaterală, dintre România și Uniunea Sovietică, pentru crearea cadrului ferit în vederea amplificării și diversificării colaborării dintre cele două țări, bunele rezultate cu care s-au încheiat lucrările de la București ale celei de-a V-a sesiuni a Comisiei interguvernamentale româno-sovietice. Primirea de către tovarășul Nicolae Ceaușescu a președintelui părții sovietice în comisie, M.A. Leseciko, convorbirea ce a avut loc a prilejuit evidențierea preocupării comune pentru a se realiza acțiuni eficiente în multiple domenii, la nivelul posibilităților tot mai mari ce le oferă dezvoltarea impetuoasă a economiilor naționale ale Republicii Socialiste România și Uniunii Sovietice în interesul celor două țări socialiste prietene.

De altfel, faptul că numai în decursul unei singure săptămîni, tovarășul Nicolae Ceaușescu a primit pe vicepreședintele Consiliului de Miniștri al U.R.S.S., M.A. Leseciko, delegația Partidului Comunist Italian, pe tovarășul Marc Drumaux, președintele Partidului Comunist din Belgia, delegația Partidului Comunist din Austria condusă de tovarășul Franz Muhri, președintele P.C. din Austria, evidențiază, pregnant, importanța care se acordă la cel mai înalt nivel, de partidul și statul nostru, promovării spiritului internaționalist ca latură fundamentală a politicii externe a României. Importanță oglindită și de alte activități, precum: Apelul Biroului Executiv al Consiliului Național al Frontului Unității Socialiste privind hotărîrea Comitetului Executiv al C.C. al P.C.R. de constituire a Fondului de solidaritate și sprijinire a luptei popoarelor împotriva imperialismului, pentru libertate și progres social, independență națională și pace, ca o expresie a sentimentelor de solidaritate internaționalistă, a poziției militante a poporului român; telegrama trimisă de Consiliul Național al Frontului Unității Socialiste din țara noastră Comitetului Central al Frontului Național de Eliberare din Vietnamul de Sud, cu prilejul celei de-a XI-a aniversări a acestuia; vizita în R.P. Chineză a delegației Ministerului Industriei Metalurgice din România; participarea reprezentanților țării noastre la lucrările unor comisii C.A.E.R.; semnarea unor acorduri economice cu Algeria etc.

Pătrunsă de un profund spirit de responsabilitate față de comunitatea internațională, reflectînd adîncă convingere că fiecare stat, indiferent de mărime și orînduire socială, este chemat să-și aducă contribuția la înfăptuirea dezideratelor de pace și progres social ale popoarelor, politica externă a României urmărește cu consecvență și perseverență instaurarea și consolidarea unui climat bazat pe înțelegere și încredere pe continentul european și în întreaga lume. Acestui nobil țel i-au slujit, numai în zilele ce formează obiectul rîndurilor de față, vizita în țara noastră și primirea de către președintele Consiliului de Stat, Nicolae Ceaușescu, a ministrului de externe al Luxemburgului, Gaston Thorn; vizitele delegației Marii Adunări Naționale a României în trei state de pe continentul latino-american — Chile, Columbia, Venezuela; activitatea constructivă depusă de reprezentanții români la Organizația Națiunilor Unite în legătură cu dezbaterile unor probleme majore ale actualității internaționale, relevîndu-se îndeosebi aportul delegațiilor țării noastre în elaborarea rezoluției adoptate de Adunarea Generală cu privire la conferința mondială de dezarmare — document ce constituie un program concret pentru intrarea acestei deosebite și importante probleme a contemporaneității pe un făgaș de lucru — ca și a reacției inițiate de 57 de state, între care și România, referitoare la «Aplicarea Declarației asupra întăririi securității internaționale» și adoptată în Comitetul pentru problemele politice și de securitate al Adunării Generale a O.N.U.

Zilele acestui sfîrșit de an consemnează pe arena internațională o serie de elemente pozitive, între care se înscriu — ca un factor deosebit, de natură să aibă consecințe favorabile în ce privește normalizarea situației în centrul Europei ca și organizarea conferinței general-europene — semnarea unor convenții între guvernele celor două state germane și între R.D.G. și Senatul Berlinului occidental, precum și semnarea de către cancelarul R.F. a Germaniei, Willy Brandt, a proiectelor de lege privind ratificarea tratatelor cu U.R.S.S. și R.P. Polonă. O dată mai mult se verifică în fapt acea idee-forță susținută fără încetare cu principialitate de țara noastră și anume, că metoda negocierilor, purtate în spiritul respectului și înțelegerii reciproce, al bunăvoinței și receptivității față de opiniile exprimate, este singura în stare să răspundă intereselor vitale ale popoarelor și păcii.

Marti, 21 decembrie 1971

I. CIOARĂ

senzația din azore

Știrea pornită din această clădire din Angra do Heroísmo, pe insula Terceira (Azore) — fotografia 1 — privind acordul realizat în timpul întâlnirii dintre președinții Nixon și Pompidou «asupra măsurilor necesare pentru a ajunge cât mai curînd posibil la reglementarea problemelor imediate ale sistemului monetar occidental...» și în mod deosebit hotărîrea de a se acționa «pentru o realiniere rapidă a parităților, prin intermediul unei devalorizări a dolarului și al reevaluării altor monede» a stîrnit o vie reacție în cercurile economice și comerciale și pe piețele de devize occidentale. Anunțarea hotărîrii S.U.A. de a devaloriza dolarul în raport cu aurul și-a pus din plin amprenta asupra dezbaterilor de la Washington ale miniștrilor de finanțe ai «celor 10», ca și asupra piețelor occidentale de devize unde, datorită neîncrederii față de dolar, s-au înregistrat cursuri minime record ale monedei naționale americane. Astfel, pe piața de devize din Milano dolarul a înregistrat cea mai scăzută cotare din perioada postbelică, la Londra moneda americană a atins cel mai scăzut nivel din 1967 încoace, la Frankfurt pe Main (în fotografia 2, un aspect de la bursa din Frankfurt) reevaluarea mărcii față de dolar a ajuns la 12,6 la sută etc. După cum s-a anunțat din Bermude, unde a avut loc întâlnirea Nixon-Heath, președintele S.U.A. a anulat suprataxa de 10 la sută asupra importurilor instituită la 15 august. Totuși, potrivit agențiilor de presă, în ciuda declarațiilor oficiale optimiste de după adoptarea noilor măsuri, în cercuri economice și de afaceri dintr-o serie de țări occidentale se manifestă nemulțumiri față de implicațiile acordului privind devalorizarea dolarului în raport cu aurul. Pe fundalul acestor probleme este de înțeles răceala cu care a fost primită

realități din lumea capitalului

ROMA:

o licență pentru a deveni taxator

Corespondență specială
de la Gianfranco BIANCHI

Ministerul italian al muncii a publicat zilele acestea rezultatele unei anchete asupra problemelor și perspectivelor încadrării în muncă a tineretului din Italia, anchetă destinată consiliului ministerial al Comunității Economice Europene. Din această anchetă rezultă că din doi tineri italieni care termină școala sau părăsesc familia în căutarea unui mijloc de trai unul rămâne fără lucru. Dintr-un milion șase sute cincizeci și doi de tineri între 16 și 29 de ani, capabili să desfășoare o activitate productivă, peste 700 000 sînt șomeri. Această anchetă a Ministerului muncii menționează că situația tinde să se înrăutățească. În fiecare an numărul tinerilor șomeri crește cu 50 000. Cea mai mare parte a acestor tineri — 60,5 la sută — se află în sudul Italiei, în regiunile cele mai înapoiate ale țării. Este vorba în primul rînd de regiunile Campania (cu centrul administrativ Napoli) și Sicilia (cu capitala la Palermo), respectiv cu 70 000 și 30 000 de șomeri. În această situație mulți tineri nu au altă cale de ales decît aceea a emigrației. Din respectiva anchetă a Ministerului muncii rezultă totodată că majoritatea emigranților italieni o constituie tinerii între 14 și 30 de ani. Chiar la sate șomajul tineretului tinde să crească. Din 1959 pînă astăzi, numărul tinerilor ocupați în agricultură s-a redus cu 14 la sută.

Cauzele acestui fenomen sînt multiple,

dar ele sînt în primul rînd consecința rămînerii în urmă a regiunilor meridionale. Nu este aceasta însă singura cauză; șomajul tineretului este și rezultatul unui învățămînt școlar care nu are nici o contingentă cu perspectiva asigurării necesarului de locuri de muncă, fapt pentru care un tînăr, o dată terminînd școala, trebuie să-și caute singur un loc de muncă, cu ajutorul familiei sau prietenilor. Adeseori, cînd reușește să-și găsească de lucru, studiile pe care le-a făcut nu-i sînt de nici un folos în domeniul respectiv. În sudul Italiei căutarea unui loc de muncă este aproape imposibilă, pentru că industria e încă redusă iar agricultura se află la un nivel deosebit de scăzut. Cea mai mare parte a burgheziei mici și mijlocii meridionale caută să-și îndrume copiii spre magistratură, poliție, funcții de stat, determinîndu-i să obțină o licență în drept. Dar chiar dintre acești tineri nu toți reușesc să capete la terminarea studiilor un post în administrația publică. Și astfel pot fi întîlniți un număr mare de avocați care caută de lucru ca muncitori în nord sau în străinătate. Este de altfel foarte elocvent faptul că, recent, la Roma cîtorva zeci de tineri licențiați întreprinderea de transporturi publice le-a oferit posturi de... vînzători de bilete (taxatori) pe tramvaiile și autobuzele capitalei.

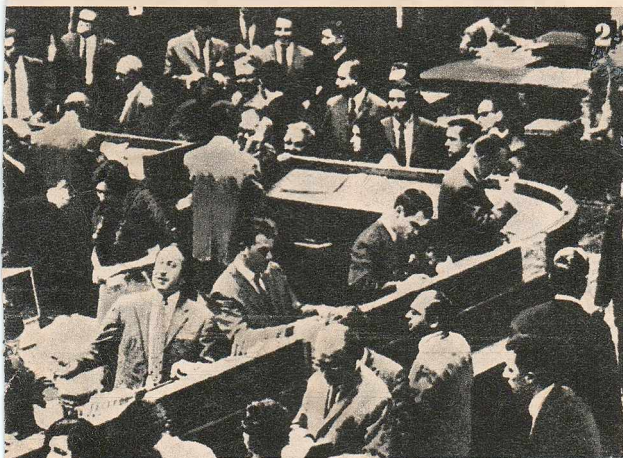
LONDRA:

prețurile cresc iar pensiile...

Un grup de pensionari a demonstrat recent prin fața palatului Buckingham, revendicînd mărirea pensiilor în raport cu creșterea costului vieții, ceea ce — au subliniat manifestanții — a constat și regina din moment ce a cerut, la rîndu-i, de curînd majorarea listei civile.

Tineri din Lecco (Lombardia) demonstrează pentru asigurarea unor locuri de muncă.

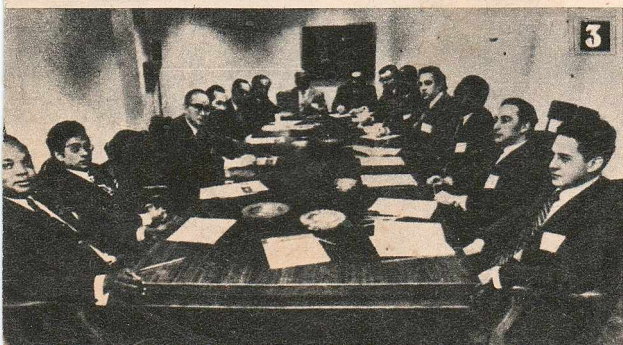
în capitalele unor țări occidentale formarea clubului monetar al «lunii a treia», ce reflectă hotărîrea țărilor în curs de dezvoltare de a nu rămîne «simple spectatoare și victime» ale situației create de criza monetară occidentală — cum sublinia Enrique Lopez Herrate, președintele «grupului celor 77». În fotografia 3, un aspect de la reuniunea recentă de la Washington a reprezentanților Fondului Monetar Internațional și ai țărilor acestui contraclub monetar.

SAN SALVADOR:

revendicările studenților

În fața Ministerului educației din capitala Salvadorului numeroși studenți ai Institutului de economie s-au adunat pentru a-și susține revendicările privind alocarea unor mai mari mijloace financiare învățămîntului și altor sectoare sociale, pentru democratizarea procesului de învățămînt universitar.

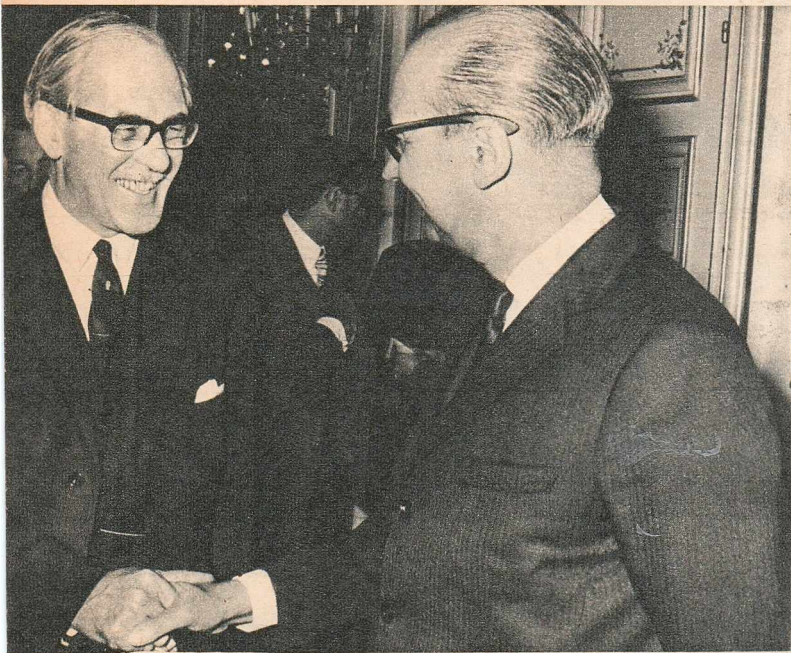

◀ **montecitorio —
scrutin
prezidențial
prelungit**

Sediul Camerei deputaților din Palatul Montecitorio a trăit timp de mai multe zile atmosfera încordată provocată de prelungirea întrunirii celor 1 008 «mari electori» — 630 deputați, 320 senatori și 58 delegați ai consiliilor regionale — în vederea desemnării noului președinte al Republicii italiene. Cum în primele trei tururi de scrutin nici unul dintre candidați n-a obținut majoritatea absolută necesară, au avut loc numeroase tururi pînă la realizarea unei majorități simple.

**pînă și
copiii...**

Un soldat britanic apucă mîna unui copil din Londonderry (Irlanda de Nord), gata să arunce o piatră spre patrula militară ce se afla pe stradă. Imaginea — publicată pe aproape o întreagă pagină în revista «Paris Match» între «fotografiile săptămîinii» — ilustrează grăitor resentimentele pe care au ajuns să le nutrească pînă și copiii nord-irlandezi față de «tommies» datorită represiviunilor brutale la care s-au dat aceștia în timpul operațiilor de «restabilire a ordinii» în Ulster.

▲ **cît va costa „concorde“?**

Acesta a fost obiectul recentei întîlniri de la Paris dintre ministrul britanic pentru probleme aerospațiale, Frederick Corfield (stînga), și ministrul francez al transporturilor, Jean Chamant. Reuniunea a fost determinată de deosebirile de vederi existente între cele două părți în această privință — Anglia dorind ca prețul avionului supersonic franco-britanic să permită recuperarea integrală a fondurilor cheltuite pînă-n prezent (circa 2,12 miliarde dolari), în timp ce Franța se pronunță pentru o anumită reducere, în scopul de a atrage mai mult companiile la cumpărarea aparatului. Deși n-au fost făcute precizări oficiale, se apreciază că s-ar fi convenit asupra unei sume de aproximativ 28 milioane dolari. Observatorii au acordat cu atît mai mult atenție întîlnirii dintre cei doi miniștri, cu cît în Anglia s-au făcut auzite în ultimul timp glasuri pentru renunțarea la programul «Concorde». Răspunzînd acestora, ziarul «Times» scria: «Dacă ar interveni suprimarea unui aparat care a trecut atît de strălucit probele de încercare, aceasta ar însemna un dezastru de cea mai mare gravitate pentru Europa aeronautică. Este de sperat ca societățile europene și în special «B.O.A.C.» și «Air France» să pună capăt incertitudinii, plasînd comenzi ferme asupra acestui aparat»...

premiile nobel — 70 de ani

Festivitatea înmînării Premiilor Nobel a coincis în acest an cu aniversarea solemnă a 70 de ani de la decernarea pentru prima dată a acestor înalte distincții. Iată, în acest cadru jubiliar, pe cei ce au primit titlul de laureat al Premiului Nobel în domeniul literaturii și științei (de la stînga la dreapta): prof. Simon Kuznets — S.U.A. (științe economice), Pablo Neruda — Chile (literatură), prof. Earl Wilbur Sutherland — S.U.A. (medicină), dr. Gerhard Herzberg — Canada (chimie), prof. Dennis Gabor — Anglia (fizică).

agendă

La Sesiunea Adunării Populare a R.P. Bulgaria, în funcția de ministru de externe a fost ales PETĂR MLADENOV, membru al C.C. al P.C. Bulgar. El îi succede lui Ivan Bașev, care a decedat în noaptea de 12 decembrie, în urma unui accident.

Întrunit pentru desemnarea succesorului lui U Thant la funcția de secretar general al Organizației Națiunilor Unite al cărui mandat expiră la 31 decembrie a.c., Consiliul de Securitate a hotărît cu majoritate de voturi să recomande Adunării Generale a O.N.U. alegerea lui KURT WALDHEIM, actualul reprezentant al Austriei la organizația mondială.

Ministrul de interne al Angliei, REGINALD MAUDLING, în competența căruia intră și problema nord-irlandeză, a efectuat o vizită de două zile în Ulster după care, reîntors la Londra, a informat pe primul ministru Edward Heath și pe liderul opoziției laburiste, Harold Wilson, despre rezultatele contactelor avute la Belfast cu șeful guvernului local, Brian Faulkner, și cu o serie de lideri ai comunităților catolice și protestante. Într-o conferință de presă, Maudling a subliniat că liderii ambelor comunități au apreciat că adoptarea măsurilor de intermare fără judecată a persoanelor considerate suspecte nu a făcut decât să agraveze situația din Irlanda de Nord.

Semnarea recentă de către președintele director al Societății naționale algeriene de hidrocarburi (Sonatrach), AHMED GHOZALI, și reprezentantul grupului francez Elf-Erap, Michel Tenaille, a acordului general de soluționare a problemelor rămase în suspensie între cele două părți, după hotărîrea guvernului algerian de a institui controlul asupra activității filialelor unor companii petroliere franceze în Algeria, este apreciată ca fiind de natură să consolideze rezultatele obținute pînă acum de Algeria în «bătălia pentru recuperarea bogățiilor naționale». Într-un interviu acordat revistei «Jeune Afrique», Ghazali a menționat că «Sonatrach» — cea mai mare întreprindere petrolieră din lumea a treia — va obține în 1972 o producție de 54 milioane tone, din care va comercializa 40 milioane, restul revenind părții franceze.

Din nou compania americană I.O.S. (International Overseas Services) constituie obiectul unui scandal financiar, oglindit în cronicile judiciare ale unor ziare occidentale. După demisia răsunătoare de anul trecut a fondatorului și administratorului său delegat, Bernard Cornfeld, în urma imputărilor aduse de acționari cu privire la «gestiune nu prea ortodoxă», zilele trecute actualul președinte, ROBERT VESCO, și alte două personalități din conducerea companiei au fost arestate și reținute de poliția din Geneva timp de 36 de ore sub acuzația de «gestiune frauduloasă a capitalului acționarilor». După cum a anunțat un membru al comisiei bancare elvețiene, R. Vesco urmează să se retragă din funcție la sfîrșitul lunii.

«Prin schimbarea făcută în grupul consilierilor economici ai președintelui Nixon nu este de așteptat să se producă o modificare substanțială a politicii economice a Administrației» — scrie ziarul «International Herald Tribune» în legătură cu demisia principalului consilier McCracken și preluarea acestei funcții, începînd de la 1 ianuarie 1972, de către HERBERT STEIN — adjunct pînă acum al lui McCracken și considerat principalul «strateg» al așezămintei faze a II-a a programului economic al Administrației.

Radu COSAȘU

Licitație pentru... linia Maginot (vezi Cronica de trei secunde).

cronica de trei secunde

TRANSMISIE DE PE TERRA

Această poză cu pămînteni îmi dă un fior mult mai adînc decît o viziune a planetei Marte. Fotografia a fost realizată pe Terra la 25.11.71. Ea reprezintă o licitație în orașul francez Aumetz. Dl. Telkes, antreprenor luxemburghez, cumpără la 15 000 franci o cazemată a fostei linii Maginot, în jurul său sînt reflectoarele a vreo zece televiziuni europene, toate venite cu ochi mari să-l vadă la față pe cel care vrea să-și facă locuință dintr-un cavou al războiului. Nu e primul pămîntean:

● La 16.11.71., în orașul francez Bitche, dl. Geoffroy Marcel, geometru, a cumpărat pe 9 000 franci fostul «observator» din Freudenberg, o cazemată betonată de 140 metri pătrați, cu un teren pîmprejur de 1,80 ha, pe care noul locatar vrea să-l amenajeze drept loc de week-end pentru ai săi.

● La 18.11.71, dl. Serge Stepanian, coafor la Paris, își adjudecă după o licitație aspră — pornită de la 2 400 fr și ajunsă la 13 000 fr — «observatorul din Herstroff» al aceleiași «linii», adică o cazemată de 190 mp, cu un teren de 1,58 ha «avînd și o vedere panoramică»..., după cum precizează fiscalul.

Telkes ar fi al treilea care vrea să viețuiască printre fortificații. Întrebarea mea înfiorată e următoarea: ce știu oamenii aceștia, ce vedere panoramică au dinșii și n-avem noi, ce e în mintea lor și nu e în mintea noastră? Ce știu ei și nu știm noi? Și dacă știu ceva ce nu știm noi, de ce nu ne-o spun?

Că ori de cîte ori aud de cazemate mă gîndesc la secrete și mă tem de trădare...

VACA...

În calitatea mea — probabil suprema mea calitate — de colecționar a tot ce cade și ce poate cădea pe capul omului țin să adaug azi la lucrurile și la ființele inventariate pînă

acum, dintre care capodopera cred că va rămîne blocul de urină înghețată căzut în grădina englezului («Flacăra» din 23 octombrie 1971), o «piesă» de mare frumusețe, de mare incîntare, poate tragică, poate comică, poate și una, poate și alta, și anume:

Lingă Berna, în Elveția deci, la Zweisimmen, ieșind să ia aer, căci se afla în vacanță, dl. Hans Zwahlen s-a dus să se plimbe de-a lungul căii ferate, să privească la trecerea trenurilor și s-a trezit deodată, exact cînd un tren trecea prin fața sa, cu o vacă în cap.

Repet: dl. Zwahlen, cetățean elvețian, s-a trezit cu o vacă în cap.

«Bethli», — «fiindcă vacile n-au nume», cum spunea un țăran de la Bran, «la a noastră îi zicem Florica...» — «Bethli» traversa calea ferată, trenul a luat-o cu fulgi cu tot și a proiectat-o peste omul pașnic. Comoție cerebrală și contuzii la bipedul spitalizat.

Nu mai repet. Să nu se spună însă că nu v-am spus, și în momentul de amor sau de apoi să ziceți că n-ați știut, că eu sînt de vină, că adun, colecționez și nu declar.

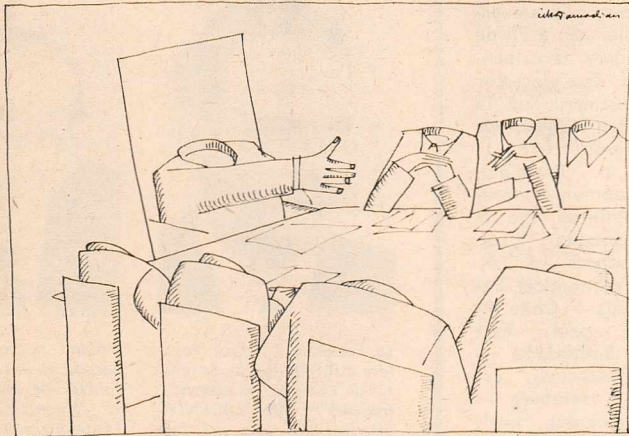
...ȘI PRIZONIERUL

Deși, pentru liniștirea spiritelor ar mai trebui să atrag atenția — în aceeași ordine de idei sau în alta, ceea ce-i totuna — că tot în luna noiembrie doi bandiți au intrat într-o filială de bancă din Marsilia, au somat casierul, dar casierul se mișca prea încet și atunci unul dintre cei doi, «enervîndu-se» (chiar așa transmite o agenție), a lovit cu pumnul în masă și a declanșat «fără să știe» (tot precizare de presă) sistemul de alarmă. Vjjjjjj — polițiaaaaaa!

Ce vreau să spun? Că sînt sisteme de alarmă care se poate și altele care nu se poate.

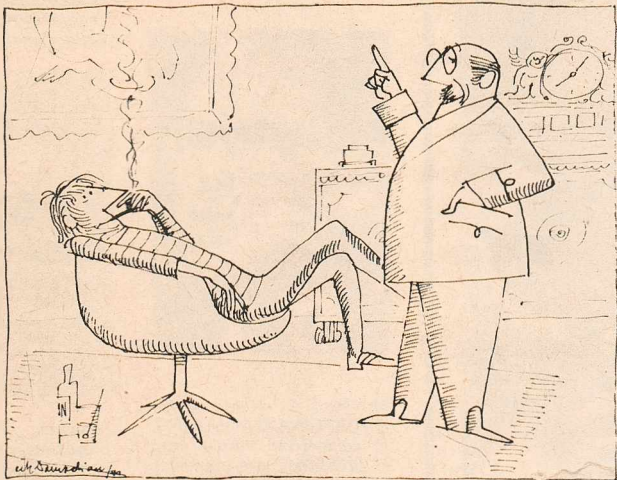
Pace nouă!

UMOR DE CIK DAMADIAN

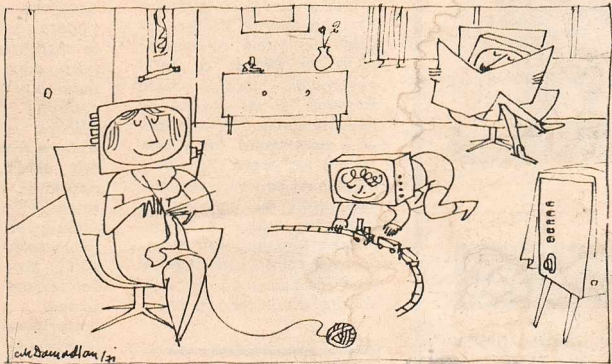

— Să știți că răspundem toți cu capul!

DIN AFORISMELE CARIERISTULUI PERFECT:

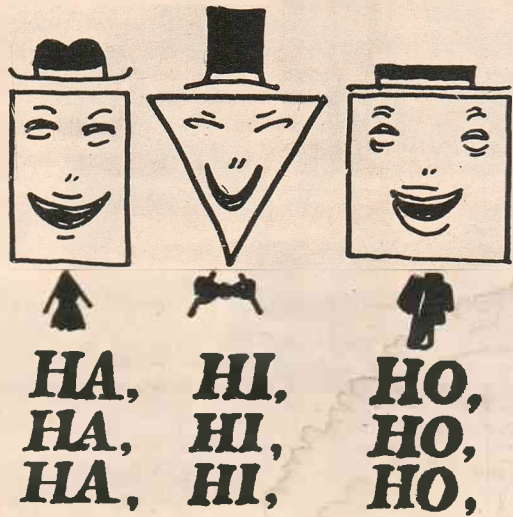
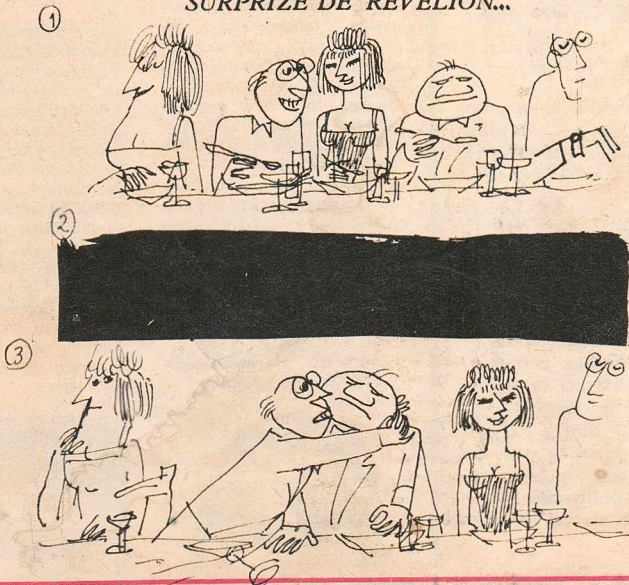
— Mai bine mediocru într-un post înalt, decât distins într-unul mărunț!

INFLUENȚA MEDIULUI...

După o statistică americană, oamenii își petrec 10 ani din viață în fața televizorului.

SURPRIZE DE REVELION...

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
2										
3										
4										
5										
6										
7										
8										
9										
10										
11										

ORIZONTAL: 1) Autor de jocuri distractive — A străluci de... bucurie. 2) Risul lumii. 3) Luat în ris. 4) Astfel de... — Un fel de banc pentru cheflii. 5) Sare... când se îngroașă gluma (pl.). 6) Cade!... — ...minunat (excl.) — Prins la liman. 7) Prenumele cunoscutului scriitor sîrb Andrič — Un comic mare la propriu și la figurat. 8) Cu ăștia nu-i de glumit — Obișnuit pe la ceaiuri. 9) ... la, la, cam așa! — Oraș în Belgia — Dedublare! 10) Rîde cu oarecare rețineră! — Rîsete la antipod. 11) Recuzită à la Rigoletto — Realitatea în travesti.

VERTICAL: 1) Lumea clovnilor

— A înveseli. 2) Riu în Sudan — Antiumoriști. 3) O coană din import — Lungime de... undă veselă. 4) Gata să explodeze — The! 5) O gură mare... care ajunge pînă la urechi. 6) A face... plata — Bancul cu... țirul. 7) Autocursă — ...și bang (nu banc). 8) Cai breji — Mai puțin cunoscut — Insula nimfei Circe. 9) S-a stricat... — ...de ris! 10) Gură mare! — Țsta e unul nou. 11) Bună dispoziție în colectiv — Poanta poantelor.

Toma MICHINICI

Cuvinte mai puțin cunoscute: IVO, ALNA, OLI, AEA.

Dezlegarea jocului «DE-ALE INIMII», apărut în numărul trecut

ORIZONTAL: 1) AFECTUOSI — S. 2) MARINIMOASA. 3) AMOR — MIH-NIT. 4) RISIPI — O — NI. 5) AL — PITI — ICS. 6) CIPICI — L — EF. 7) IAI — A — LAURA. 8) UREZ — TICTAC. 9) NEPASATOR — U. 10) E — TRATAMENT.

FLA-
lui an. În
stei veți găsi
ve din toate dome-
te hotare. Remarcabile
tații politice și sociale, știin-
ce, sportive. Pagini de divertis-
mizitate, jocuri. «FLACĂRA» nr. 1 e de
hioșcurile și centrele de difuzare a presei
zilei de 30 decembrie. Prețul: 5 lei.

te

se purcede la în-
lui» cărții pe anul
ne fie îngăduit
al revistei noastre,
ut să șinem la curent
u atâtea apariții editoriale,
exprimăm câteva sugestii
esate recenziilor și cronică-
lor noștri. Deci:

● Se constată o exigență sporită față de debuturile în proză sau poezie. Din acest punct de vedere, combativitatea critică s-a manifestat nestingherită. Fără a i se slăbi din intensitate, am dori însă ca spiritul combativ să-și îndrepte tot atât de nestingherit ascuțitul și în direcția unor niveluri mai ridicate.

● S-au editat și anul acesta numeroase cărți dedicate copiilor. Dar și în anul acesta producțiile destinate celor mici s-au «bucurat» de indiferența criticii. Ar fi de sperat în anul ce vine o prezență mai asiduă și sistematică a unor incursiuni critice și în acest domeniu unde «infantilismul» nu-i de recomandat.

● Încă o «pată albă» în activitatea criticii: lipsa de preocupare pentru proza cu tematică din istoria mai veche sau mai nouă a poporului nostru. Dacă fiind rostul înalt educativ al acestui gen de literatură, e de așteptat opinia criticii asupra interpretării evenimentelor artistice a respectivelor lucrări.

● Credem că n-ar fi lipsit de interes ca, din când în când, privirile criticii să se aplece și asupra prozei și poeziei publicate în paginile periodicele noastre. Aceasta ar servi nu numai pentru o orientare de moment, ci ar fi de mare utilitate și pentru cărțile viitoare, știut fiind că în grăia lor — adeseori excesivă — autori, pentru a nu pierde un vers sau un rînd din producția lor, includ în sumarul aparițiilor editoriale mai tot ce publică în coloanele revistelor.

● Nici în anul acesta n-am întâlnit prea des în paginile revistelor o dezbateră vie și stimulativă a cărților de ideologie (politice, economice, sociologice, estetice...). Stimulativă atât pentru autori cât și pentru publicul cititor. În acest sens, prestigioasele publicații **Re-** **de filozofie** i-ar reveni, după cea noastră, rolul unui cuvînt frecvent și mai decisiv. Deodată atât.

● **Almanahul educației** pe anul 1972 e dedicat părinților. În sumarul lucrării aflăm tratate multilaterale și interesante problemele complexe ale familiei. Cîteva titluri: **Părinți și copii**; **Familia și educația estetică**; **Elevul și munca**; **Fete și băieți în aceeași clasă**; **Studentii despre căsătorie**; **Imitația la copii**...

cinema

● **B.D.** la munte și la mare. Isprăvile comice ale cunoscutelor brigăzi și ale clienților ei (isprăvi de un haz adeseori mai mult decît precar) într-o nouă desfășurare. Regia — **Mircea Drăgan**. Scenariul — **Nicolae Țic**. Interpreți — **Toma Caragiuz**, **Dem. Rădulescu**, **Puiu Călinescu**, **Iurie Darie**, **Sebastian Păpaiani**, **Jean Constantin**, **Dumitru Furdul**, **Ion Finteșteanu** și figurația feminină de rigoare mai stînjenoasă decît oricînd.

● **Gara bielorusă**. Remarcabil debut cinematografic al tînrului regizor sovietic **Andrei Smirnov**, observator delicat al relațiilor dintre oameni, al dificultății cu care semenii cîștigă, unii în fața altora, nobila autenticitate. În distribuție — **Evgheni Leonov**, **Anatoli Papanov**, **Aleksei Glazirin**, **Vsevolod Safonov**, **Nina Urgant**.

● **Hugo și Josefina**. O mică capodoperă pentru cei mici, explozie de farmec și înțelepciune. Autor — **Kjell Grede**, fost asistent al lui **Ingmar Bergman**. Scenariul a fost realizat după cartea scriitoarei suedeze **Maria Gripe**. În rolurile principale — **Fredrik Becklen**, **Mario Ohman**, **Beppe Wolfgang**, **Inga Landgre**, **Helene Brodin**.

● **Mari actori pe ecranele noastre**: **Rod Steiger**, **Orson Welles**, **Christopher Plummer** (**Waterloo**), **Paul Scofield**, **Burt Lancaster**, **Jeanne Moreau**, **Michel Simon** (**Trenul**), **Innokenti Smoktunovski** (**Unchiul Vanea**), **Daniel Olbrychski** (**Pădurea de mesteceni**).

● **Nu pierdeți aceste scurt metraje**: **Întoarcerea în viitor**, **Meșterii lemnului**, **Cu miinile noastre**, **Holografia**, noi producții ale studiourilor noastre.

disc

● E de ajuns să citim pe un disc numele **Margaretei Pislaru** pentru ca să acordăm respectivei imprimări toată încrederea. Pînă și-n interpretarea repertoriului de circulație universală **Margareta** aduce ceva în plus față de cei care le-au lansat. Ascultați, pentru convingere, «**Un spin și-un trandafir**» (**Continello**, **Migliacci**), «**Ninna-Nanna**» (**Albertelli**, **Riccardi**), «**Străinul**» (**Moustaki**) și «**Ninima**» (**Migliacci**, **Mattone**). Acompaniază, ca întotdeauna, cu prestigiozitate profesională orchestra «**Electre-cord**» (**EDC-10 211**).

● **Ion Văduva** — cunoscut cavalist și flautist (adică solist la flaut) — dăruiește celor îndrăgostiți de fermecătoarele noastre instrumente populare un buchet de cinci emoționante melodii: «**Doina de la Vilcea**», jocul «**Trei păzește**», «**Cîntec de la Alunul**», «**Jocul mindrelor**» și «**Viorica**» (**45-EPC-10 201**).

● **Frații Petreuș** și-au dobîndit o faimă statornică și meritată în muzica populară. Pe noul lor disc: «**Ceterucă, mindru zici**», «**Veseliți-vă feciorii**», «**Dusu-m-am la mindra-n șopru**» sau «**Dragă mi-crîșma-n pădure!**» atât glasul lui Ion cît și vioara lui Ștefan bucură inimile tuturor (**EPD-1 287**).

muzică

● **Azi la Ateneu**: **Mihai Brediceanu** dirijează concertul simfonic al Filarmonicii cu programul: **Concerto grosso de Filip Lazăr**; **Concert pentru vioară și orchestră de Brahms**, solistă **Silvia Marcovici**; **Simfonia «Manfred»** de **Ceaikovski**.

● **Filarmonica «George Enescu»** omagiază aniversarea Republicii printr-un concert simfonic remarcabil atît prin structura programului (alcătuit exclusiv din lucrări românești contemporane) cît și prin

personalitatea artistică a interpretelor. Sub bagheta dirijorului **Mihai Brediceanu**, prestigioasa noastră formație simfonică prezintă: două jocuri — «**Olteneasca**» și «**Briul**» — de **Paul Constantinescu**; **Cantata Patriei de Laurențiu Profeta** (pe versuri de **Eugen Frunză**) cu soliștii vocali **Martha Kessler**, **Ludovic Konya** și corul Filarmonicii dirijat de **Vasile Păntea**; **Concertul pentru pian de Valentin Gheorghiu**, compozitorul fiind și solistul concertului (29 decembrie, Ate-neu).

● «**Cneazul Igor**» de **Borodin** la Opera română, spectacol de excepție, cu o regie cu totul remarcabilă (**Hero Lupescu**) și o plastică impresionantă (**Hristofenia Cazacu**), marcînd, poate, revirimentul mult așteptat al primei scene lirice a țării. Compoziția picturală a scenelor de masă și excelența interpretare a partiturii corale depășesc în valoare momentele solistice, dintre care remarcăm totuși pe cele create de **Viorel Ban**, **Elena Cernei**, **Vasile Moldoveanu**, **Const. Gabor**, **Marcel Anghel-scu** (ultimii doi aducînd o contribuție esențială la calitatea actoricească a spectacolului).

teatru

Florian Pittiș

● **Jocul de-a vacanța** de **Mihail Sebastian** (Teatrul Național «L. Caragiale»): **Valeria Seciu** și **Radu Beligan** într-un strălucit duo scenic pe partitura lirică și ușor amară a lui **Sebastian**, dialog în care **Beligan** seduce iarăși prin inegalabila lui nonșalanță scenică iar **Valeria Seciu** vrăjește literalmente prin inteligența ei plină de farmec, prin poezia ei conținută, prin modernitatea jocului ei lucid și lipsit de sensiblerie. Partea comică a spectacolului (pus în scenă cu un realism limpede, nesofisticat, de **Mihai Berechet**), bine compusă de **Matei Alexandru**, **Simona Bondoc**, **C. Dinulescu**, **Didona Popescu**, **Gh. Visu**, **Draga Olteanu**, **Marian Hudac**.

● **Mincinosul** de **Carlo Goldoni** (Teatrul «**Bulandra**»): regizoarea **Sanda Manu** străduindu-se să-și spună cuvîntul — nou și personal — asupra unui text bine verificat și cu o distribuție pentru care semnai în alb (**Ion Caramitru**, **Mariana Mi-huș**, **Petre Gheorghiu**, **Florian Pittiș**, **Valy Voiculescu**, **Cătălina Pintilie**), dar realizînd un spectacol mai curînd agitat și zgomotos, cu unele momente excelente, cu mult mai multe mediocre. Remarcăm prezența celor doi tineri angajați ai teatrului, **Mircea Diaconu** și **Ștefan Velnicu**, cu un cert talent în afirmare, dar cu simptoare sechele ale exercițiilor școlărești practicate în institut.

● **Groapa** de **Eugen Barbu** (Teatrul satiric-muzical «**C. Tănase**»): convertită în musical tragicomic, o parte din substanța fascinantului roman al lui **Eugen Barbu** a urcat pe scenă (și cu mijloacele revistei, beneficiînd de contribuția muzicii lui **Radu Șerban**, a regiei lui **Nicolae Dinescu**, a coregrafiei semnate de **Adriana Dumitrescu** și **Sandu Feyer** și a scenografiei lui **Puiu Ganea**. Spectacol de culoare

plastică

● S-a deschis la **Dalles Salonul de pictură și sculptură al municipiului București**, care se află la cea de-a șasea ediție. Expun aproximativ 160 de pictori și 70 de sculptori, aparținînd tuturor generațiilor, aparținînd tuturor tendințelor actuale ale artei plastice românești.

● **Pictura lui Pavel Codîță**, prin motivele și cromatica sa stinsă, prin cultivarea, ca leitmotiv, a insulelor de culoare într-o magmă neutră amintind apele nemîșcate ori cerul pe care plutesc păsări inerte, creează o atmosferă de calm și tăcere. Cele cîteva compoziții cu flori dau un alt tonus expoziției și senzația eliberării din lumea rece a abstracției. Artistul mai expune tapiserii și desene (Galeria «**Ori-zont**», bd. N. Bălcescu 23).

● **Ceramica lui Wilhelm Fabini** este un experiment. Materialele tradiționale el le adaugă burecul, metamorfozat în barbotina de turnare într-un nou material ceramic cu aspect spongios. Montajul pe plăci ne dă măsura potențialului decorativ al acestui material insolit («**Galateea**», **Calea Victoriei 132**).

● **Eugenio d'Ors: Trei ore la muzeul Prado și Barocul** — două dintre lucrările despre artă ale celebrului eseist spaniol. Prima, departe de a fi un ghid, este, după propria mărturisire a autorului, un itinerar estetic, iar a doua, o analiză a barocului ca fenomen general de cultură (Editura **Meridiane**).

● **S. Maugham: Luna și doi bani jumate**. Un roman sugerat de viața lui **Gauguin**, scris în 1918; o operă de ficțiune deci, care «nu numai că nu constituie o biografie documentată și fidelă, dar nici măcar un roman istoric» (Editura **Meridiane**).

● Două noi albume fotografice au apărut în Editura **Meridiane**: **Tara Birsei** (fotografii: **Hedy Löffler**) și **Imagini hunedorene** (fotografii: **Sandu Mendrea**). În aceeași editură, în colecția **Tări și orașe ale lumii**, semnalăm albumul **Veneția** (prefață: **Eugen Barbu**, fotografii **Dan Er. Grigorescu**).

televiziune

REPORTAJ. «**Tîrgul drăgaiceii**» se intitulează, absolut insolit și aparent anacronic, reportajul în care va fi vorba de cu totul altceva decît de faimosul tîrg din toiu verii (luni). **Adrian Păunescu** semnează reportajul «**Strada**, excursie psihologică» pe care vi-l recomandăm (duminică). Pe teme internaționale: **Dezvoltarea transporturi-**

lor în U.R.S.S. (luni) și un reportaj din Cuba de **Dionisie Șincan** și **Mircea Gherghinescu** (miercuri).

DEZBATERI. «**Imagine și sens**» este titlul subiectului pus în dezbateră de emisiunea **Cărți și idei**, cu participarea lui **Pascal Benteoiu**, **Doru Popovici**, **Valeriu Răpeanu**, **dr. Vasile Tomescu**, **Alex. Hrisanide** (marți).

ȘTIINȚĂ. La sfîrșit de an, o încercare de a cuprinde într-un bilanț aporțul științei românești la îndeplinirea sarcinilor cincinalului (joi).

LITERATURĂ. Este vremea almanahurilor. Prin urmare — **Almanah literar TV**, cu colaborări selecte: **Victor Eftimiu**, **Al. Philippide**, **Aurel Baranga**, **Eugen Barbu** (marți). **Biblioteca pentru toți**: **Sentimentul patriotic** în opera lui **Mihai Eminescu**. Participă **Șerban Cioculescu**, **Al. Piru**, **Șt. Aug. Doinaș** (joi).

TEATRU. «**lașii în carnaval**» de **Vasile Alecsandri**, în adaptarea și regia lui **Dan Nasta** și cu o distribuție bună din care cităm: **Aurel Giurumia**, **Jana Gorea**, **Ioana Manolescu**, **Vasilica Tastaman**. **Florian Pittiș**, **Draga Olteanu**, **Mihai Mereuș** (marți).

FILM. **Sophia Loren** cîntă (cu vocea **Renatei Tebaldi**) rolul **Aidei** din filmul cu acest titlu (miercuri).

MUZICĂ-COREGRAFIE. «**Ce este orchestrația?**» — tema celei de-a 6-a emisiuni de **Leonard Bernstein** (duminică). **Județele Ilfov**, **Ialomița**, **Brăila** și **Tulcea**, în competiția corală **Cîntare Patriei** (duminică). **Wilhelm Kempff**, interpret al **Concertului pentru pian și orchestră de Schumann** (duminică). **Teatrul liric TV**: opera spaniolă «**Neastîmpărata**» (luni). **Elena Cernei** în cîteva din marile ei creații: **Carmen**, **Amneris**, **Azucena**, **Dalila** (marți). **Ludovic Spiess** — **Interpretul săptămînii** (joi). **Ion Voicu** — interpretul fenomenalului **Concert pentru vioară** (nr. 1) de **Paganini** (joi).

DIVERTISMENT. Prefigurînd bogatele programe vesele de Anul nou, un spectacol de **Varietăți** cu public intitulat «**Sanie cu zurgălăi**», cu o lungă listă de interpreți (duminică).

PENTRU TINERET. Trei promițătoare emisiuni pentru tineret, toate trei plasate joi (!). «**Vrstele țării**» — spectacol muzical-literar dedicat aniversării **Ansamblului artistic al U.T.C.**, un spectacol muzical literar închinat aniversării **Republicii și săptămînala emisiune «Tinerii despre ei înșiși»**.

Vasilica Tastaman

pronosport

Pronosticul antrenorului TITUS OZON la Concursul pronosport nr. 52, etapa din 26 decembrie 1971

I. Atalanta-Torino	1
II. Catanzaro-Napoli	x, 2
III. Fiorentina-Inter	1, x, 2
IV. Juventus-Mantova	1
V. Lanerossi-Cagliari	1, x
VI. Milan-Verona	1
VII. Roma-Bologna	1
VIII. Sampdoria-Varese	1
IX. Como-Palermo	1
X. Novara-Reggiana	1, x
XI. Perugia-Catania	1
XII. Reggina-Foggia	1
XIII. Taranto-Lazio	1, x

Biblioteca Montepiumi Montepulciano
SALA DE LECTURA

